

Redogörelse till riksdagen 2020/21:RS1

Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2020

Riksdagsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 22 februari 2021 beslutat om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2020.

Andreas Norlén (M)
talman (ordförande)

Erik Ezelius (S)

Annelie Karlsson (S)

Tobias Billström (M)

Jessika Roswall (M)

Hans Wallmark (M)

*Mattias Karlsson i
Norrhult (SD)*

Julia Kronlid (SD)

Anders W Jonsson (C)

Hanna Gunnarsson (V)

Annika Hirvonen (MP)

Föredragande i riksdagsstyrelsen

Ingvar Mattson
riksdagsdirektör

All offentlig makt i Sverige utgår från folket

Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt och förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick.

Riksdagen är folkets främsta företrädare

Riksdagens uppgift är att stifta lagar, besluta om skatt till staten och bestämma hur statens medel ska användas. Riksdagen ska också granska rikets styrelse och förvaltning.

Riksdagen utses genom fria, hemliga och direkta val. Ordinarie val till riksdagen hålls vart fjärde år. Rösträtt vid val till riksdagen har varje svensk medborgare som har fyllt 18 år och som är eller någon gång har varit bosatt i riket.

Riksdagen består av en kammare med 349 ledamöter. Riksdagen väljer inom sig för varje valperiod en talman och tre vice talmän som leder riksdagens arbete. Riksdagen väljer även 15 utskott som bereder ärenden inför beslut i kammaren samt en EU-nämnd för samråd med regeringen i vissa EU-frågor.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet

Huvuduppgiften för Riksdagsförvaltningen är att biträda vid behandlingen av riksdagens ärenden och tillhandahålla de resurser, det stöd och den service som behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet.

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och riksdagens arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare.

Innehållsförteckning

Året som gått	4
Resultatredovisning	6
1 Utgångspunkter	6
1.1 Riksdagsförvaltningens uppdrag	6
1.2 Ledning	6
1.3 Styrning och uppföljning	7
1.4 Personal och organisation	9
2 Sammanfattning – resultat och utveckling 2020.....	10
3 Uppdrag och resultat per uppdragsområde 2020	13
3.1 Kammare och utskott – uppdragsområde A	13
3.2 Ledamöter och partikanslier – uppdragsområde B.....	32
3.3 Kunskap om riksdagen – uppdragsområde C.....	43
3.4 Riksdagens byggnader och samlingar – uppdragsområde D.....	57
3.5 Myndighet och arbetsgivare – uppdragsområde E	62
Finansiell redovisning.....	76
4.1 Resultaträkning.....	76
4.2 Balansräkning.....	77
4.3 Anslagsredovisning	79
4.4 Tilläggsupplysningar och noter	81
Värderingsprinciper	81
4.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	94

Året som gått

Varje år är unikt, men året som gått har utmärkt sig särskilt. Drastiska förändringar i vår omvärld i början av 2020 påverkade riksdagsarbetet och har ställt nya krav på Riksdagsförvaltningens stöd till riksdagen och dess ledamöter.

Coronapandemin ändrade förutsättningarna för kammar- och utskottsarbetet. Talmannen och gruppledarna kom därför överens om hur ledamöternas närvaro i riksdagen skulle se ut för att riksdagsarbetet skulle kunna bedrivas på ett smittsäkert sätt. Det innebar bland annat att särskilda lokaler behövde användas för utskottssammanträden och senare att många utskottsmöten genomfördes digitalt. Förvaltningen fick därmed planera om och ställa om för att ge ett fullgott stöd anpassat till den nya situationen.

Inte bara utskottssammanträden har varit digitala utan större delen av förvaltningens verksamhetsmöten, liksom möten i de samverkansforum som finns mellan förvaltningen och ledamöter och partikanslier. Sammantaget har det medfört ett kompetenslyft i it-frågor både för förvaltning och riksdag, men det har också inneburit utmaningar och behov av nya utvecklingsinsatser. Förvaltningen har lagt stor vikt vid arbetet med att utveckla tekniskt stabila lösningar som uppfyller såväl informationssäkerhetsmässiga som juridiska krav. Detta utvecklingsarbete fortsätter även under 2021.

Digitalisering har varit centralt i många av de utvecklingsprojekt som pågått under året. Arbetet med att digitalisera dokumenthanteringen i kammararbetet pågår, liksom arbetet med att etablera en plattform för digital signering och att införa ett e-arkiv. Det digitala servicecentret har utvecklats med nya tjänster via Intranätet.

Coronapandemin har medfört att förvaltningens arbete med beredskap och kontinuitetsförmåga har både prövats och utvecklats. Förvaltningens krishantering under året har samordnats av en krisledningsgrupp men varit en gemensam uppgift som hela förvaltningen tillsammans arbetat med att lösa.

Samtidigt har fokuset på den pågående krishanteringens också inneburit att delar av utvecklingsarbetet inom bland annat säkerhetsområdet har fått stå tillbaka. Värt att nämna är dock att övningen i kammaren med samtliga ledamöter, som var en del av Totalförsvarsövning 2020, kunde genomföras.

Riksdagens demokratijubileum 2018–2022 har fortsatt att sätta ljuset på demokratins framväxt och politikens villkor. Under året har det delvis fått ske i digitala evenemang. Förvaltningen har vidare planerat för ett antal större arrangemang som ska genomföras 2021.

Riksdagens hus behöver renoveras för att fungera i framtiden, och det finns en långsiktig plan för renoveringarna. Totalrenoveringen av ledamotshuset har fortsatt under året även om coronapandemin påverkat den i vissa delar. Genom noggrann planering har till exempel leveranser kunnat säkras.

Förvaltningens eget utvecklingsarbete har inriktats på att stärka chefernas kompetens i förändringsledning och att följa upp hur de förändrade arbetsförhållandena fungerat för alla medarbetare. De många erfarenheter som året gett lägger grunden till ytterligare utveckling under kommande år.

Ingvar Mattson
riksdagsdirektör

Resultatredovisning

1 Utgångspunkter

1.1 Riksdagsförvaltningens uppdrag

Riksdagen är folkets främsta företrädare. Den stiftar lagar, beslutar om skatt till staten och bestämmer hur statens medel ska användas.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, EU-nämnden, övriga riksdagsorgan och ledamöterna får det stöd och den service de behöver. Riksdagsförvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

Riksdagsförvaltningens uppdrag är att skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott med mera
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och riksdagens arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare.

Dessa övergripande uppdrag motsvaras av fem uppdragsområden, A–E, som verksamheten bedrivs utifrån. Riksdagsförvaltningen ska i första hand prioritera stödet till kammare och utskott samt stöd och service till ledamöter och partikanslier.

Riksdagsförvaltningens verksamhet regleras i lagar och föreskrifter. De grundläggande bestämmelserna finns i regeringsformen, riksdagsordningen och Riksdagsförvaltningens instruktion¹. Mer detaljerade bestämmelser finns i föreskriften om förvaltningens arbetsordning. I den så kallade BEA-lagen finns ekonomiadministrativa bestämmelser.²

1.2 Ledning

Riksdagsförvaltningen leds av riksdagsstyrelsen. Styrelsen består av riksdagens talman, som är ordförande, och tio riksdagsledamöter. Riksdagsstyrelsen överlägger om planering av riksdagsarbetet och beslutar i ärenden av större vikt som rör förvaltningen. Vid styrelsens sammanträden deltar även de vice

¹ Lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

² Lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter.

talmännen och gruppledarna för de partier som inte är representerade i styrelsen. De har yttranderätt men deltar inte i riksdagsstyrelsens beslut.

Riksdagsdirektören är chef för myndigheten Riksdagsförvaltningen och är föredragande i styrelsen. Riksdagsdirektören är ordförande i det särskilda råd, ledamotsrådet, som styrelsen utser för beredning av ledamotsnära frågor av praktisk natur, som till exempel administrativt stöd, service samt teknisk utrustning och lokaler, och där riksdagsdirektören beslutar.

Förvaltningens ledningsgrupp samråder om övergripande frågor som rör ledning och styrning av förvaltningen. Gruppen består av riksdagsdirektören och avdelningscheferna.

Riksdagsdirektören beslutade den 17 mars 2020 att inrätta en krisledningsorganisation med anledning av hanteringen av coronaviruset.³ Uppdraget var att samordna förvaltningens insatser för att säkerställa Riksdagsförvaltningens stöd till den parlamentariska processen och hindra smittspridning på kort och lång sikt. Krisledningsgruppen har arbetat under ledning av biträdande riksdagsdirektören och med stöd av en stab som inrättats av säkerhetsenheten.

1.3 Styrning och uppföljning

Riksdagsförvaltningens verksamhet ska bedrivas effektivt och enligt gällande rätt. Den ska också vara kostnadseffektiv. Förvaltningen arbetar systematiskt med planering och uppföljning för att säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet.

Planering

Riksdagsstyrelsen fattar beslut om en strategisk plan som anger de övergripande prioriteringarna för de närmaste åren och om en årlig verksamhetsplan för förvaltningen.⁴ Syftet med verksamhetsplanen är att förverkliga de strategier och nå de målbilder som finns i förvaltningens strategiska plan för 2019–2022.

I styrelsens uppgifter ingår också att lägga fram förslag till anslag och besluta om anslagsdirektiv.⁵ Planeringsprocessen utgår från de lagar och föreskrifter som gäller för riksdagen och Riksdagsförvaltningen samt de uppgifter och uppdrag som riksdagsstyrelsen beslutar om.

Riksdagsdirektören beslutar om en internbudget som tillsammans med bland annat verksamhetsplanen och anslagsdirektivet är styrande för verksamheten under året.

Resultatet av förvaltningens arbete redovisas i korthet i kapitel 2 Sammanfattning – resultat och utveckling 2020.

³ Beslut om att inrätta en krisledningsorganisation (dnr 1537-2019/20).

⁴ Riksdagsstyrelsen beslutade om en strategisk plan för 2019–2022 den 27 mars 2019. Verksamhetsplanen för 2020 beslutades den 18 december 2019.

⁵ Riksdagsstyrelsen beslutade om anslagsdirektiv för Riksdagsförvaltningen 2020 den 18 december 2019.

Uppföljning och kontroll

Parallellt med planeringsarbetet sker en kontinuerlig uppföljning och kontroll av verksamheten och budgeten. Uppföljningen resulterar bland annat i tertialrapporter och en årsredovisning.

Riksdagsförvaltningen arbetar med intern styrning och kontroll utifrån bestämmelserna i BEA-lagen. Intern styrning och kontroll är den årliga process som syftar till att med rimlig säkerhet säkerställa att en myndighet fullgör sitt verksamhetsansvar.

Under 2020 identifierade förvaltningen ett antal risker som bedömdes vara prioriterade med utgångspunkt från att de kan påverka myndighetens möjligheter att genomföra sina uppdrag. De prioriterade riskerna och åtgärderna för att minska dem har regelbundet redovisats för riksdagsstyrelsen.

Som en del i processen för intern styrning och kontroll genomför samtliga budgetansvariga chefer en självutvärdering av den interna styrningen och kontrollen i den egna verksamheten. Resultatet av självutvärderingarna redovisas för riksdagsstyrelsen inför årsredovisningens undertecknande.

I samband med att årsredovisningen skrivs under intygar myndighetens ledning om den interna styrningen och kontrollen är betryggande och redovisar i förekommande fall eventuella brister.

Revision

Internrevisionen ska stödja Riksdagsförvaltningens ledning genom att självständigt granska, verifiera och bedöma kvaliteten i den interna styrningen och kontrollen. Internrevisionen är fristående från förvaltningens operativa verksamhet och bedrivs av ett företag med expertis inom internrevision.

Varje år beslutar riksdagsstyrelsen om en internrevisionsplan som pekar ut de verksamheter i förvaltningen som internrevisionen ska granska. Internrevisionen rapporterar löpande till riksdagsstyrelsen. Vid sitt sammanträde den 27 mars 2019 beslutade styrelsen att inom sig inrätta en grupp med uppdrag att bereda revisionsfrågor.

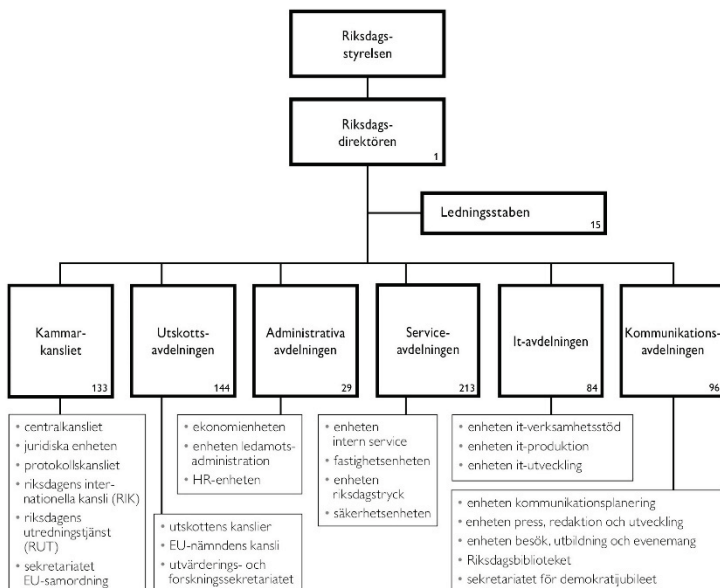
Den externa revisionen bedrivs av Riksrevisionen enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Riksrevisionen granskar att Riksdagsförvaltningens årsredovisning är upprättad enligt gällande regelverk, att den ger en rättvisande bild i de finansiella delarna och i resultatredovisningen samt att anslagsmedel och inkomster har använts enligt anslagsdirektiv och övriga beslut för myndigheten.

Konstitutionsutskottet behandlar Riksdagsförvaltningens årsredovisning i samband med sin behandling av utgiftsområde 1 Rikets styrelse i budgetpropositionen. I utgiftsområdet ingår bland annat riksdagens förvaltningsanslag. Riksdagsdirektören informerar och svarar på konstitutionsutskottets frågor vid ett utskottssammanträde inom ramen för utskottets beredning.

1.4 Personal och organisation

Riksdagsförvaltningen är en kunskapsintensiv organisation vars främsta tillgång är en kunnig och skicklig personal. Yrkesgrupperna förenas i det gemensamma uppdraget att stödja den parlamentariska processen. Förvaltningens värdegrund slår fast att förvaltningen ska ge ett professionellt stöd i demokratins tjänst och att stödet ska präglas av kvalitet, kompetens och engagemang. Att kontinuerligt utveckla och höja kompetensen på olika områden är en grundläggande förutsättning för att verksamheten ska kunna ge det stöd och den service som ledamöterna och riksdagsarbetet kräver. Aktuella personaluppgifter och statistik redovisas i avsnitt 3.5.

Riksdagsförvaltningens organisation
Per den 31 december 2020

2 Sammanfattning – resultat och utveckling 2020

I detta kapitel redovisas en sammanfattning av resultatet för samtliga uppdragsområden, både löpande arbete och viktigare utvecklingsinsatser. I kapitel 3 redovisas Riksdagsförvaltningens uppdrag, resultat, kostnader och intäkter för respektive uppdragsområde närmare.

Kammare och utskott – uppdragsområde A

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Stödet i att planera, genomföra och kommunicera kammarens arbete har varit fullgott.
- Stödet till utskotten och EU-nämnden har varit fungerande och enhetligt.
- Stödet till riksdagens internationella arbete och arbetet med EU-frågor har anpassats till nya förutsättningar.

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, men har också påverkats av coronapandemin. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att digitalisera dokumenthanteringen i den parlamentariska processen, stödja utvecklingen av mer enhetliga arbetsformer i utskotten och förbättra it-stödet till den parlamentariska processen. Projektet Utveckling av Rixsystemen är dock något försenat. Förvaltningens arbete med att utveckla beredskapen och kontinuitetsförmågan har delvis prioriterats ned, då fokus har legat på arbetet med krishantering i samband med coronapandemin. Därtill har förvaltningen planerat och genomfört aktiviteter inom ramen för Totalförsvarsövning 2020.

Ledamöter och partikanslier – uppdragsområde B

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att ledamöter och partikanslier har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Faktaunderlag och utredningstjänster har levererats i tid och med hög kvalitet.
- Arbetsverktygen digitala mötestjänsten, Intranätet och kammarappen har fungerat stabilt.
- Ledamöter och partikanslier har fått stöd och service enligt gällande regelverk, rutiner och fastställda nivåer.
- Ett tillräckligt säkerhetsskydd och verksamhetsskydd har upprätthållits.

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, men har också påverkats av coronapandemin. Det digitala servicecentret har utvecklats med nya tjänster via Intranätet och arbetet med att etablera en plattform för digital signering fortgår. Ett projekt för att utveckla kammarappen

har pågått under året och gjort det möjligt för användarna att personanpassa notiser. Säkerhets- och verksamhetsskyddet har utvecklats bland annat genom samverkan med Säkerhetspolisen och partikanslierna i riksdagen. En del utvecklingsinsatser på säkerhetsområdet, bland annat de som krävt närvaro av deltagarna i riksdagens lokaler, har inte kunnat genomföras på grund av restriktioner under coronapandemin. Förvaltningen har påbörjat en utbildning i säkerhetsskydd för alla anställda.

Kunskap om riksdagen – uppdragsområde C

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att externa målgrupper har fått möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Förvaltningens digitala kommunikation är relevant och målgruppsanpassad.
- Intresset för visningar av Riksdagshuset samt studiebesök för gymnasieskolan och besök i Demokrativerkstaden fortsätter att vara högt, och verksamheten håller hög kvalitet.
- Kurser och fortbildningsdagar för externa målgrupper har hållit hög kvalitet.

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har genomförts enligt plan. En förstudie om utveckling av de externa digitala kanalerna har slutförts och utmynnade i ett beslut om att slå ihop dagens fyra webbplatser till en. Arbetet med att göra grafik och bildspråk enhetligt i alla kanaler har gått enligt plan, och ett arbete med att ta fram ett nytt filmkoncept för riksdagens digitala kanaler har inletts. Dessutom har ett projekt för att förnya utställningarna i Norra övergångsrummen påbörjats. Riksdagens webbplatser har anpassats utifrån de krav i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service som började gälla i september. Firandet av demokratijubileet går vidare, och under året har förvaltningen planerat för ett antal större arrangemang som ska genomföras 2021.

Riksdagens byggnader och samlingar – uppdragsområde D

Riksdagsförvaltningen har vårdat och bevarat riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Fastigheter och interiörer har förvaltats enligt upprättade planer.
- Användarna har varit nöjda med förvaltningens tjänster för felanmälan och förfrågningar i fastighetsfrågor.

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i huvudsak genomförts enligt plan. Den långsiktiga renoveringsplanen för fastigheterna följs, men Projekt ledamotshuset har påverkats av sjukskrivningar och leveransproblem som dock har kunnat hanteras. Arbetet med att utveckla lokaler som lever upp till krav på säkerhet, tillgänglighet och miljöhänsyn fortsätter. Under året har

bland annat flera insatser gjorts för att förstärka brandskyddet. Ett förslag till standardmöblering för arbetsplatser har tagits fram och ska i ett nästa steg presenteras för verksamheten. En förstudie om att tillgängliggöra riksdagens bildarkiv har pågått under året och förlängts fram till juni 2021.

Myndighet och arbetsgivare – uppdragsområde E

Förvaltningen har varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- Förvaltningen har arbetat aktivt för att nå sina arbetsmiljömål.
- Förvaltningen har arbetat för att nå målsättningarna i likabehandlingsplanen.
- Det finns ett planerat kommunikationsstöd för prioriterade uppdrag och projekt.
- Tillgången till it-stöd har i huvudsak varit stabil.

Delar av utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har inte kunnat genomföras som planerat. Förvaltningen har behövt göra omprioriteringar, och arbetet med den löpande verksamheten har påverkats av och delvis inriktats på åtgärder med anledning av coronapandemin. Exempel på utvecklingsaktiviteter som har kunnat genomföras är arbetet med att införa ett e-arkiv, framtagandet av underlag för riktlinjer för när molntjänster kan användas liksom arbetet med att stärka kommunikationen om Riksdagsförvaltningen som arbetsgivare. Förvaltningen har också omhändertagit resultatet av medarbetarundersökningen.

Tabell 1 Intäkter, kostnader och transfereringar, samtliga uppdragsområden (tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	34 599	34 953	35 591
Kostnader	-1 755 997	-1 704 230	-1 517 019
<i>Nettokostnad</i>	<i>-1 721 398</i>	<i>-1 669 277</i>	<i>-1 481 428</i>
Transfereringar	-519 708	-516 122	-518 211
Totalt	-2 241 106	-2 185 399	-1 999 639

De högre kostnaderna jämfört med 2019 beror främst på avsättningar för ledamöters pensioner och avgångsförmåner i resultaträkningen.

3 Uppdrag och resultat per uppdragsområde 2020

I den strategiska planen för 2019–2022 beskrivs de målbilder Riksdagsförvaltningen strävar efter att nå 2022. Det finns också ett antal strategier att följa för att förvaltningen successivt ska närma sig målbilderna.

Strategierna konkretiseras i den årliga verksamhetsplanen genom en rad utvecklingsaktiviteter som ska genomföras under året. I verksamhetsplanen beskrivs också ambitionerna för det löpande arbetet.

I detta kapitel redovisas verksamheten inom respektive uppdragsområde. Under varje uppdragsområde beskrivs först de resultat som har uppnåtts i det löpande arbetet och därefter resultatet av utvecklingsaktiviteterna.

3.1 Kammare och utskott – uppdragsområde A

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område A är att svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammaren och utskotten med mera. I uppdraget ingår att stödja kammarens, utskottens, EU-nämndens, talmannens och de vice talmännens arbete samt riksdagens internationella arbete. Förvaltningens produktion och försäljning av riksdagstryck ingår också i uppdraget.

Målbild 2022

Stödet till det parlamentariska arbetet är professionellt, effektivt och stabilt.

Resultat av det löpande arbetet – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- *Stödet i att planera, genomföra och kommunicera kammarens arbete har varit fullgott.*

Kammarsammanträdena har i huvudsak genomförts enligt plan. Ett antal förändringar har gjorts i kammarens planering, bland annat som en följd av propositioner från regeringen med anledning av coronapandemin. Dessutom har praktiska åtgärder genomförts för att minska risken för smittspridning i kammaren. Förändringarna har genomförts och kommunicerats på ett sätt som har tillgodosett behovet av information till ledamöter och allmänhet.

- *Stödet till utskotten och EU-nämnden har varit fungerande och enhetligt.*

Förutsättningarna för utskottens och EU-nämndens arbete har starkt påverkats av coronapandemin. Utskottssammanträden har behövt samordnas, särskilda lokaler användas och många möten har genomförts digitalt. Förvaltningen har ställt om stödet till den nya situationen och fortsätter skapa förutsättningar för ett enhetligt stöd.

- *Stödet till riksdagens internationella arbete och arbetet med EU-frågor har anpassats till nya förutsättningar*

Coronapandemin har sedan mars månad påverkat möjligheterna till internationella kontakter. Inkommande besök och utgående resor har ställts in liksom vissa möten och konferenser. Andra möten har kunnat genomföras digitalt genom att förvaltningen har ställt om sitt stöd. Stöd i EU-frågor som inte är reserelaterat har levererats som under normala förhållanden.

Resultat av utvecklingsarbetet – sammanfattning

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, men har också påverkats av coronapandemin. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att digitalisera dokumenthanteringen i den parlamentariska processen, stödjande utvecklingen av mer enhetliga arbetsformer i utskotten och förbättra it-stödet till den parlamentariska processen. Projektet Utveckling av Rixsystemen är dock något försenat. Förvaltningens arbete med att utveckla beredskapen och kontinuitetsförmågan har delvis prioriterats ned, då fokus har legat på arbetet med krishantering i samband med coronapandemin. Därtill har förvaltningen planerat och genomfört aktiviteter inom ramen för Totalförsvarsövning 2020.

Tabell 2 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde A (tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	3 110	1 980	2 493
Kostnader	-222 593	-220 504	-210 505
<i>Nettokostnad</i>	<i>-219 483</i>	<i>-218 524</i>	<i>-208 012</i>
Transfereringar	-17 890	-17 813	-16 723
Totalt	-237 373	-236 337	-224 735

Inom uppdragsområdet har reserelaterade kostnader minskat i samband med coronapandemin, samtidigt som de fördelade lönekostnaderna har ökat. Fördelningen för uppdragsområdet bedöms i övrigt som jämförbar med föregående år.

Stödet till arbetet i och kring kammaren

Varje år tar Riksdagsförvaltningen emot ett stort antal ärenden till riksdagen som ska beredas i utskotten och därefter debatteras och beslutas i kammaren. Riksdagsförvaltningen registrerar och kontrollerar alla ärenden, inklusive EU-ärenden, och föreslår till vilket utskott som ärendena ska hänvisas.

Riksdagsförvaltningen ansvarar även för det löpande stödet till arbetet i kammaren, bland annat för konstitutionell rådgivning, för planeringen av riksdagsarbetet under riksmötet och valperioden samt för granskning av interpellationer, skriftliga frågor, motioner med mera.

En viktig uppgift för Riksdagsförvaltningen är att stödja planeringen av arbetet i kammaren. Utgångspunkten är att beslut ska kunna fattas i rätt tid och i rätt ordning, att det ska finnas utrymme för oförutsedda debatter och att arbetsbelastningen ska vara rimlig. Centralt är att förvaltningens kammarplanering ska göra det möjligt för riksdagen att fatta beslut om propositioner med mera som lämnats in och som beretts i utskotten. Kammarplanerna ska också underlätta ledamöternas planering av eget arbete och ge utrymme för ledamöternas aktiviteter utanför riksdagen, till exempel arbete i valkretsen.

Riksdagsförvaltningen tar fram förslag till sammanträdesplaner som beslutas av talmannen efter överläggning med riksdagsstyrelsen och planerar efter beslut av talmannen om sammanträdena när förutsättningarna ändras.

Flera ändringar har under året genomförts i sammanträdesplanen för behandling av de propositioner som lämnats av regeringen med anledning av coronapandemin. Andra ändringar har också gjorts, bland annat för att ge plats åt återrapporteringar från regeringen samt särskilda debatter. Vidare har antalet tillfällen för interpellationssvar justerats efter hur många interpellationer som lämnats in. För att minska risken för smittspridning kom gruppledarna i mars 2020 överens om att endast 55 ledamöter ska delta i voteringarna, även om alla ledamöter fortsatte att vara i tjänst. Överenskommelsen har förlängts vid flera tillfällen och gällde fram till kammarens uppehåll i december. Vidare har talmannen och gruppledarna kommit överens om att endast ledamöter och statsråd som själva ska delta i ärendedebatter bör vistas i kammaren under debatten. Dessutom har det genomförts vissa praktiska åtgärder för att minska risken för smittspridning i kammaren.

Kammarens sammanträden har teckentolkats vid åtta tillfällen under året, vilket är ungefär lika många som förra året.

Riksdagsförvaltningen svarar för att det förs fullständiga protokoll vid kammarens sammanträden. Riksdagens protokoll har under 2020 tillgängliggjorts i rätt tid i enlighet med reglerna i riksdagsordningen.

Tabellen nedan visar antalet inlämnade dokument till kammarkansliet under åren 2018–2020. Antalet inlämnade dokument ökade under 2020, framför allt vad gäller skriftliga frågor och motioner.

Tabell 3 Antal inlämnade dokument till kammarkansliet

	2020	2019	2018
Propositioner	157	141	189
Skrivelser	53	59	76
Framställningar	8	7	8
Redogörelser	22	22	21
Följdmotioner	336	245	315
Motioner från allmänna motionstiden	3 645	3 313	2 938
Händelsemotioner	1	1	0
Interpellationer	515	561	294
Skriftliga frågor	2 590	1 676	1 097
Betänkanden*	377	338	415
Utlåtanden* ⁶	9	7	15
Riksrevisionens granskningsrapporter	30	39	35
Totalt	7 743	6 409	5 403

* Posterna avser ärenden som har kommit in och behandlats av kammaren.

Riksdagsförvaltningen ansvarar för genomförandet av kammarsammanträdena. Tabellen nedan visar att det totala antalet timmar som kammaren sammanträdde under 2020 har ökat något jämfört med 2018 och 2019.

Tabell 4 Plenitimmor i kammaren fördelade på typ av sammanträde

	2020	2019	2018
Ärendebehandling	286,5	272	303
Voteringar	12	11,5	12,5
Interpellationsdebatter	149,5	141	108,5
Information från regeringen	5,5	6	5
Frågestunder	33	33	19,5
Partiledardebatter, aktuella debatter m.m.	25,5	38,5	40,5
Övrigt	6	9,5	12
Totalt	518	511,5	501

EU-samordning

Riksdagsförvaltningen ansvarar för att grundläggande skriftlig information om EU-frågor når ut till utskotten och EU-nämnden. Förvaltningen bidrar även i utvecklingen av riksdagens EU-kompetens genom att anordna seminarier om EU-frågor. Genom riksdagens representant vid EU:s institutioner följer förvaltningen den aktuella EU-politiken på plats i Bryssel. EU-representanten rapporterar till riksdagen om händelseutvecklingen inom olika politikområden. Vid behov kan EU-representanten också bistå ledamöterna i deras deltagande i interparlamentariska EU-konferenser inom ramen för EU-samarbetet.

⁶ Granskningsutlåtanden och prövningsutlåtanden redovisas här gemensamt. För separat redovisning se tabell 6.

Under 2020 anordnades sju seminarier om enskilda EU-sakfrågor. Under 2020 publicerades 19 av EU-representantens rapporter på Intranätet.

Fram till början av mars 2020 deltog ledamöter i tre konferenser som innebar utlandsresor; därefter ställdes konferenserna in under återstoden av våren på grund av coronapandemin. Under sommaren återupptogs konferenserna i digital form, och från och med den 16 juni 2020 deltog ledamöter i 17 videokonferenser. Sammantaget deltog 50 ledamöter i 21 interparlamentariska konferenser. Det faktum att konferenserna hölls digitalt gjorde det möjligt för ledamöter att delta trots pandemin, men det medförde även vissa tekniska utmaningar.

Tabell 5 Riksdagsledamöters deltagande i interparlamentariska EU-konferenser

	2020	2019	2018
Inbjudningar	23	20	27
Antal möten med deltagare från riksdagen	17	14	15
Antal ledamöter totalt	46	47	30
Kostnad (tkr)⁷	139	642	535

Kammarplaneringen ska göra det möjligt för riksdagen att, inom åtta veckor, ta ställning till om ett EU-förslag strider mot subsidiaritetsprincipen. Under 2019 minskade antalet subsidiaritetsärenden som en följd av valen till Europaparlamentet i maj 2019 och byte av EU-kommission hösten 2019. I samband med att den nya EU-kommissionen tillträdde den 1 december 2019 ökade antalet subsidiaritetsärenden på nytt under 2020. Ökningen har också sin grund i de förslag som kommissionen under året har presenterat mot bakgrund av coronapandemin. Under 2020 avgjordes två subsidiaritetsärenden i kammaren (prövningsutlåtanden).

Under 2020 har kommissionen vid ett antal tillfällen föreslagit undantag från den sedvanliga åttaveckorsperioden för subsidiaritetsprövning av lagförslag. Syftet har varit att hantera förslagen mer skyndsamt på grund av coronakrisen; i några av fallen finns även en koppling till Storbritanniens utträde ur EU. Sammanlagt har det inkommit sju skrivelser om skyndsamt förfarande vid subsidiaritetsprövning av 16 lagförslag.

⁷ Avrundat till närmaste tusental. Inkluderar kostnader för ledamöter och medföljande tjänstemän.

Tabell 6 Antal behandlade utlåtanden och inlämnade EU-dokument⁸

	2020	2019	2018
Granskningsutlåtanden*	7 ⁹	7 ¹⁰	3
Prövningsutlåtanden*	2	0	12 ¹¹
EU-dokument	2 068	2 019	2 730
varav faktapromemorior	121	47	149
EU-dokument hänvisade för granskning	10	3	10
EU-dokument hänvisade för subsidiaritetsprövning	86	28	146

* Ärenden som efter beredning har inkommit och behandlats av kammaren.

Riksdagsförvaltningen har fortsatt att utveckla EU-arbetet utifrån den parlamentariska EU-kommitténs rekommendationer (framst. 2017/18:RS8, bet. 2018/19:KU7, rskr. 2018/19:22–23). Förvaltningen tillhandahåller sekretariatsstöd till riksdagens JPSG-delegation¹². Riksdagens JPSG-delegation har sammanträtt sex gånger och deltagit i ett digitalt interparlamentariskt möte under 2020. Förvaltningen har också erbjudit en EU-utbildning för riksdagens ledamöter. Den första årliga strategiska EU-debatten på partiledarnivå ägde rum i kammaren 2019. Den EU-politiska partiledardebatten 2020 ställdes in med anledning av coronapandemin. Dock beslutades det att EU-debatten i stället skulle hållas i början av 2021 med andra deltagare än partiledarna.

Under året har förvaltningen fortsatt sitt deltagande i arbetet med att utveckla Ipex, som är ett verktyg och nätverk för informationsutbyte inom ramen för det interparlamentariska arbetet, och att lansera en ny Ipex-webbplats. Arbetet har intensifierats under slutet av 2020, och den nya webbplatsen beräknas vara klar under första delen av 2021.

Stödet till arbetet i utskotten och EU-nämnden

Vart och ett av de 15 utskotten och EU-nämnden biträds av ett kansli. Utskottskanslierna planerar utskottens verksamhet och stöder utskotten genom att ta fram beredningsunderlag och skriva utskottens ställningstaganden till propositioner, motioner, skrivelser med mera i betänkanden, yttranden och utlåtanden. Utskottskanslierna stöder också utskotten i arbetet med EU-frågor samt planerar och medverkar vid utskottens utfrågningar, studiebesök och resor.

Tillsammans med utvärderings- och forskningssekretariatet stöder kanslierna även utskotten i arbetet med uppföljning och utvärdering samt forsknings- och framtidsfrågor.

EU-nämndens kansli planerar nämndens verksamhet och bistår inför och vid nämndens sammanträden. EU-nämndens kansli planerar och medverkar också vid nämndens studieresor, besök och deltagande vid Cosacmöten. EU-

⁸ De EU-dokument som kommer in till riksdagen består i huvudsak av dokument från kommissionen inklusive utkast till lagstiftningsakter samt faktapromemorior, dokument från ministerrådet, återrapporter från rådsmöten och dokument från Europaparlamentet.

⁹ Ett av utlåtandena 2020 behandlade två EU-dokument.

¹⁰ Ett av utlåtandena 2019 behandlade fyra EU-dokument.

¹¹ Två av utlåtandena 2018 behandlade två EU-dokument.

¹² JPSG, Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol.

nämndens kansli hanterar också de skriftliga samråd som regeringen initierar med EU-nämnden.

På grund av coronapandemin har utskottsarbetet och EU-nämndens arbete haft förändrade förutsättningar som beskrivs närmare nedan. Aktiviteten har varit hög; bland annat har ett antal propositioner behandlats under stark tidspress och många förslag till utskottsinitiativ har lagts fram. Vidare har ett stort antal informationstillfällen genomförts i utskotten och många samråd har hållits med EU-nämnden.

Med anledning av coronapandemin skulle bara 55 ledamöter vara på plats i kammaren, men alla ledamöter var även fortsättningsvis i tjänst. För att klara utskottsarbetet under pandemin utökades därför antalet suppleantplatser i utskotten med över 300, och därefter valdes samma antal extra suppleanter in i respektive utskott. Därigenom fick i princip alla ledamöter möjlighet att tjänstgöra i alla utskott.

Den uppkomna situationen medförde att kanslierna fick planera om och samordna utskottens och EU-nämndens arbete. De delar av utskottsverksamheten som gällde vissa beslut och justeringar koncentrerades till i huvudsak torsdagar. Det innebar att utskotten sammanträdde efter varandra i en och samma lokal, Förstakammarsalen. Andra delar av utskottsverksamheten bedrevs med flera ledamöter och suppleanter uppkopplade via videolänk eller telefon. Eftersom endast ett fåtal lokaler uppfyllde kraven innebar även detta en omfattande samordning av planeringen av utskottens och EU-nämndens sammanträden.

Medarbetarna inom utskottsavdelningen fick lära sig olika tekniker för att kunna bistå vid sammanträden med ledamöter uppkopplade via videolänk eller telefon. Det togs fram användarmanualer för möten med uppkoppling via videolänk och nya mallar för bland annat möteskallelser och protokoll.

När kammaren hade beslutat om att deltagande på distans vid utskottssammanträden får medges om det finns synnerliga skäl för distansdeltagande tog förvaltningen fram en rekommendation om genomförande av sådana sammanträden.¹³ Rekommendationen syftar till att bistå utskotten när det gäller frågor om informationssäkerhet och tekniken vid utskottens och EU-nämndens sammanträden där distansdeltagande ledamöter förekommer.

Arbetet inom EU påverkades också av pandemin, vilket påverkade EU-nämndens arbete. Då formella ministerrådsmöten inte ägde rum fattades beslut genom skriftlig procedur i rådet. Under perioden 23 mars–8 september ägde 137 skriftliga samråd med EU-nämnden rum. Ett skriftligt samråd kan innehålla flera annoteringar inom samma ämnesområde. Det var väsentligt fler än tidigare år och hade stor påverkan på arbetet för EU-nämndens kansli.

Inför hösten kom talmannen och gruppledarna överens om att utskotten skulle ha möjlighet att återkommande hålla sammanträden med i princip samtliga ledamöter fysiskt närvarande.

¹³ En ny bestämmelse i riksdagsordningen trädde i kraft den 17 juni 2020 (tilläggsbestämmelse 17.16.1) och kammaren beslutade om att det finns särskilda skäl för distansarbete.

Utskottsavdelningen tog fram ett schema som innebar att ett utskott hade denna möjlighet var tredje vecka (så kallade Stockholmsveckor). Det krävdes större lokaler än utskottens ordinarie sammanträdesrum för att det skulle vara möjligt att upprätthålla fysisk distans och att lokalerna också medgav deltagande på distans. Denna ordning innebar att kanslierna fick planera om och samordna utskottens och EU-nämndens arbete och sammanträden. Utskottens övriga sammanträden genomfördes på det sättet att några ledamöter var fysiskt närvarande i lokalen medan övriga deltog på distans, så kallade digitala möten.

Riksdagsförvaltningen tog fram Vägledning om genomförande av sammanträden med deltagande på distans enligt tilläggsbestämmelse 7.16.1 riksdagsordningen samt en checklista för ordföranden vid sammanträden med distansdeltagande.

Från och med den 31 oktober gällde hemarbete som huvudregel för riksdagsledamöterna.¹⁴ Utskottens så kallade digitala möten skulle vara helt digitala, vilket innebär att endast den ledamot som leder ett sammanträde skulle vara närvarande fysiskt i lokalen. De så kallade Stockholmsveckorna låg fast men utskotten skulle dock pröva om det i varje fall var motiverat med ett fysiskt möte. De ändrade förutsättningarna innebar återigen att kanslierna i viss utsträckning fick planera om utskottens och EU-nämndens arbete.

De arbetsrutiner inom EU som gällde under våren 2020 och som beskrivits ovan fortsatte gälla under hösten 2020 och påverkade därmed EU-nämndens arbete på motsvarande sätt.

Omställningen till digitala möten i utskottsarbetet under året innebar delvis tekniska utmaningar. Tjänsterna för digitala möten utvecklades och i november tillsatte riksdagsdirektören en arbetsgrupp med uppgift att fokusera på att ytterligare utveckla tjänsterna med fortsatt hänsyn tagen till de juridiska aspekterna (se även 3.5 Myndighet och arbetsgivare, avsnittet It-stöd till ledamöter och anställda.) Samtliga utskott och EU-nämnden har erbjudits utbildning i digitala möten och under året hann två utskott ta del av erbjudandet, som även fortsätter under 2021.

I tabell 7 nedan redovisas antalet ärenden under 2020 uppdelat per utskott och totalt jämfört med tidigare år. Antalet ärenden skiljer sig åt mellan utskotten, vilket beror på respektive utskotts beredningsområde men också på vilka frågor som är politiskt aktuella. Det sammanlagda antalet behandlade propositioner, skrivelser, framställningar och redogörelser uppgick 2020 till 259. Det var en ökning jämfört med 2019 men en minskning jämfört med 2018, vilket förklaras av att 2018 var ett valår. Antalet motioner och EU-dokument ökade jämfört med 2019. I tabellen redovisas också att 54 förslag till utskottsinitiativ väcktes i utskotten och av dessa var 40 relaterade till pandemin. Det totala antalet betänkanden, utlåtanden och yttranden ökade till 475 och var nästan lika många som valåret 2018. I denna kategori var 43 omedelbart relaterade till pandemin.

¹⁴ Med anledning av Folkhälsomyndighetens skärpta restriktioner kom talmannen och gruppledarna överens om detta den 31 oktober 2020.

Tabell 7 Utskottens ärendehantering 2020

Utskott	Prop., skr., framst., redog.	Motion ¹⁵	Motions- yrk. ¹⁶	EU- dok. ¹⁷	Förslag till utskotts- initiativ ¹⁸	Bet., utl., yttr. ¹⁹
Konstitutions- utskottet	30	138	186	1	2 (2)	37 (5)
Finansutskottet	55	180	347	13	6 (6)	63 (14)
Skatteutskottet	21	367	590	11	9 (4)	40 (1)
Justitieutskottet	31	400	1 076	1	0	44
Civilutskottet	17	315	825	1	6 (6)	33 (5)
Utrikesutskottet	13	137	516	7	1 (1)	23 (1)
Försvarsutskottet	8	160	433	2	0	20 (1)
Socialförsäkrings- utskottet	10	257	692	5	2 (2)	30 (2)
Socialutskottet	18	499	1 424	5	7 (5)	37 (11)
Kulturutskottet	3	230	435	1	0	12
Utbildnings- utskottet	12	395	1 009	1	8 (5)	28 (1)
Trafikutskottet	8	470	1 164	12	10 (9)	24 (1)
Miljö- och jordbruksutskottet	7	398	1 431	10	3	27 (1)
Näringsutskottet	12	325	708	12	0	30
Arbetsmarknads- utskottet	9	193	412	3	0	21
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	5	71	153	0	0	6
Totalt 2020	259	4 535	11 401	83	54 (40)	475 (43)
Totalt 2019	238	4 445		42		436
Totalt 2018	314	5 166		152		481

I tabell 8 redovisas utskottens arbete med EU-ärenden. Regeringen hade under året 122 överläggningar med utskotten i EU-ärenden, vilket var något fler än 2019. Vidare informerade regeringen utskotten om EU-frågor vid 123 tillfällen, vilket är något färre än både 2019 och 2018. Antalet subsidiaritetsprövningar har fluktuerat över tid. År 2020 uppgick antalet subsidiaritetsprövningar till 81, vilket är betydligt fler än föregående år då 32 prövningar gjordes. Som redovisats ovan har arbetet i EU påverkats av pandemin, vilket i sin tur påverkar arbetet i såväl utskotten som EU-nämnden. Genom kansliernas stöd har utskotten och EU-nämnden kunnat arbeta enligt plan.

¹⁵ Avser både motioner som har lämnats vid allmänna motionstiden och följdmotioner.

¹⁶ Avser både yrkanden i motioner från allmänna motionstiden och följdmotioner.

¹⁷ Med EU-dokument avses antal strategiska dokument som granskats och utkast till rättsakter som subsidiaritetsprövats.

¹⁸ Förslag till utskottsinitiativ (varav coronarelaterade inom parentes).

¹⁹ Betänkanden, utlåtanden och yttranden som var omedelbart relaterade till coronapandemin inom parentes.

Tabell 8 Utskottens EU-ärenden 2020

	Överläggningar med regerings- företrädare (varav digitala)	Informations- tillfällen med regerings- företrädare (varav digitala)	Subsidiaritets- prövningar (varav prövningar som lett till prövnings- utlåtande)	Gransk- nings- utlåtanden
Konstitutionsutskot- tet	0	1 (1)	1	0
Finansutskottet	13 (12)	10 (9)	15 (1)	0
Skatteutskottet	6 (4)	7 (4)	10	1
Justitieutskottet	1 (1)	6 (5)	1	0
Civilutskottet	2 (1)	3 (2)	1	0
Utrikesutskottet	3	31 (24)	3	3
Försvarsutskottet	1	6 (1)	2	0
Socialförsäkrings- utskottet	8 (4)	7 (2)	5	0
Socialutskottet	8 (4)	7 (2)	5	0
Kulturutskottet	12 (5)	8 (3)	1	0
Utbildningsutskottet	21 (12)	4 (3)	0	1
Trafikutskottet	13 (10)	4 (2)	16	0
Miljö- och jordbruks- utskottet	13 (9)	9 (1)	9	1
Näringsutskottet	9 (1)	11 (8)	9	1
Arbetsmarknads- utskottet	12 (9)	9 (6)	3 (2)	0
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	0	0	0	0
Totalt 2020	122 (72)	123 (73)	81 (2)	7
<i>Totalt 2019</i>	<i>115</i>	<i>132</i>	<i>32 (0)</i>	<i>7</i>
<i>Totalt 2018</i>	<i>92</i>	<i>145</i>	<i>149 (14)</i>	<i>3</i>

I tabell 9 redovisas utskottens och EU-nämndens sammanträden. Antalet utskottssammanträden ökade kraftigt och var 732 jämfört med 590 under 2019. Även antalet sammanträden i EU-nämnden ökade kraftigt under året till 76, jämfört med 52 under 2019. De avsevärda ökningarna går att hänföra till pandemin och har närmare redovisats ovan. Antalet offentliga utfrågningar ökade något. I tabellen redovisas också hur många sammanträden som under våren 2020 genomfördes med möjlighet till uppkoppling och under hösten med deltagande på distans, vilket närmare beskrivits ovan.

Tabell 9 Utskottens och EU-nämndens sammanträden 2020

	Totalt antal sammanträden (varav offentliga utfrågningar)	Sammanträden med möjlighet till uppkoppling²⁰	Sammanträden med deltagande på distans²¹
Konstitutionsutskottet	63 (10)	17	24
Finansutskottet	67 (4)	25	26
Skatteutskottet	27	5	12
Justitieutskottet	44	11	17
Civilutskottet	44 (1)	10	11
Utrikesutskottet	42	13	15
Försvarsutskottet	41	8	18
Socialförsäkringsutskottet	38 (1)	12	18
Socialutskottet	77 (2)	27	31
Kulturutskottet	30 (1)	6	12
Utbildningsutskottet	68 (2)	11	18
Trafikutskottet	49 (1)	16	16
Miljö- och jordbruksutskottet	52	17	21
Näringsutskottet	45	13	17
Arbetsmarknadsutskottet	32 (1)	6	14
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	13	0	6
Totalt 2020	732 (23)	197	276
<i>Totalt 2019</i>	<i>590 (20)</i>	<i>10</i>	<i>80</i>
<i>Totalt 2018</i>	<i>626 (31)</i>	<i>12</i>	<i>37</i>
EU-nämnden	76	29	36
Totalt 2020	76	29	36
<i>Totalt 2019</i>	<i>52</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
<i>Totalt 2018</i>	<i>43</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

I tabell 10 redovisas seminarier och konferenser, inrikes resor, studiebesök i Sverige samt besök till utskotten. Deltagande i seminarier och konferenser, inrikes resor samt studiebesök i Sverige minskade under 2020 på grund av pandemin. För att inhämta uppgifter kan utskotten bjuda in olika regerings-, myndighets- eller organisationsföreträdare till sina sammanträden. Utskotten fick under året sammanlagt 424 besök av organisationer, myndigheter eller regeringsföreträdare, det var en kraftig ökning jämfört med 2019. Av dessa besök var 161 pandemirelaterade.

²⁰ Genomfördes fram till den 17 juni.

²¹ Distansdeltagande blev möjligt genom ändringen i riksdagsordningen som trädde i kraft den 17 juni och kammarens beslut samma dag.

Tabell 10 Utskottens och EU-nämndens seminarier, inrikes resor och besök m.m. 2020

	Seminarier och konferenser (varav digitala)	Inrikes resor	Studiebesök i Sverige	Övriga besök till utskotten (varav corona-relaterade)
Konstitutionsutskottet	1	0	1	13 (3)
Finansutskottet	1 (1)	0	1	31 (11)
Skatteutskottet	0	0	0	11
Justitieutskottet	1	0	0	8 (2)
Civilutskottet	0	0	2	16 (2)
Utrikesutskottet	0	1	3	27 (8)
Försvarsutskottet	0	1	1	44 (5)
Socialförsäkringsutskottet	1	0	1	19 (14)
Socialutskottet	1	0	1	59 (38)
Kulturutskottet	0	0	1	28 (18)
Utbildningsutskottet	0	1	2	43 (23)
Trafikutskottet	0	0	0	29 (11)
Miljö- och jordbruksutskottet	0	0	0	17 (3)
Näringsutskottet	3	0	1	41 (13)
Arbetsmarknadsutskottet	0	0	4	25 (10)
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	0	0	0	13
Totalt 2020	8 (1)	3	18	424 (161)
Totalt 2019	10	7	80	318
Totalt 2018	12	9	37	357
EU-nämnden	0	0	0	0
Totalt 2020	0	0	0	0
Totalt 2019	0	0	1	0
Totalt 2018	0	0	0	0

I tabell 11 redovisas utskottens och EU-nämndens internationella resor, besök och konferenser. Antalet utrikes resor minskade till följd av coronapandemin. Även deltagandet i internationella konferenser minskade något. Vissa konferenser var digitala, vilket redovisas i tabellen. De internationella besöken till utskotten minskade kraftigt till 11 jämfört med 58 under 2019. Ett besök genomfördes digitalt.

Tabell 11 Utskottens och EU-nämndens internationella resor, besök och konferenser 2020

	Utrikes resor	Internationella konferenser (varav digitala)	Internationella besök till utskottet (varav digitala)
Konstitutionsutskottet	2	4	1
Finansutskottet	1	1 (1)	0
Skatteutskottet	0	3 (1)	0
Justitieutskottet	0	0	1
Civilutskottet	0	0	0
Utrikesutskottet	1	9 (5)	8 (1)
Försvarsutskottet	1	4 (4)	1
Socialförsäkringsutskottet	2	0	0
Socialutskottet	0	2 (2)	0
Kulturutskottet	0	0	0
Utbildningsutskottet	1	4 (3)	0
Trafikutskottet	0	0	0
Miljö- och jordbruksutskottet	0	2 (1)	0
Näringsutskottet	0	3 (2)	1
Arbetsmarknadsutskottet	1	3 (1)	0
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	0	0	0
EU-nämnden	0	7 (6)	0
Totalt 2020	9	42 (27)	11 (1)
Totalt 2019	18	54	58
Totalt 2018	5	44	52

För varje riksmöte gör utskottskanslierna en beskrivning av respektive utskotts verksamhet. I verksamhetsberättelserna redovisas utskottens behandling av riksdagsärenden och verksamheten i övrigt.

På uppdrag av utskotten tar utvärderings- och forskningssekretariatet, i nära samarbete med utskottskanslierna, fram underlag till uppföljningar och utvärderingar samt forskningsöversikter och framtidsanalyser. Utskotten kan också beställa utvärderingar som utförs av externa utredare för utskottens räkning. Utskottens uppföljningar, utvärderingar, forskningsöversikter och öppna utfrågningar publiceras i serien Rapporter från riksdagen (RFR).

Under 2020 publicerades sammanlagt 16 rapporter i serien, vilket är en ökning jämfört med 2019 då 12 rapporter publicerades. Utvärderings- och forskningssekretariatet ger vidare kanslistöd till Sällskapet Riksdagsledamöter och forskare (Rifo). Med stöd av sekretariatet arrangerade Rifo 8 sammankomster i riksdagen under 2020, vilket är färre än 2019 då 18 sammankomster arrangerades. Pandemin är orsaken till att färre sammankomster arrangerats under 2020.

Internationell verksamhet

Förvaltningen bistår riksdagens talman, vice talmän och ledamöter vid planering, genomförande och uppföljning av internationella besök och resor. Det gäller också vid deltagande i internationella parlamentariska församlingar och i samband med ledamöternas uppdrag som valobservatörer i andra länder.

Riksdagen har ett normalt år ett omfattande internationellt besöksutbyte. Coronapandemin har sedan mars månad påverkat möjligheterna till internationella kontakter, både i Sverige och övriga världen. Som en följd av UD:s reserekommendationer, regeringens inreseförbud och Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att begränsa smittspridning i samhället har majoriteten av talmansresorna ställts in eller arrangerats digitalt. Även inkommande besök och deltagande i internationella konferenser och möten har ställts in eller genomförts digitalt, liksom möten och sessioner inom de interparlamentariska församlingarna.

Talmansresor är en viktig del av riksdagens internationella besöksutbyte. Under 2020 har endast 3 utgående talmansresor genomförts till 4 länder, inräknat talmanspresidiets deltagande i internationella konferenser. Under 2019 genomfördes 24 resor till 19 länder. Under 2020 har 15 digitala talmansmöten genomförts med 10 länder, inräknat talmanspresidiets digitala deltagande i internationella konferenser.

Många av de internationella åtagandena för riksdagens ledamöter ryms inom ramen för de interparlamentariska församlingarna. Sammanlagt ingår ett hundratal riksdagsledamöter i riksdagens delegationer till de interparlamentariska församlingarna. Förvaltningen ansvarar för sekretariatsstödet till riksdagens delegationer (se tabell nedan). År 2018 beslutade talmannen att för valperioden 2018–2022 även utse fasta delegationer till parlamentariska Östersjökonferensen och arktiska parlamentarikerkonferensen, liksom att tills vidare inte längre utse en delegation till den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet. Vidare biträder förvaltningen riksdagsledamöterna i den parlamentariska Barentskonferensen samt vid en rad andra internationella möten och konferenser.

Att pandemin haft inverkan på möjligheten till internationella resor och besök är uppenbart. Det har haft effekten att politiska diskussioner inte har kunnat hållas i en normal utsträckning och att beslut, inom vissa parlamentariska församlingar, inte har kunnat fattas. De internationella kontakterna med andra parlament har i stor utsträckning ändå kunnat upprätthållas genom digitala möten. Förvaltningen har arbetat med att anpassa arbetsformerna och finna tekniska lösningar för att erbjuda digitala alternativ för att planera, genomföra och följa upp internationella kontakter för talmannen, de vice talmännen och delegationerna till de internationella parlamentariska församlingarna. De tekniska lösningarna för digitala möten har inte fullt ut kunnat leva upp till behovet. Arbete pågår för att förbättra funktionalitet, till exempel för digitala möten med tolkning.

Det kan noteras att den digitala mötesformen, inom vissa parlamentariska församlingar, har haft en positiv effekt i det att mötena blivit mer tillgängliga

för ledamöter och tjänstemän. Det digitala formatet har också, inom vissa parlamentariska församlingar, bidragit till att mötesverksamheten intensifierats.

I samband med den 29:e parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) som hölls digitalt den 24 augusti övertog Sverige ordförandeskapet i BSPC. Ordförandeskapet innehas från augusti 2020–augusti 2021 och har temat hållbar demokrati. Ansvar för den praktiska planeringen och arrangemanget delas mellan BSPC:s sekretariat och Riksdagsförvaltningen. Ordförandeskapet avslutas med den årliga konferensen som hålls i riksdagen den 29–31 augusti 2021.

Förvaltningen har också bistått vid ledamöters deltagande i valobservationer. Under 2020 deltog 11 svenska riksdagsledamöter i fyra valobservationer i följande länder Azerbajdzjan, Montenegro, Georgien och USA (president- och kongressval). Det var ett färre antal valobservationer än förväntat på grund av coronapandemin. Som jämförelse deltog 37 svenska riksdagsledamöter i nio valobservationer under 2019. Huvuddelen av kostnaderna för deltagandet i valobservationerna har belastat OSSE-delegationens budget.

Förvaltningen bistår också talmannen, de vice talmännen och delegationerna till de interparlamentariska församlingarna med planering och genomförande av seminarier och konferenser. Under 2020 har majoriteten av dessa genomförts digitalt, som webinarier. Ett av dessa ägde rum den 22 oktober när talmannen stod värd för ett seminarium med anledning av FN:s 75-årsjubileum.

Riksdagen har under 2020 inlett ett bilateralt demokratifrämjande samarbete med parlamentet i Nordmakedonien, vilket krävt ett omfattande stöd från förvaltningen (se 3.1 Kammare och utskott, avsnittet Utvecklingsarbete inom uppdragsområde A).

Riksdagen har under de senaste åren deltagit regelbundet med tre delegationer per år som följt verksamheten vid FN i New York, vilket normalt innebär arbete med både förberedelser och deltagande från förvaltningens sida. På grund av pandemin har dessa resor inte kunnat genomföras 2020.

Tabell 12 De interparlamentariska församlingarnas sessioner och möten samt medel utbetalda av Riksdagsförvaltningen (tkr)

Interparlamentarisk församling	Delegation	Antal sessioner och möten (varav digitala)	Kostnader	Utbetalt bidrag ²²
Nordiska rådet	20 ord.	1 session (digitalt)		
	20 suppl.	25 möten (23)	418	15 461
Europarådets parlamentariska församling	6 ord.	1 session		
	6 suppl.	45 möten (38)	333	–
OSSE:s parlamentariska församling	8 ord.	1 vintermöte		
	8 suppl.	8 möten (8) 4 valobservationer	770	1 130
Interparlamentariska unionen	5 ord.	19 möten (17)	268	1 276
Natos parlamentariska församling	5 ord.	1 höstsession (digitalt)		
	5 suppl.	10 möten (10)	102	–
Den arktiska parlamentarikerkonferensen (CPAR)	5 ord.	4 möten (2)	64	–
Den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC)	5 ord.	1 Östersjökonferens (digitalt)		
		6 möten (4)	89	–
Cosasekretariatet ²³			–	23
Övrigt				
Nordiska rådets 71:a session och Barentskonferensen. Reskostnader m.m. som avser 2019, men bokförts 2020			20	
Avbokade resor, konferenser m.m. på grund av coronapandemin			116	
Summa 2020			2 180	17 890
Summa 2019			8 818	17 813
Summa 2018			6 689	16 723

Internationella besök i riksdagen

Besöken av talmän, stats- och regeringschefer, ministrar, parlamentariker och representanter från internationella organisationer är en stor del av den internationella verksamheten. Förvaltningen arbetar med att planera, koordinera, genomföra och följa upp den internationella besöksverksamheten.

²² Fördelningsnyckeln för bidragsutbetalningarna till Nordiska rådet, OSSE:s parlamentariska församling och Interparlamentariska unionen beräknas med stöd av ländernas bruttonationalinkomst (BNI). För Europarådet och Natos parlamentariska församlingar ges inget bidrag från Riksdagsförvaltningen.

²³ Finansiering av Cosacs sekretariat enligt beslut i riksdagsstyrelsen den 23 september 2009, dnr 049-22-2009/10.

Utgångspunkten för all programplanering är att ge bästa möjliga förutsättningar för mötet. Målsättningen är att riksdagsledamöterna ska få möjlighet att i första hand möta sina motsvarigheter från det gästande parlamentet.

Riksdagen har ett normalt år en omfattande internationell besöksverksamhet. Coronapandemin har sedan mars månad haft negativ inverkan på möjligheten till internationella besök. Under 2020 tog riksdagen emot 13 delegationer från 8 länder. Ett besök togs emot digitalt. Som jämförelse tog riksdagen 2019 emot 63 besök från 69 länder. Under 2020 har riksdagens ledamöter vid samtliga inkommande internationella besök träffat sina utländska motsvarigheter.

Tabell 13 Internationella besök i riksdagen som hanteras av riksdagens internationella kansli

	2020	2019	2018
Antal besök	13	63	62
Antal länder	8	69	54
Antal besökare (ca)	117	680	635

Riksdagstrycket

Riksdagstrycket är en viktig förutsättning för den parlamentariska beslutsprocessen. Förvaltningen ska se till att riksdagstrycket produceras och distribueras så att kammarens tidsplan kan hållas. Förutom riksdagstrycket producerar förvaltningen även rapporter, utredningar, informationsmaterial och böcker om riksdagen.

Tabell 14 Antal originalsidor i riksdagstrycket

	2020	2019	2018
Propositioner ²⁴	20 000	18 200	33 400
Motioner	15 800	12 800	10 900
Betänkanden	19 500	19 200	20 100
Protokoll	9 000	9 000	9 500
Framställningar och redogörelser	1 500	1 100	2 600
Totalt	65 800	60 300	76 500

Antalet originaltrycksidor är ett mått på hur stor textmängd som producerats i beslutsprocessens olika dokument. Det är de politiska förslagen som styr variationerna i utfallet år från år.

Antalet originalsidor uppgick 2020 till 65 800, vilket är mer än 2019 (60 300 sidor) och mindre än 2018 (76 500 sidor). Under året har den löpande verksamheten fungerat väl trots pandemirestriktioner och många nya snabbt

²⁴ Även originalsidorna för budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen ingår i statistiken sedan 2020. Propositionssiffrorna är även justerade för 2019 och 2018 i jämförelse med tidigare årsredovisningar.

processade riksdagsbeslut. Kammarens tidsplan har kunnat hållas, vilket är målet.

Utvecklingsarbete inom uppdragsområde A

Här redovisas resultatet av de utvecklingsaktiviteter som listas i verksamhetsplanen för 2020. Aktiviteterna ingår i de strategier som syftar till att förvaltningen ska kunna förverkliga målbilderna i den strategiska planen för 2019–2022.

Strategi: Upprätthålla och utveckla kompetensen i konstitutionella och sakpolitiska frågor

För att upprätthålla och utveckla kompetensen har förvaltningen återinfört en certifieringsutbildning för kammarbetet.

Under året har utbildningsinsatser genomförts beträffande utskottens beredning av budgetbesluten och utskottens arbete med EU-frågor. Planerade insatser har behövt ställas in beroende på pandemin.

Strategi: Skapa robusta, säkra och användarvänliga it-system

Arbetet med att förbättra Rixsystemen, it-stödet för beslutsprocessen, har fortsatt under 2020. Det övergripande målet med projektet är att skapa förvaltningsbara, tillförlitliga och användarvänliga it-system som stöder den parlamentariska processen. Projektet är försenat och flera av de planerade förbättringarna tas i bruk i samband med att projektet slutförs under första tertiet 2021. Förseningen beror bland annat på att det har krävts mer arbete med kravställning än beräknat för att utveckla lösningar. Projektet har ändrat arbetssätt med krav och utveckling, vilket har lett till fler leveranser inom projektet. Prioriteringar har gjorts och återstående utvecklingsbehov kommer att lämnas över till förvaltningsorganisationen i samband med att projektet avslutas.

I strategin ingår också att genomföra åtgärder inom området säker teknik. Projektet säker teknik fortlöper enligt plan. Under året har förberedande analyser och arbete genomförts. Under 2021 utförs tester och det första systemet ska sättas upp i produktionsmiljön.

Strategi: Stegvis införa en helt digital dokumenthantering i den parlamentariska processen

Riksdagsförvaltningen ska ytterligare digitalisera dokumenthanteringen i den parlamentariska processen. Under året har förvaltningen påbörjat ett arbete med att identifiera vilka moment i processen som bör digitaliseras och i vilken ordning det ska ske. Möjligheten till digital signering är en viktig förutsättning för den fortsatta digitaliseringen. Införandet av ett e-arkiv är också en del i utvecklingsarbetet (se 3.5 Myndighet och arbetsgivare, avsnittet Utvecklingsarbete inom uppdragsområde E). Arbetet med att etablera en plattform för digital signering går huvudsakligen enligt plan. Förvaltningen för även en dialog

med Regeringskansliet om elektronisk överföring av dokument mellan Regeringskansliet och riksdagen. Samarbetet har försenats något av coronapandemin men under året har förvaltningen och Regeringskansliet kommit överens om att fördröjningsbrev när det gäller interpellationer och svar på skriftliga frågor inte längre behöver lämnas som undertecknade original utan endast digitalt. Med anledning av coronapandemin har arbetet med digital hantering av skriftliga frågor och interpellationer prioriterats.

Strategi: Utveckla beredskapen och kontinuitetsförmågan såväl i fredstid som vid krigsfara och krig samt planera för civilt försvar

Arbetet med att planera, genomföra och följa upp aktiviteter i samband med totalförsvarsövningen 2020 har gått enligt plan för två av tre delövningar.

Riksdagen genomförde som delövning två under våren en övning med fokus på riksdagens uppgifter i krig och krigsfara. Efter beslut av talmannen kallades samtliga ledamöter för första gången till en övning i riksdagens kammar. Övningen bestod av två sammanträden där riksdagen bland annat behandlade förfogandelagen, en så kallad fullmaktslag som enbart kan tillämpas om Sverige exempelvis befinner sig i krig eller krigsfara. Ett av sammanträdena genomfördes delvis inom stängda dörrar, något som inte skett sedan 1945.

Coronapandemin har påverkat såväl den nationella totalförsvarsövningen som Riksdagsförvaltningens avslutande övning. Den tredje övningen har skjutits fram, men planeringsarbetet pågår enligt den reviderade planen.

En plan för prioriterade aktiviteter inom ramen för förvaltningens arbete med civilt försvar fram till 2022 fastställdes i december 2019. Planen har fungerat som utgångspunkt och färdplan för det fortsatta arbetet med kontinuitets- och krisberedskap inom Riksdagsförvaltningen. Fokus för det genomförande arbetet under 2020 har varit att planera och genomföra Totalförsvarsövning 2020. I övrigt har flera av de prioriterade aktiviteterna fått stå tillbaka, då fokus har legat på arbetet med krishantering i samband med coronapandemin.

Under hösten skapades en ny sektion för krisberedskap på säkerhetsenheten, vilket förstärker förvaltningens arbete kopplat till civilt försvar och krisberedskap.

Ett arbete med att ta fram metoder, mallar och processer för arbetet med krisberedskap påbörjades i februari 2020. Coronapandemin har gjort att arbetet har behövt pausas, men har samtidigt medfört att metoder, mallar och processer har skapats för förvaltningens krishantering med anledning av pandemin. Dessa kommer att vara till nytta i det framtida arbetet inom krisberedskapsområdet.

Strategi: Stödja utvecklingen av mer enhetliga arbetsformer i utskottsarbetet

Under året har förvaltningen tagit fram promemorior om bland annat arbetsrutiner för EU-information och överläggningar i utskotten och samråd i EU-

nämnden. Även promemorior om utskottens arbete med forsknings- och framtidsfrågor samt med uppföljning och utvärdering har arbetats fram liksom promemorior om utskottens och EU-nämndens utrikes resor. Samtliga promemorior har diskuterats i ordförandekonferensen och publicerats på Intranätet. Vidare har mallen för utskottens verksamhetsberättelser omarbetats. Som stöd för utskottsmöten på distans har en vägledning om genomförandet av sammanträden tagits fram samt användarmanualer för Skypemöten. Revideringen av Betänkandehandboken är avslutad. En promemoria har tagits fram i syfte att utveckla informationsutbytet utskotten och EU-nämnden sinsemellan i fråga om planering och genomförande av internationella resor. Arbetet med att utveckla Kanslihandboken har inletts.

Våren 2020 tillsatte talmannen en arbetsgrupp för att utveckla informationsutbytet mellan delegationerna till de parlamentariska församlingarna och utskotten. Gruppen leds av talmannen. Förvaltningen utarbetade ett förslag till rekommendationer om interaktionen. Det presenterades för ordförandekonferensen, som ställde sig bakom det föreslagna arbetssättet. Riksdagens delegationer och utskott börjar successivt att tillämpa den utökade interaktionen i enlighet med rekommendationerna.

Övrigt

Förvaltningen har gett stöd till den parlamentariska utredningen om översyn av vissa frågor som gäller riksdagens arbete. Utredningen är nu avslutad och skickad på remiss.

Förberedelserna för det svenska ordförandeskapet i EU 2023 har påbörjats och löper på enligt plan. Bland annat har en styrgrupp bestående av talmanspresidiet och gruppledarna konstituerats och tjänstemannaorganisationen för förberedelserna har etablerats.

Efter beslut av riksdagsstyrelsen har riksdagen under 2020 inlett ett demokratifrämjande bilateralt samarbete med Nordmakedoniens parlament. En parlamentarisk styrgrupp ledd av andre och tredje vice talman och med representanter från samtliga åtta riksdagspartier leder samarbetet. Förvaltningen bistår styrgruppen med sekretariatsstöd. Huvudsyftet med samarbetet är att stärka demokratiska institutioner och förmedla demokratiska värden. Samarbetet sker ömsesidigt med fokus på erfarenhetsutbyte mellan parlamentariker, relationsbyggande mellan parlamenten samt stärkta processer och administration i parlamenten.

3.2 Ledamöter och partikanslier – uppdragsområde B

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område B är att svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöterna och partikanslierna. I uppdraget ingår att ge ledamöterna tillgång till bland annat utredningstjänster, intranät, bibliotek och arbetsrum. Förvaltningen hanterar och betalar också ut arvoden, resekostnadsersättningar, traktamenten och pensioner samt stöd till partigrupperna.

Målbild 2022

En öppen och säker riksdag där stödet och servicen till ledamöter och partikanslier är lättillgänglig och enhetlig.

Resultat av det löpande arbetet – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att ledamöter och partikanslier har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- *Faktaunderlag och utredningstjänster har levererats i tid och med hög kvalitet.*

Förvaltningen tog emot 1 669 uppdrag under 2020. En övervägande del av utredningarna levererades inom den tid som uppdragsgivaren önskat. Partikanslierna är överlag nöjda med utredningarna och deras kvalitet. Några synpunkter på områden att utveckla har framkommit i dialogen.

- *Arbetsverktygen digitala mötestjänsten, Intranätet och kammarappen har fungerat stabilt.*

Digitala mötestjänsten, Intranätet och kammarappen har fungerat stabilt med enbart några mindre avvikelser under året. En incident med appen PDF Expert på pekplattorna inträffade mot slutet av året, ledamöterna hade dock hela tiden tillgång till sina handlingar från datorn.

- *Ledamöter och partikanslier har fått stöd och service enligt gällande regelverk, rutiner och fastställda nivåer.*

Förvaltningens stöd och service har i stort fungerat enligt gängse rutiner men delvis fått anpassas på grund av coronapandemin. Antalet ärenden till servicecenter har minskat, då färre varit på plats i riksdagens lokaler. Coronapandemin har inneburit att ledamöternas resande har minskat avsevärt, vilket fört med sig ett mindre antal ärenden om ersättning för resekostnader och traktamente att hantera för förvaltningen. Kontakt-sättet med ledamöterna har också förändrats och i hög grad skett på distans.

- *Ett tillräckligt säkerhetsskydd och verksamhetsskydd har upprätthållits.*

Förvaltningen har arbetat systematiskt för att upprätthålla säkerhetsskyddet och verksamhetsskyddet. På ett övergripande plan har inga avvikelser identifierats. Coronapandemin har medfört att vissa enskilda planerade aktiviteter har försenats, men kompensatoriska åtgärder har vidtagits när det har behövts. En krisledningsorganisation inrättades i mars med anledning av coronapandemin. Krisledningsorganisationen har samordnat avdelningarnas uppdrag för att säkerställa Riksdagsförvaltningens stöd till den parlamentariska processen och hindra smittspridning. Förvaltningen har också arbetat aktivt för att minska sårbarheter till följd av ändrade arbetssätt, till exempel utökat hemarbete.

Resultat av utvecklingsarbetet – sammanfattning

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, men har också påverkats av coronapandemin. Det digitala servicecentret har utvecklats med nya tjänster via Intranätet och arbetet med att etablera en plattform för digital signering fortgår. Ett projekt för att utveckla kammarappen har pågått under året och gjort det möjligt för användarna att personanpassa notiser. Säkerhets- och verksamhetsskyddet har utvecklats bland annat genom samverkan med Säkerhetspolisen och partikanslierna i riksdagen. En del utvecklingsinsatser på säkerhetsområdet, bland annat de som krävt närvaro av deltagarna i riksdagens lokaler, har inte kunnat genomföras på grund av restriktioner under coronapandemin. Förvaltningen har påbörjat en utbildning i säkerhetsskydd för alla anställda.

Tabell 15 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde B (tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	1 375	1 249	3 010
Kostnader	-972 156	-915 823	-780 442
<i>Nettokostnad</i>	<i>-970 781</i>	<i>-914 574</i>	<i>-777 432</i>
Transfereringar	-500 184	-494 982	-498 284
Totalt	-1 470 965	-1 409 556	-1 275 716

De högre kostnaderna jämfört med 2019 beror främst på avsättningar för ledamöters pensioner och avgångsförmåner i resultaträkningen.

Administrativ ledamotsstöd

Förvaltningen hanterar riksdagsledamöternas ekonomiska ersättningar, till exempel arvoden, traktamenten, resekostnadsersättningar och avgångsförmåner (inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd). Stödet innebär även att ge ledamöterna en introduktion i regelverket. Pensioner, det vill säga ålderspension, efterlevandepension och sjukpension, administreras på förvaltningens uppdrag av Statens tjänstepensionsverk (SPV). Verket sköter även utbetalningarna av avgångsförmåner.

Utbetalningarna av avgångsförmåner varierar under en valperiod. Generellt sett är utbetalningarna som högst året efter ett valår för att sedan sjunka fram till nästa riksdagsval i takt med att utbetalningar av ett- och tvååriga inkomstgarantier och ekonomiskt omställningsstöd upphör.

Coronapandemin har inneburit att ledamöternas och anställdas resande har minskat avsevärt under 2020. Det har i sin tur fört med sig ett mindre antal ärenden om ersättning för resekostnader och traktamente att hantera för förvaltningen. I stället har det uppstått nya frågeställningar och ärendetyper, ex-

empelvis hantering av reseintyg vid utrikesresor för ledamöter via företagshälsovården. Kontaktsättet med ledamöterna har också förändrats och i det närmsta uteslutande skett på distans.

Förvaltningen har gett stöd till utredningen om en översyn av vissa frågor om riksdagsledamöternas ersättningar (se 3.2 Ledamöter och partikanslier, avsnittet Utvecklingsarbete inom uppdragsområde B).

Omställningsstöd för övergång till yrkesverksamhet

Ledamöter och ersättare som lämnar riksdagen före 65 års ålder har rätt till omställningsstöd för övergång till yrkesverksamhet. Omställningsstödet motsvarar det stöd som erbjuds genom trygghetsavtalen på arbetsmarknaden, bland annat genom Trygghetsrådet och Trygghetsstiftelsen. Tjänsten har upphandlats av Riksdagsförvaltningen. Stödet kan bestå av både rådgivningsinsatser och kompetensutveckling. Kostnaden för åtgärderna får sammanlagt inte överstiga 50 000 kronor per person.

Under 2020 avropade 21 tidigare ledamöter och ersättare omställningsstöd, vilket kan jämföras med 18 avrop 2019 och 56 avrop under 2018. Sammanlagt har 125 tidigare ledamöter och ersättare avropat omställningsstöd sedan stödformen infördes 2014. Åtgärderna har bland annat bestått av rådgivning, coaching, kompetenskartläggning samt kompetensutveckling i ledarskap, styrelsearbete, språk, företagande och yrkesutbildning.

Stöd till partigrupper

Riksdagspartierna får stöd till partigruppernas och ledamöternas arbete i riksdagen genom Riksdagsförvaltningens anslag.²⁵ Stödet betalas ut i form av basstöd (ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp), stöd till ledamöternas politiska sekreterare, stöd till ledamöternas resor utomlands och stöd till språkutbildning.

En partigrupp som företräder regeringen har rätt till ett grundbelopp. Övriga partigrupper har rätt till två grundbelopp. Tilläggsbeloppet är 57 000 kronor per ledamot och år. Stödet till politiska sekreterare ska motsvara kostnaderna för en politisk sekreterare per ledamot. Beloppet 64 600 kronor per politisk sekreterare och månad ligger till grund för beräkningen 2020. Stödet till resor utomlands är 5 000 kronor per år och ledamot för de första 20 riksdagsplatserna och 2 500 kronor för riksdagsplatser utöver dessa. Partigruppen får dessutom 2 500 kronor per år och ledamot för resor inom EES samt 2 000 kronor per ledamot och år för språkutbildning under de två första åren efter ordinarie val.

²⁵ Enligt lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Tabell 16 Stödet till partigrupperna (tkr)

Parti	Grundbelopp	Tilläggsbelopp	Stöd till politiska sekreterare	EES-resor	Resebidrag	Språkutbildning	Totalt
S	1 700	5 700	77 520	250	300	150	85 620
M	3 400	3 990	54 264	175	225	105	62 159
SD	3 400	3 534	48 062	155	205	93	55 449
C	3 400	1 767	24 031	77	128	47	29 450
V	3 400	1 596	20 930	67	120	41	26 154
KD	3 400	1 254	17 055	55	105	33	21 902
L	3 400	1 140	14 729	48	100	28	19 445
MP	1 700	912	12 403	40	80	24	15 159
Totalt							
2020	23 800	19 893	268 994	867	1 263	521	315 338
<i>2019</i>	<i>23 800</i>	<i>20 192</i>	<i>265 449</i>	<i>870</i>	<i>1 263</i>	<i>696</i>	<i>312 270</i>
<i>2018</i>	<i>23 800</i>	<i>20 164</i>	<i>264 870</i>	<i>861</i>	<i>1 260</i>	<i>432</i>	<i>311 387</i>

Säkerhetsarbetet

För att de säkerhetsåtgärder som vidtas i riksdagen ska vara rätt dimensionerade gör förvaltningen säkerhetsanalyser och andra typer av bedömningar av vad som är skyddsvärt, vad som hotar det skyddsvärda och vilka sårbarheter som finns i skyddet. Detta görs på såväl strategisk som operativ nivå. Arbetet fortgår och på ett övergripande plan har inga avvikelser identifierats. Coronapandemin har medfört att vissa enskilda planerade aktiviteter har försenats, men kompensatoriska åtgärder har vidtagits när det har behövts.

Den 1 november 2020 gjordes en organisatorisk förändring av säkerhetsarbetet i förvaltningen. Ansvar för informationssäkerhetsarbetet flyttades från juridiska enheten till säkerhetsenheten och vid säkerhetsenheten inrättades två nya sektioner: verksamhets- och säkerhetsskydd samt krisberedskap. Förändringen har ökat säkerhetsenhetens kapacitet att kunna stödja ledamöter, partikanslier och förvaltningen i säkerhets- och informationssäkerhetsfrågor.

Fram till den 15 december 2020 har 1 951 registerkontroller genomförts och 171 säkerhetsskyddsavtal har tecknats. En projektgrupp har tillsatts för att införa ett nytt registerkontrollsystem som ska effektivisera och förbättra arbetet. En upphandling kommer att göras i början av 2021 och det nya systemet ska vara på plats i slutet av året.

Arbetet med säkerhetsskyddsanalyser har påbörjats för ett antal aktiviteter som ska genomföras under 2021, exempelvis för BSPC (Östersjökonferensen).

Säkerhetsenheten har även bistått partikanslierna i verksamhets- och säkerhetsfrågor. Enheten har också lett arbetet i staben till krisledningsgruppen som tillsattes med anledning av hanteringen av coronaviruset. Staben har bland annat stått för omvärldsbevakning, lägesbilder, samordning av och information om förvaltningens arbete.

Informationssäkerhet

Informationssäkerhetsarbete kan beskrivas utifrån förmågor. Det handlar om att kunna skydda information samt upptäcka och hantera säkerhetsincidenter. I samband med förändringar i förvaltningens it-miljö har förvaltningen genomfört analyser för att identifiera skyddsvärden och tekniska säkerhetsgranskningar för att identifiera sårbarheter. Under 2020 har 16 tekniska säkerhetsgranskningar utförts av externa konsulter. Förvaltningen har därigenom kunnat ta bort ytterligare sårbarheter i it-miljön. Förvaltningen har fortsatt att utveckla förmågan att upptäcka och hantera informationssäkerhetsincidenter.

Coronapandemin har skapat ett behov av information kring säkerhet vid distansarbete som bland annat getts genom ny information på Intranätet.

En viktig del av informationssäkerhetsarbetet är kunskap. Under året har cirka 360 personer deltagit i utbildningsinsatser för ledamöter, partikanslianställda, tjänstemän och konsulter. Det ligger på samma nivå som 2019 då cirka 350 personer deltog.

Tabell 17 Informationssäkerhet – tekniska säkerhetsgranskningar

	2020	2019	2018
Tekniska säkerhetsgranskningar	16	13	12

Tabell 18 Informationssäkerhet – utbildningar 2020

Typ av utbildning	Antal tillfällen
Obligatorisk introduktionsutbildning för nyanställda	4
Introduktionsutbildning för nya ledamöter	7
Utbildning i säkerhetsskydd	12
Övriga	6
Summa	29

Utredningstjänster

Förvaltningen (riksdagens utredningstjänst) gör utredningar på uppdrag av framför allt ledamöter och partikanslier.

Under 2020 kom hälften av uppdragen från partikanslierna och en dryg fjärdedel från enskilda ledamöter. En sjättedel av uppdragen kom från utländska parlament.

Rapporter från riksdagens utredningstjänst omfattas av uppdragssekretess. Det betyder att rapporterna blir offentliga endast om uppdragsgivaren hänvisar till utredningen i ett offentligt sammanhang.

Tabell 19 Fördelningen av inkomna utredningsuppdrag, antal och procent

Uppdragsgivare	2020		2019		2018	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ledamöter	482	28,9	448	27,9	271	16
Partikanslier	846	50,7	849	52,8	1 086	64
Utskott ²⁶	8	0,5	4	0,2	3	0
Övriga förvaltningen	18	1,1	22	1,4	19	1
Utländska parlament ²⁷	291	17,4	266	16,5	310	18
Övriga ²⁸	24	1,4	19	1,2	12	1
Totalt	1 669	100	1 608	100	1 701	100

Förvaltningen tog under 2020 emot 1 669 uppdrag. Det kan jämföras med 1 608 uppdrag 2019 och 1 701 uppdrag 2018.

Faktaunderlag och utredningstjänster fortsätter att levereras i tid och med god kvalitet. En övervägande del av utredningstjänstens utredningar (88 procent) levererades inom den tid som uppdragsgivaren önskat (jämfört med 88 procent 2019 och 80 procent 2018). I de fall förvaltningen inte kan leverera i tid beror det ibland på att uppdragsgivaren angett en för snäv tidsram sett till uppdragets omfattning. En annan orsak är att förvaltningen inte fått statistiska underlag eller andra underlag i tid från externa leverantörer. Förvaltningen följer upp alla tidsplaner med respektive uppdragsgivare.

Kvaliteten på utredningstjänsterna följs löpande upp genom dialog med partikanslierna. Under 2020 har riksdagens utredningstjänst haft dialog i olika former med samtliga åtta partikanslier. Uppdragsgivarna har överlag förklarat sig vara nöjda med utredningarna som man menar håller god kvalitet. I dialogen har det också framkommit synpunkter på områden att utveckla.

År 2020 offentliggjordes 145 av de rapporter som levererats till ledamöter och partikanslier under året. Detta är fler än 2019 (116) och aningen färre än 2018 (148).

Riksdagsbiblioteket

På uppdrag av riksdagsledamöter, partikanslier och anställda gör Riksdagsbiblioteket informationssökningar och tar fram faktaunderlag.

Antalet uppdrag till biblioteket har minskat under året. Minskningen beror främst på färre uppdrag från riksdagens internationella kansli (RIK) under coronapandemin. Uppdrag från RIK är oftast kopplade till resor och resorna har uteblivit under pandemin. Antalet uppdrag från riksdagens utredningstjänst är fortfarande stort. Antalet uppdrag totalt över en flerårsperiod är fortfarande högt.

²⁶ Inklusive EU-nämnden.

²⁷ Nationella parlament, delstatsparlament, Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentations kansli (CERPD) och Europarådets parlamentariska församling (PACE).

²⁸ Med övriga menas ECPRD Summary Reports, Statsarvodesnämnden med flera.

Tabell 20 Antal uppdrag informationssökningar

	2020	2019	2018
Uppdrag	241	354	238

Riksdagsbiblioteket ger alla med arbetsplats i riksdagens lokaler tillgång till en nyhets- och mediebevakningstjänst, Nyhetsportalen, med möjlighet till individuellt anpassad bevakning. Andelen ledamöter som använder tjänsten är mycket hög; ungefär 80 procent av ledamöterna har aktiverat en bevakningsprofil (2019: 79 procent, 2018: 75 procent). Antalet lästa artiklar har dock minskat under 2020, och det beror delvis på att fler andra digitala nyhetstjänster erbjuds nu än tidigare.

Ett av Riksdagsbibliotekets uppdrag är att utbilda ledamöter och förvaltningens medarbetare i att använda bibliotekets tjänster. Under 2020 har 30 utbildningstillfällen genomförts med totalt 135 deltagare. Antalet kurstillfällen för nyanställda har legat på samma nivå som tidigare år, däremot har andra typer av kurser minskat.

Under 2020 har förvaltningen beslutat om en förvärvspolicy för Riksdagsbiblioteket. Policyn ska ge stöd i arbetet med medieurval till Riksdagsbibliotekets tryckta och elektroniska samlingar.

Riksdagsbiblioteket har under 2020 arbetat vidare med att säkerställa åtkomst till bibliotekets resurser på distans. Nu nås i stort sett alla e-resurser (digitala referensdatabaser och nyhetsbevakningstjänster) via dator hemifrån. Fortfarande kan det vara svårt att nå e-resurserna via mobila plattformar. Arbeta pågår för att förbättra även det.

Intranätet

Intranätet ska vara ett effektivt arbetsverktyg för ledamöter, partikanslier, chefer och medarbetare i Riksdagsförvaltningen. Intranätet tillhandahåller tjänster, nyheter och innehåll anpassade för olika målgrupper.

Intranätet har fungerat stabilt under året. I samband med produktionssättningar har bara ett fåtal, kortare avbrott inträffat.

Under året har Intranätet uppgraderats till en nyare version av publiceringsverktyget. I februari lanserades en ny söksida med utökad funktionalitet och tydligare presentation av sökresultatet. Uppföljningen av den nya söksidan genomfördes i form av en användarenkät, som visade att användarna är mer nöjda med sökfunktionen efter att den nya söksidan lanserades.

Intranätet har varit huvudkanal för intern kommunikation med anledning av coronapandemin. De åtgärder som krisledningen beslutat om har kommunicerats löpande till medarbetare i Riksdagsförvaltningen, ledamöter och partikanslianställda via Intranätet. En samlad information i form av ”frågor och svar” publicerades i mars med riktad information till de olika målgrupperna. Sidan frågor och svar om coronaviruset har haft 18 600 unika sidvisningar under året.

Antalet besök på Intranätet under året (366 678 besök) är en minskning jämfört med 2019 (407 885 besök) och 2018 (369 376 besök). Intranätet har haft ett snitt på 31 000 besök i månaden, vilket är en minskning jämfört med 2019 (34 000 besök) men samma snitt som 2018 (31 000 besök). Cirka 18 procent av besöken har skett via smartmobil eller pekplatta.

Arbetsverktygen digitala mötestjänsten och kammarappen

Kammarappen har fungerat stabilt med enbart några mindre avvikelser under året. Även arbetsverktyget digitala mötestjänsten har fungerat stabilt. En incident med appen PDF Expert på pekplattorna inträffade mot slutet av året, dock hade ledamöterna hela tiden tillgång till sina handlingar från datorn.

Servicecenter

Felanmälningar och förfrågningar från ledamöter, partikanslier och anställda lämnas till förvaltningens servicecenter. Antalet inkomna ärenden minskade jämfört med förra året, vilket kan kopplas till rådande omständigheter med anledning av coronapandemin, med färre personer på plats i riksdagens lokaler. Under 2020 inkom 2 538 ärenden, vilket kan jämföras med 3 970 ärenden under föregående år. Under våren infördes ett nytt ärendehanteringssystem till stöd för att hantera inkommande fastighetsrelaterade felanmälningar och förfrågningar (se 3.4 Riksdagens byggnader och samlingar, avsnittet Ärenden och processer).

Nya tjänster har tillgängliggjorts på Intranätet. Fortfarande inkommer merparten av servicecenters ärenden via e-post. Därför krävs fortsatt arbete med integration av det digitala servicecentret på Intranätet under 2021, så att det får större genomslag. (Se även 3.5 Myndighet och arbetsgivare, avsnittet It-stödet till ledamöter och anställda.)

Utvecklingsarbete inom uppdragsområde B

Här redovisas resultatet av de utvecklingsaktiviteter som listas i verksamhetsplanen för 2020. Aktiviteterna ingår i de strategier som syftar till att förvaltningen ska kunna förverkliga målbilderna i den strategiska planen för 2019–2022.

Strategi: Utveckla ett väl anpassat säkerhets- och verksamhetsskydd i relation till skyddsvärden, hot och sårbarheter

Uppföljningen av förvaltningens avdelningsspecifika säkerhetsplaner har inte genomförts i den takt som var planerad. Uppföljningen kräver möten på plats i riksdagens lokaler eftersom säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avhandlas. Under pandemin har förvaltningen gjort omprioriteringar för att undvika fysiska möten på arbetsplatsen. Det formella arbetet med att identifiera säkerhetskänsliga verksamheter och informationssystem har senarelagts av samma anledning. Nya styrdokument för säkerhetsskydd och informationssäkerhet

har dock tagits fram, vilket underlättar det fortsatta arbetet med klassificering av säkerhetskänsliga verksamheter och informationssystem.

Utvecklingen av it-säkerhetskrav för att bland annat underlätta upphandling har försenats. Arbetet visade sig vara mer omfattande än väntat då det behövde tas hänsyn till innehåll i andra myndigheters styrdokument. Förseningen påverkar flera projekt som är i behov av fastställda krav och tolkningsunderlag inför upphandlingar och avrop. Till dess att uppdraget är slutfört kommer en del tid att läggas på att hjälpa projekten när de har behov.

Riksdagsstyrelsen har utsett en särskild utredare som ska göra en fortsatt översyn av regelverket för säkerhetsskydd och bland annat analysera behovet av en säkerhetsskyddschef. Utredaren ska lämna sitt betänkande våren 2021.

Förvaltningen har ett väl fungerande samarbete med bland annat Säkerhetspolisen, framför allt i frågor som är kopplade till ledamöternas säkerhet (personsäkerhet). Strukturen för samverkan med partikanslierna i riksdagen har utvecklats under 2020. Utbildningsinsatser och informationstillfällen har genomförts tillsammans med Säkerhetspolisen. Under 2020 har även gemensamma övningar ägt rum med Polismyndighetens nationella avdelning, NOA, där de luftlandsatte insatsteam på Riksdagshusets tak från helikopter. Under 2021 ska samverkan med andra relevanta myndigheter fördjupas ytterligare. I nuläget diskuteras en plan för detta.

Arbetet med de styrande dokumenten för det systematiska brandskyddsarbetet har påbörjats men är något försenat. Det strategiska arbetet har under året fått stå tillbaka eftersom operativa brandskyddsåtgärder har prioriterats.

Strategi: Integrera säkerhetsarbetet i alla delar av verksamheten

Förvaltningen har påbörjat en utbildning i säkerhetsskydd för alla anställda och vid årsskiftet 2020/2021 var utbildningsinsatsen för utskottskanslierna klar. Utbildningen har anpassats utifrån den rådande pandemin. Antalet deltagare som närvarade på plats begränsades till en början till max 10 personer, men under hösten har utbildningen kommit att genomföras enbart via Skype för att minska risken för smitta i riksdagens lokaler. Viss avvikelse mot plan förekommer på grund av pandemin då planen var att utbilda större grupper samt fler avdelningar inom förvaltningen. Även planerna att utbilda chefer i säkerhetsskydds- och informationssäkerhetsfrågor är försenade. Säkerhetsmedvetenheten antas däremot ha ökat bland medarbetarna i och med de styrdokument som har upprättats på informationssäkerhetsområdet. Dessutom har en informationsfilm om klassificering av uppgifter tagits fram och publicerats på Intranätet.

Möjligheten att genomföra brandskyddsutbildningar och utrymningsövningar har i och med pågående pandemi varit högst begränsade. Introduktionsutbildningar för ny personal har genomförts enligt plan men i huvudsak via digitala möten. Ett utbildningsarbete för att stärka säkerhetspersonalens förebyggande och operativa förmåga inom brandskyddsområdet har också påbörjats.

Strategi: Skapa en enhetlig och samordnad service i dialog med ledamöter och partikanslier

Utvecklingen av det digitala servicecentret går enligt plan och projektet ska avslutas i april 2021. Nya tjänster har tillgängliggjorts på Intranätet för exempelvis partikanslianställda, ny ledamot, nyanställningar och vid serviceärenden. Det pågår också ett arbete med att ta fram en tjänstekatalog som efter bearbetning ska ligga till grund för förslag till servicenivåer.

Översynen av utredningstjänsten som gjordes under 2019 har resulterat i ett antal genomförda åtgärder under 2020. En delredovisning gjordes för riksdagsdirektören i december 2020. Åtgärderna omfattar policy för utredningstjänsten, kvalitetssäkringsarbete, rapportutformning, kompetensförsörjning, informationsinhämtning och sekretessfrågor. Visst arbete återstår enligt plan.

Förvaltningen har gjort en systematisk genomgång och revidering av rutinerna kring ledamöternas ekonomiska ersättning, bland annat arvode, ersättning för tjänsteresor, avgångsförmåner och pensioner. Informationen om ersättningarna på Intranätet och riksdagens webbplats har också gått igenom. Vissa rutiner kring avgångsförmånerna har även uppmärksammats av Utredningen om riksdagsledamöternas ersättningar.

Strategi: Utveckla ett flexibelt och lättillgängligt administrativt stöd med hjälp av digitalisering

I projektet digital signering tas en plattform för digital signering fram som ska göra det möjligt för ledamöter och medarbetare att signera dokument och blanketter digitalt. I projektet ingår två användningsfall: ledighetsansökan för ledamöter och utse vikarie (för chefer). Arbetet med det första går enligt plan, det andra användningsfallet kräver ytterligare analys.

Ett utvecklingsarbete har inletts för att möjliggöra tjänster för resebokningar och reseräkningar i mobila lösningar. I projektet har olika frågeställningar kring införandet av ett nytt reseräkningssystem övervägts och analyserats. Arbetet fortsätter under 2021.

Under året har en förstudie genomförts med syfte att modernisera det administrativa stödet, bland annat för fördelning och hantering av övernattningsbostäder och arbetsplatser. Förstudien har utmynnat i ett beslut om projektet Samordning av service, som påbörjades i december månad.

Den digitala mötestjänsten, som är utvecklad för att distribuera dokument och kallelser inför utskottens sammanträden, används nu också för riksdagsstyrelsens möten. Ledamöterna får därmed tillgång till dokumenten digitalt, i både pekplatta och bärbar dator. Utskick av pappersdokument har i och med detta upphört.

Strategi: Utveckla kommunikationen genom att tillhandahålla målgruppsanpassad information i relevanta kanaler

Under året har Intranätet anpassats utifrån lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Anpassningar har gjorts både vad det gäller teknik och innehåll.

Allt fler filmer går att ta del av via Intranätet. Under året har sju filmer med riksdagsdirektören, ”Ingvar har ordet”, publicerats. Film har använts vid två tillfällen för att informera om arbetet med renoveringen av ledamotshuset. När nya regler för informationssäkerhet och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter började gälla kommunicerades dessa bland annat genom en film på Intranätet.

Förvaltningens kommunikation med ledamöter och partikanslier har kartlagts utifrån förvaltningens perspektiv. Målet har varit att få en samlad bild av vilken typ av information som sprids via förvaltningens olika forum och kommunikationskanaler och hur kommunikationen fungerar. Som en del av arbetet har några utvecklingsområden identifierats. Ett exempel är en pågående förstudie om personalisering av Intranätet som syftar till att kunna förbättra relevansen av information och tjänster för ledamöterna.

Ett projekt för att utveckla kammarappen har pågått under året och gjort det möjligt för användarna att personanpassa notiser och färgtema i appen. Projektet fortsätter under 2021 och väntas avslutas under tertial 1.

Informationen i kammaren ska också förbättras genom förändringar i grafikprogrammet. Arbetet pågår men har påverkats av nödvändiga omprioriteringar med anledning av coronapandemin.

Övrigt

I september 2019 beslutade riksdagsstyrelsen om direktiv till en särskild utredare att göra en översyn av vissa frågor som gäller riksdagsledamöternas ersättningar. Utredaren har biträttats av en sekreterare och experter från Riksdagsförvaltningen samt externa experter.

I januari 2020 överlämnade utredningen delbetänkandet En anpassning av riksdagens pensionssystem till en höjd pensionsålder (2019/20:URF1). Utredningen redovisade resten av sitt uppdrag i betänkandet Ändringar i ersättningslagen (2020/21:URF2) som överlämnades till riksdagsstyrelsen i december 2020.

3.3 Kunskap om riksdagen – uppdragsområde C

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område C är att främja insynen i och kunskapen om riksdagens funktion, arbete och beslut samt göra information och tjänster användbara och lättillgängliga. I området ingår också att informera om EU. All kommunikation ska vara målgruppsanpassad.

Målbild 2022

Kommunikationen om demokrati och riksdagens arbete är tillförlitlig, lättillgänglig och mottagaranpassad.

Resultat av det löpande arbetet – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har säkerställt att externa målgrupper har fått möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- *Förvaltningens digitala kommunikation är relevant och målgruppsanpassad.*

Antalet besök på webbplatsen riksdagen.se ökade med 3,5 miljoner under 2020. Även på riksdagens öppna data och demokratijubileets webbplats ökade besöken, liksom antalet följare i sociala medier. Både innehåll och teknik har uppraderats på webbplatserna och satsningen på film fortsätter. Under året övergick Riksdagsförvaltningens annonsering nästan helt till digitala medier, bland annat i syfte att nå nya målgrupper. Den digitala annonseringen har utvärderats och ska utvecklas 2021.

- *Intresset för visningar av Riksdagshuset samt studiebesök för gymnasieskolan och besök i Demokrativerkstaden fortsätter att vara högt, och verksamheten håller hög kvalitet.*

Intresset för visningar och besök fortsätter att vara högt, men på grund av coronapandemin ställdes all besöksverksamhet in från den 11 mars. Utvärderingar av de skolvisningar som genomfördes innan dess visar att cirka 86 procent av lärarna bedömde att elevernas kunskaper ökat i mycket hög eller hög grad. Dessutom angav 80 procent att elevernas intresse för riksdagen ökat i hög eller mycket hög grad. Sedan augusti har skolklasser från årskurs 7 och uppåt kunnat boka in ett digitalt riksdagsbesök.

- *Kurser och fortbildningsdagar för externa målgrupper har hållit hög kvalitet.*

Med anledning av coronapandemin har inga riksdagskurser eller fortbildningsdagar för lärare ägt rum på plats i riksdagen under 2020. Där emot anordnade förvaltningen tre digitala fortbildningar för lärare i samhällskunskap. Av de lärare som deltog tyckte 84 procent att kurserna som helhet var bra eller mycket bra.

Resultat av utvecklingsarbetet – sammanfattning

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har genomförts enligt plan. En förstudie om utveckling av de externa digitala kanalerna har slutförts och utmynnade i ett beslut om att slå ihop dagens fyra webbplatser till en. Arbetet med att göra grafik och bildspråk enhetligt i alla kanaler har gått enligt

plan, och ett arbete med att ta fram ett nytt filmkoncept för riksdagens digitala kanaler har inletts. Dessutom har ett projekt för att förnya utställningarna i Norra övergångsrummen påbörjats. Riksdagens webbplatser har anpassats utifrån de krav i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service som började gälla i september. Firandet av demokratijubileet går vidare, och under året har förvaltningen planerat för ett antal större arrangemang som ska genomföras 2021.

Tabell 21 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde C (tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	279	153	149
Kostnader	-67 159	-66 121	-70 988
<i>Nettokostnad</i>	<i>-66 880</i>	<i>-65 968</i>	<i>-70 839</i>
Transfereringar	-1 628	-3 327	-3 198
Totalt	-68 508	-69 295	-74 037

Fördelningen för uppdragsområdet bedöms i huvudsak som jämförbar med föregående år. Transfereringarna (resebidrag) har minskat då besök från skolor har kunnat göras i mindre omfattning med anledning av coronapandemin.

Riksdagens webbplats, riksdagen.se

Riksdagens webbplats är navet för riksdagens externa kommunikation och digitala tjänster och huvudkanalen för förvaltningens kommunikation med allmänheten. Riksdagens webbplats är också ett stöd för riksdagens ledamöter, partikanslier och tjänstemän. För grundskolor och gymnasier är den grunden till studiematerial om riksdagen och Sveriges demokratiska system.

2020 var ett rekordår för användningen av riksdagens webbplats. Under året hade riksdagen.se nästan 17,5 miljoner besök, vilket är en ökning med cirka 3,5 miljoner besök i jämförelse med 2019 och över 2 miljoner i jämförelse med valåret 2018. Det är en tydlig fortsatt trend i att det är besökare från stationära datorer som utgör den största andelen av de som använder information och digitala tjänster.

Startsidan är fortfarande den mest besökta sidan, det är hit användarna kommer först för att sedan söka sig vidare. Över hälften av besökarna kommer till webbplatsen från sökmotorer där riksdagen.se alltid hamnar högt i sökningar om riksdagen.

Förvaltningen ser en kraftig ökning av antalet besökare med start i mars, vilket troligen är kopplat till coronapandemin. En samlingsida för riksdagens arbete med coronapandemin publicerades på webbplatsen i mars. Där samlas alla riksdagsbeslut som är kopplade till coronapandemin men också annan information som är coronarelaterad.

Riksdagens webbplats har under året löpande uppgraderats för att skapa en stabilitet och långsiktig förvaltningsbarhet. Uppgraderingarna gäller såväl grundläggande komponenter i it-miljöerna som webb-tv och sökplattform.

Ett projekt för att uppgradera mediehanteringssystemet, det system som bland annat möjliggör webb-tv på riksdagens webbplats, har startat. Projektet pågår under hela 2021.

Tabell 22 Antal besök på riksdagens webbplats, riksdagen.se

	2020	2019	2018
Antal besök på riksdagen.se	17 486 791	14 103 410	15 384 848

Riksdagens öppna data

Genom riksdagens öppna data kan alla som vill fritt använda innehållet i riksdagens databaser. Utvecklare, journalister, forskare och andra intresserade kan bygga egna tjänster och ta fram statistik. Det är öppna data som förser riksdagen.se och delvis också Intranätet med dokument och information om riksdagens beslutsprocess, såväl det historiska arkivet som det aktuella. Kammarappen får också all information om kammarens planering och ärenden via öppna data.

Fokus för arbetet med riksdagens öppna data under 2020 har varit att fasa ut föråldrad teknik och uppgradera de tekniska delarna för att uppfylla de krav som finns på förvaltningsbarhet och säkerhet. Gamla dokumentformat har ersatts med ett mer framtidssäkrat dokumentformat.

Under året har öppna data anpassats för att kunna ta emot och publicera EU-dokument (COM) och Riksdagsförvaltningens författningssamling (RFS) på riksdagens webbplats.

Användningen av öppna data fortsätter att öka. Under 2020 hade webbplatsen över 4,3 miljoner besök.

Tabell 23 Antal besök på riksdagens öppna data, data.riksdagen.se

	2020	2019	2018
Antal besök på data.riksdagen.se	4 341 042	4 196 702	3 174 441

Webbplatsen Sveriges riksdags EU-information

Riksdagsförvaltningen informerar om EU på flera sätt där webbplatsen Sveriges riksdags EU-information, eu.riksdagen.se, är ett sätt.

Innehållet på webbplatsen eu.riksdagen.se är relativt tidlöst och ska informera om EU och riksdagens arbete med EU. Målgruppen är alla med rösträtt i Sverige.

Under 2020 minskade antalet besök till webbplatsen eu.riksdagen.se till mer normala nivåer jämfört med året före. Förklaringen är att det var val till Europaparlamentet i maj 2019, vilket gjorde att besöken ökade kraftigt det året. År 2020 ökade dock den tid som en besökare i genomsnitt tillbringar på webbplatsen, som alltså fick färre men längre besök jämfört med 2019. Mest

besökta sida är startsidan och därefter Medlem i EU, som bland annat innehåller information om vilka länder som är med i EU, Sveriges EU-avgift och brexit.

I början av 2020 genomfördes brexit och Storbritannien lämnade EU. Information om detta publicerades på webbplatsen både inför och efter utträdet.

Det har publicerats en sida om EU:s arbete med anledning av coronapandemin, och en ordlista som förklarar EU-relaterade termer har tagits fram.

Tabell 24 Antal besök på webbplatsen Sveriges riksdags EU-information, eu.riksdagen.se

	2020	2019	2018
Antal besök på eu.riksdagen.se	522 684	1 168 900	689 948

Webbplatsen Sveriges riksdags demokratijubileum

Sveriges riksdag uppmärksammar och firar demokratin under åren 2018–2022. Målgruppen är alla invånare i landet, med särskilt fokus på gymnasie- och folkhögskolestudenter.

Webbplatsen för jubileet, firademokratin.riksdagen.se, lanserades i december 2018. Där samlas allt material som rör jubileet såsom fördjupande texter, filmer, material till skolor, tidslinje om demokratins utveckling, en antologi för nedladdning, virtuell utställning som bygger på utforskande interaktivitet, dramatiserade berättelser och upplevelser med ljud och bild samt en kalender med de aktiviteter som genomförs. På webbplatsen finns möjlighet att beställa skolmaterial, lärarhandledningar, affischutställning och antologin.

Under 2020 har webbplatsen kompletterats med fördjupande teman om världens demokratier och framtidens folkstyre. Materialet lämpar sig för studenter och en intresserad allmänhet. En så kallad playfunktion har skapats som samlar egenproducerade filmer och inspelade seminarier som Riksdagsförvaltningen arrangerat eller deltagit i med anledning av demokratijubileet. Webbplatsen har uppdaterats med information om två nya utställningar i Riksdagshuset som återinvigdes under året efter omgestaltning.

Antalet besökare till webbplatsen ökade med 31 procent under 2020.

Tabell 25 Antal besök på webbplatsen Sveriges riksdags demokratijubileum, firademokratin.riksdagen.se

	2020	2019	2018
Antal besök på firademokratin.riksdagen.se	181 600	138 200	–

Sociala medier

Riksdagsförvaltningen använder sociala medier för att främja kunskapen om riksdagen, riksdagens arbete och EU. Sveriges riksdag finns på Twitter, Youtube, Instagram och LinkedIn.

Twitter. Riksdagsförvaltningen informerar om aktuella händelser och beslut på Twitter. Ökningen av följare är proportionellt större i år än tidigare år. En förändring av innehållet med tydligare exempel på beslut som fattas och om arbetet i riksdagen kan möjligen förklara en del av ökningen.

Youtube. På Youtube följer Riksdagsförvaltningen det koncept som arbetats fram med aktuella och pedagogiska filmer samt olika teman för att hålla kanalen levande och aktuell. Ett nytt filmkoncept har tagits fram under året, *Demokrati pågår*, och det hade premiär i slutet av året. Det ska bli en serie filmer som ligger i sin helhet på Youtube och på riksdagens webbplats, men som även kan spridas som kortare inslag i andra kanaler.

Instagram. Antalet följare på Instagram har ökat med 200 procent under året och det beror troligtvis på ett ökat antal publiceringar. Det finns algoritmer som styr hur innehållet i Instagram visas för följare. Högt engagemang gör att inlägg visas för fler. Eftersom kommentarer inte är tillåtna på riksdagens Instagram blir det mindre engagemang kring riksdagens inlägg, vilket leder till att de visas för färre. Ändå växer antalet följare sakta men säkert.

LinkedIn. Riksdagsförvaltningen har varit aktiv på LinkedIn i drygt ett år. Syftet är att marknadsföra förvaltningen som en attraktiv arbetsgivare. Kontot har under det första året haft en stadig tillströmning av följare. Vid årsskiftet var följarantalet drygt 15 000, vilket betyder en ökning på cirka 400 procent. Antalet inlägg som publicerats under året är 45 stycken.

Tabell 26 Antal följare och prenumeranter i sociala medier (ca)

	2020	2019	2018
Twitter	38 031	28 500	24 100
Youtube	1 400	662	–
Instagram	3 053	970	–
LinkedIn	15 085	3 000	–

Trycksaker och digitala produktioner

Riksdagsförvaltningen tillhandahåller trycksaker och digitala produktioner för både interna och externa målgrupper. Några exempel på produktioner under 2020 är en ny version av ledamotsförteckningen och en ny version av den flerspråkiga ordlistan. Bland annat har broschyren EU på 10 minuter och studiematerialet Demokratatin stått aldrig stilla uppdaterats.

De tryckta broschyrer som beskriver riksdagen på svenska, engelska och lättläst svenska har uppdaterats. Huvudbroshyren Så fungerar riksdagen finns även i de tillgänglighetsanpassade formaten Daisy och punktskrift. Ett tryckt julkort och en julfilm har också tagits fram.

Under 2020 övergick Riksdagsförvaltningen till att annonsera till största delen i digitala medier istället för i tryckta. Syftet med annonseringen är att främja insynen i och kunskapen om riksdagen och dess arbete, att nå fler och

nya målgrupper och samtidigt utnyttja möjligheten att målgruppsanpassa och slussa in annonsmottagaren direkt till källan på riksdagen.se.

Den digitala annonseringen har utvärderas och kommer under nästa år att utvecklas vidare. Under 2020 annonserade förvaltningen i 295 medier vid åtta olika tillfällen och 2019 i 48 medier vid fem olika tillfällen. Totalt sett visades riksdagens annonser 31 294 690 gånger och gav 57 399 klick till riksdagen.se.

Riksdagsinformation

Riksdagsinformation besvarar faktafrågor om riksdagen och EU via e-post, telefon och Twitter. Kanalen nås både genom ett 020-nummer och en särskild e-postadress dit privatpersoner, medier, företag, organisationer med flera kan vända sig med frågor.

Syftet med kanalen är att erbjuda en möjlighet till direktkontakt via telefon och e-post och möta behovet av individuella svar på faktafrågor om riksdagen och EU. Kanalen ger också målgrupperna möjlighet att få vägledning till innehåll och tjänster i riksdagens externa digitala kanaler.

Tabell 27 Antal förfrågningar till riksdagsinformation

	2020	2019	2018
Telefonförfrågningar 020-349 000	2 492	3 654	4 437
E-postfrågor (inkl. brev)	4 646	4 943	6 027
Totalt	7 138	8 597	10 464

Riksdagens pressackreditering

Journalister och fotografer kan ansöka om pressackreditering för en period upp till två år för att kunna arbeta på egen hand i riksdagens lokaler. Pressackreditering kan beviljas personer som i huvudsak har journalistiska arbetsuppgifter för massmedieföretags räkning.

Under 2020 inkom totalt 602 ansökningar om pressackreditering. I likhet med tidigare år kunde de allra flesta beviljas. Vid årsskiftet hade cirka 520 personer en gällande pressackreditering.

Tabell 28 Riksdagens pressackreditering

	2020	2019
Ansökningar	602	619
Avslag	17	24
Återkallelse	7	13
Överklaganden	1	4
Personer (ca) som har gällande pressackreditering den 31 december	520	640

Tv-produktion

Riksdagsförvaltningen producerar tv- och webbsändningar från kammaren samt från offentliga utskottsförfrågningar och andra arrangemang i riksdagen.

Riksdagens tv-produktion har fungerat väl och utan avbrott under 2020. Det totala antalet sändningstimmar har minskat jämfört med tidigare år. Minskningen kommer i huvudsak av att utskottens offentliga utfrågningar och andra arrangemang till stor del ställts in på grund av coronapandemin. Produktionsteknikerna har i stället gett ett ökat stöd till utskotten för digitala möten och tekniken för dessa.

Under hösten lades mycket tid på att skapa förutsättningar för att kunna tv-sända offentliga utfrågningar med några ledamöter på plats i riksdagens lokaler och andra på distans.

Tabell 29 Sändningstimmar från riksdagen (tv, webb, bandning), antal

	2020	2019	2018
Plenisalen	553	520	549
Förstakammarsalen	30	53	43
Andrakammarsalen	39	38	39
Skandiasalen	20	46	59
Presscenter	2	9	16
Totalt	644	666	706

Riksdagsbibliotekets service för allmänheten

Riksdagsbibliotekets öppettider under 2020 har på grund av coronapandemin varierat och till stor del varit begränsade. Den ordinarie öppettiden är 37 timmar i veckan, men under större delen av året har biblioteket antingen varit helt stängt eller hållit öppet endast 15 timmar per vecka för avhämtning av förbeställda böcker och för återlämning.

Under perioden januari till mars genomfördes fyra visningar för externa grupper med totalt 67 deltagare.

Inga kurstillfällen har arrangerats för externa deltagare under 2020. Ett arbete pågår med att göra om kursen i riksdagskunskap för bibliotekarier. Det har tidigare varit en årlig utbildning för 25 deltagare på plats i biblioteket, men kommer nu att bli en digital utbildning. Syftet är att nå fler användare och bättre anpassa utbildningarna till målgrupperna.

Tabell 30 Antal fysiska besök i Riksdagsbiblioteket

	2020	2019	2018
Fysiska besök	13 383	31 091	43 030

Tabell 31 Antal förfrågningar till bibliotekets svarsservice²⁹

	2020	2019	2018
Telefonförfrågningar	864	831	1 049
E-postförfrågningar	3 008	2 893	2 509
Totalt	3 872	3 724	3 558

Skolverksamhet och besök i riksdagen

Riksdagsförvaltningens skolverksamhet ska främja kunskaperna om riksdagen och riksdagens arbete. Förvaltningen erbjuder flera aktiviteter som vänder sig till landets skolelever och lärare.

Klasser som studerar på gymnasienivå kan boka studiebesök i Riksdagshuset. Gymnasieskolor som har långa och dyra resor till Stockholm kan söka resebidrag från förvaltningen för sina studiebesök. Budgeten för resebidrag år 2020 var 3 500 000 kronor. Under 2020 inkom under vårterminen 160 ansökningar, 126 av ansökningarna bifölls och 34 avslogs. På grund av coronapandemin kunde majoriteten av vårterminens studiebesök inte genomföras. För skolor som inte kunnat avboka sina resor har förvaltningen betalat kostnaderna som de inställda besöken inneburit för skolorna. För höstterminen har inga resebidrag utbetalats då alla besök avbokades.

För elever i årskurs 7–9 erbjuder förvaltningen det upplevelsebaserade rollspelet Demokrativerkstaden.

Sedan den 11 mars 2020 är alla visningar, studiebesök och besök i Demokrativerkstaden tills vidare inställda på grund av coronapandemin.

Utvärderingar av de skolvisningar som genomfördes fram till den 11 mars visar att cirka 86 procent av lärarna bedömde att elevernas kunskaper ökat i mycket hög eller hög grad. Dessutom angav 80 procent av lärarna att elevernas intresse för riksdagen ökat i hög eller mycket hög grad.

Sedan augusti har skolklasser från årskurs 7 och uppåt kunnat boka in ett digitalt riksdagsbesök. Under besöket möter klassen en av riksdagens skolkommunikatörer som berättar om riksdagens roll i samhället. Under en timme varvas föreläsningar med interaktiva inslag.

För lärare i samhällskunskap erbjuder Riksdagsförvaltningen kurser och fortbildningar. Under 2020 har inga riksdagskurser eller fortbildningsdagar för lärare ägt rum i Riksdagshuset med anledning av coronapandemin. Däremot anordnade förvaltningen tre digitala fortbildningar för lärare i samhällskunskap.

Av de lärare som deltog vid fortbildningarna tyckte 84 procent att kurserna som helhet var bra eller mycket bra (97 procent 2019 och 91 procent 2018). Vidare angav 68 procent att det är troligt eller mycket troligt att de kommer att ha användning av kursen i sin undervisning (89 procent 2019 och 87 procent 2018). Siffrorna från tidigare år är dock inte jämförbara då de innefattar

²⁹ I tidigare årsredovisningar har enbart de externa e-postförfrågningarna redovisats för 2018. Siffran inkluderar nu även de interna förfrågningarna för att vara jämförbar med 2019 och 2020. Även det totala antalet förfrågningar är justerat för 2018.

både utvärdering från lärarkurser och fortbildningsdagar. Det går inte heller att jämföra utbildningar på plats i Riksdagshuset med digitala utbildningar.

Riksdagsförvaltningen erbjuder olika former av pedagogiskt material som handlar om demokrati och riksdagens uppgifter. Under våren 2020 lanserade förvaltningen ett pedagogiskt material för distansundervisning. Delar av materialet kan beställas som tryckta broschyrer och allt material kan laddas ned från riksdagens webbplats. Under 2020 skickades det ut 21 330 broschyrer till skolorna. Året före beställdes 55 310 exemplar. Antalet nedladdningar för 2020 var 160 152. Året före gjordes 233 068 nedladdningar.

Tabell 32 Besök i riksdagen, antal personer

	2020	2019	2018
Ledamotsgrupper och grupper som partikanslierna tar emot	1 978	15 562	18 142
Gruppvisningar ³⁰	3 622	31 919	30 202
Extravisningar ³¹	366	1 440	1 583
Skolvisningar ³²	5 652	21 094	21 889
Digitala möten med skolkommunikatörer ³³	1 054	–	–
Totalt	12 672	70 015	71 816

Demokratijubileet

Från 2018 och fram till och med 2022 ska riksdagen uppmärksamma att det har gått 100 år sedan demokratin fick sitt genombrott i Sverige. En parlamentarisk kommitté har beslutat om vilka aktiviteter som Riksdagsförvaltningen ska genomföra under åren.

Utställningar. Den nationella utställningen *Fira demokratin!* är på turné till läns museerna 2019–2021. Utställningen har hittills visats i 14 län. Talmännens länsresor är samordnade med invigningen av utställningen, som sedan våren 2020 oftast har varit digital. Utställningen har även stått på kommunala museer, bibliotek och andra publika platser.

Affischutställningen som består av elva affischer kan laddas ned från webbplatsen firademokratin.riksdagen.se eller beställas för utskick från riksdagens tryckeriexpedition. Utställningen distribueras brett i landet.

Utställningarna i Kvinnorummet och Den goda gärningens rum (i riksdagshusen på Helgeandsholmen) har under året förnyats med ny gestaltning, tydligare berättelse och fler personporträtt. En tidslinje över demokratins utveckling från 1809 till i dag är uppsatt i gången mellan de två rummen.

³⁰ Avser bokade grupper, allmänhetens visningar samt sommar- och konstvisningar.

³¹ Besök till talman, ledamöter, utskott och förvaltning som guiderna har genomfört.

³² Avser bokade fysiska besök av gymnasie- och högstadielklasser (studiebesök för studerande på gymnasienivå och Demokrativerkstaden).

³³ Avser bokade digitala möten för gymnasie- och högstadielklasser.

Utställningen *Ja må den leva! Demokratien uti hundra år* i skyltfönster i Gamla stan har försetts med QR-koder som leder till webbplatsen firademokratin.riksdagen.se för mer läsning.

Publika aktiviteter. Den 11 mars 2020 arrangerades ett panelsamtal med utgångspunkt i motioner på temat demokratins framtid som skrevs till Ungdomens riksdag.

Bokmässan arrangerades den 24–27 september 2020 enbart digitalt. Riksdagsförvaltningen genomförde tre arrangemang där bland andra talman Andreas Norlén och andre vice talman Lotta Johnsson Fornarve deltog.

I oktober genomfördes tre digitala inspirationsmöten tillsammans med Kungliga biblioteket och Regeringskansliet. Syftet var att visa goda exempel från aktörer som uppmärksammar demokratijubileet och presentera allt material som fritt kan användas.

Den 11 december 2020 anordnades ett samtal mellan talman Andreas Norlén och statsrådet Amanda Lind på Kulturhuset i Stockholm. Samtalet tog sin utgångspunkt i den svenska demokratins 100-årsjubileum och hur demokratin kan värnas och utvecklas för framtiden.

Digital plattform. Webbplatsen för demokratijubileet, firademokratin.riksdagen.se, lanserades i december 2018. Där samlas allt material som rör jubileet (se avsnittet *Webbplatsen Sveriges riksdags demokratijubileum*).

Pedagogiskt material. Skolmagasinet *Demokratin står aldrig stilla* för elever på gymnasiet och folkhögskolan har uppdaterats med fyra nya sidor om Sveriges och världens demokrati, demokrati i dag och utmaningar. Magasinet inleds med en krönika av talman Andreas Norlén.

Ungdomens riksdag

Den 29 januari 2020 genomfördes finaldagen för den elfte omgången av Ungdomens riksdag. Temat 2019–2020 var Demokratins framtid. Upplägget 2020 hade ändrats något sedan Ungdomens riksdag 2018 då årets upplaga tydligare hade en röd tråd mellan förmiddagens utskottsmöten och eftermiddagens debatt och votering.

De 147 anmälda klasserna från 74 gymnasieskolor förberedde motioner och debattinlägg under hösten 2019. Till finaldagen i Riksdagshuset kom 349 klassrepresentanter för att diskutera klassernas motioner i utskott, debattera i kammaren och ställa frågor till fem statsråd. Dagen avslutades med votering om de motioner som hade diskuterats i utskotten under förmiddagen. Utskottsmötena leddes av riksdagsledamöter och tjänstemän i Riksdagsförvaltningen. Sammanträdet i kammaren leddes av talman Andreas Norlén.

Utvärderingen med de elever som deltog under finaldagen visade att 99 procent ansåg att dagen i riksdagen var bra eller mycket bra och 93 procent av eleverna uppgav att de i stor grad eller i mycket hög grad har utvecklat sina kunskaper om riksdagen. Bland lärarna till deltagande klasser ansåg 99 pro-

cent att Ungdomens riksdag var bra eller mycket bra och att uppgifterna i projektet var användbara i undervisningen. Av de ledamöter och tjänstemän som deltog ansåg 97 procent att utskottsmötena fungerade bra eller mycket bra.

Talmansbesök i länen

Talmansbesöken i Sverige startade på nytt under 2019 med tema Demokrati-jubileet och fortsatte att genomföras under 2020. Syftet med att besöka olika platser i Sverige är att skapa närhet till riksdagen och talmannen genom att visa öppenhet och intresse för hur demokratin utövas runtom i landet.

Efter att restriktioner för folksamlingar infördes under våren pausades resorna. Under hösten tog förvaltningen upp arbetet med att arrangera resorna igen, men nu i ett delvis digitalt format som utgick ifrån att talmannen eller någon av de vice talmännen åkte till orten för resan och genomförde digitala besök från länsstyrelsens lokaler.

Efter att restriktionerna skärptes ytterligare under hösten började resorna genomföras helt digitalt, men fortfarande utifrån ett upplägg med en föreläsning för en gymnasieskola, ett seminarium med ett lärosäte och möten med demokratirelaterade verksamheter på orten. Ett möte med länsstyrelsens anställda har tillkommit som punkt på några av de digitala talmansbesöken.

Under mandatperioden ska samtliga län besökas och under 2020 har nio talmansbesök genomförts.

Riksmötets öppnande

Detta år genomfördes riksmötets öppnande i kraftigt reducerat format med endast ett fåtal gäster som anlände vid i förväg angivna tidpunkter för att undvika folksamlingar. Alla de traditionsenliga mingel som vanligtvis äger rum under dagen för öppnandet ställdes också in.

Direkt efter att riksmötet förklarats öppet inleddes ett livesant magasin-program, Eftersnack i Andrakammarsalen, som sändes på riksdagens webbplats och som går att se i efterhand på riksdagens Youtubekanal. Programmet innefattade samtal med forskare, talmannen, riksdagsdirektören och konsert-huschefen. Efter programmet sändes en förinspelad konsert från Andrakammarsalen med en stråkensemble från Konserthusets orkester. Konserten ersatte den traditionsenliga konsert som brukar äga rum under kvällen för riksmötets öppnande.

Riksdagens övriga evenemang

2020 var ett annorlunda år för alla som arbetar med evenemang och aktiviteter som samlar människor, och även Riksdagsförvaltningens evenemangsverksamhet påverkades mycket av rådande restriktioner. Initialt ställdes många aktiviteter in helt för att allt eftersom året gick ersättas med filmer, digitala seminarier och hybridlösningar. Flera av riksdagens evenemang har gått att ge-

nomföra i modifierat utförande, till exempel riksmötets öppnande och talmansresorna i landet, vilket beskrivs ovan (se 3.3 Kunskap om riksdagen, avsnitten Talmansbesök i länen och Riksmötets öppnande).

Riksdagsförvaltningen skulle 2020 ha deltagit på tre externa arenor. Almédalsveckan och Järvaveckan ställdes in helt. Bokmässan valde att lansera en digital streamingtjänst, Bokmässan Play, där riksdagen medverkade.

Talmannens årliga vår- och höstmiddag ställdes i år in på grund av coronapandemin, liksom alla de löpande evenemang för ledamöter och personal som vanligtvis genomförs under riksdagsåret. Några av dessa aktiviteter ersattes av videohälsningar från talmannen och riksdagsdirektören som publicerades på Intranätet.

Utvecklingsarbete inom uppdragsområde C

Här redovisas resultatet av de utvecklingsaktiviteter som listas i verksamhetsplanen för 2020. Aktiviteterna ingår i de strategier som syftar till att förvaltningen ska kunna förverkliga målbilderna i den strategiska planen för 2019–2022.

Strategi: Utveckla den digitala kommunikationen så att fler får kunskap och information om riksdagens funktion och beslut

Under året har Riksdagsförvaltningen slutfört en förstudie som resulterat i ett kunskapsunderlag om hur arbetet med de externa digitala kanalerna bör utvecklas de närmaste åren. Uppdraget redovisades den 31 oktober och utmynnade i ett beslut om att dagens fyra webbplatser ska slås samman till en ny integrerad webbplats under paraplyet riksdagen.se.

Ett arbete med att ta fram ett tidlöst och anpassningsbart filmkoncept har inletts. Det ska användas för att ta fram filmer som kan spridas och återanvändas i riksdagens digitala kanaler. Konceptet heter Demokrati pågår. Filmerna beskriver riksdagens centrala arbetsprocesser och levandegör riksdagens arbete, roll och funktion. Första avsnittet, Riksdagen och demokratin, blev klart i december. Dessutom har förvaltningen tagit fram en film som skildrar ett vanligt riksdagsår och filmer för såväl interna som externa målgrupper. Återkommande intervjuer med riksdagsdirektören och talmannen samt filmer om renoveringen av ledamotshuset är några exempel på produktioner.

Under 2020 har det funnits behov av att intensifiera arbetet med digital tillgänglighet med anledning av lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Tjänster och information som tillhandahålls på riksdagens webbplatser har granskats och utvecklats utifrån lagens krav. Lagkraven började gälla den 23 september, och samtidigt publicerades tillgänglighetsredogörelser på alla webbplatser som beskriver vilket innehåll som brister. För att åtgärda bristerna behöver insatserna fortsätta framöver.

Strategi: Utveckla pedagogiska metoder som gör det lätt att förstå riksdagens funktion och arbete

Den planerade förstudien om hur ledamotsbiografier kan presenteras digitalt har inte genomförts. I stället kommer ledamotsbiografierna att publiceras i skriften Fakta om folkvalda precis som tidigare mandatperioder. Arbetet med att ta fram skriften påbörjas efter valet 2022.

Arbetet med att göra grafik och bildspråk enhetligt i alla kanaler har gått enligt plan. Det nya illustrationsmanér som togs fram under 2019 har under året också börjat användas i de flesta trycksaker där illustrationer finns, som informationsmaterialet och studiematerialet om riksdagen samt skyltar och presentartiklar. Arbetet med ett samlat och kanaloberoende bildspråk har påbörjats och kommer att fortsätta under 2021.

Rapporten Förnya pedagogiken och utställningarna i norra övergångsrummen är färdigställd och presenterad. Projektgruppen arbetar nu med innehåll och koncept. I de norra övergångsrummen mellan östra och västra riksdagshusen på Helgeandsholmen görs historiska tillbakablickar där man kan se hur Sverige utvecklats från ett enväld till en demokrati. De förnyade utställningarna blir en del av visningsverksamheten för skolor och allmänhet. Förhoppningsvis ska rummens innehåll kunna inspirera till fortsatta samtal om demokratins framtida utmaningar.

Strategi: Synliggöra demokratins genombrott och dagens demokratiska frågor

Den parlamentariska kommittén har fattat beslut om att större festligheter ska hållas 2021, och planeringen av detta har pågått under året. De större arrangemang som planeras är följande:

Det avgörande klubbslaget (26 januari 2021): En webb-tv-produktion som uppmärksammar att det den 26 januari 2021 är 100 år sedan riksdagen fattade det andra och avgörande riksdagsbeslutet om att införa allmän och lika rösträtt.

Festföreställning (14 september 2021): I samband med riksmötets öppnande genomförs en kvällsföreställning på Cirkus, Djurgården. Föreställningen ska gestalta berättelsen om demokratins framväxt.

Seminarium (15 september 2021): Ett seminarium planeras till den 15 september i Andrakammarsalen. Det är ett arrangemang i samarbete med regeringen och blir ett tillfälle när riksdag och regering gemensamt uppmärksammar och firar demokratin 100 år.

Strategi: Utveckla mötesplatser för kunskapsspridning och dialog med medborgarna

En gemensam kommunikationsplan för de tre mässorna (Järvaveckan, Almedalen och Bokmässan) är framtagen samt även utformning av monter och planering av aktiviteter (monteraktiviteter samt seminarier) utifrån respektive mässas målgrupp. Årets Järvavecka blev framskjuten till juni 2021. Almedalen

och Bokmässan 2020 ställdes in. Bokmässan ersattes av en digital satsning med ett antal programpunkter (se även 3.3 Kunskap om riksdagen, avsnitten Demokratitjubileet och Riksdagens övriga evenemang).

3.4 Riksdagens byggnader och samlingar – uppdragsområde D

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område D är att vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar så att de kan användas i dag och i framtiden. Arbetet omfattar bland annat underhåll, fastighetsförvaltning, renovering av byggnader, lokalvård och digitalisering av dokument och bilder.

Målbild 2022

Riksdagens hus renoveras enligt en förankrad långsiktig plan, och lokalerna utvecklas utifrån verksamhetens behov med hänsyn till kulturhistoriska värden.

Resultat av det löpande arbetet – sammanfattning

Riksdagsförvaltningen har vårdat och bevarat riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- *Fastigheter och interiörer har förvaltats enligt upprättade planer.*
Riksdagens fastigheter förvaltas enligt etablerade underhållsplaner, och under året har Riksdagsförvaltningen vidtagit flera åtgärder för att vårda och bevara fastighetsbeståndet, bland annat har fönster renoverats på flera av fastigheterna. När det gäller interiörer har möbelrenovering varit i fokus under året. I och med coronapandemin har aktiviteterna i riksdagens lokaler varit färre än normalt och arbetet har därmed kunnat utföras utan att störa verksamheten.
- *Användarna har varit nöjda med förvaltningens tjänster för felanmälan och förfrågningar i fastighetsfrågor.*
Under 2020 inkom 1 853 felanmälningar och 779 förfrågningar om fastigheter, lokaler och inredning. I det nya fastighetssystem som har tagits i drift finns ingen möjlighet att löpande följa upp användarnas nöjdhet med förvaltningens tjänster för felanmälan och förfrågningar, men inga avvikelser har noterats under året.

Resultat av utvecklingsarbetet – sammanfattning

Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i huvudsak genomförts enligt plan. Den långsiktiga renoveringsplanen för fastigheterna följs, men Projekt ledamotshuset har påverkats av sjukskrivningar och leveransproblem som dock har kunnat hanteras. Arbetet med att utveckla lokaler som lever upp till krav på säkerhet, tillgänglighet och miljöhänsyn fortsätter.

Under året har bland annat flera insatser gjorts för att förstärka brandskyddet. Ett förslag till standardmöblering för arbetsplatser har tagits fram och ska i ett nästa steg presenteras för verksamheten. En förstudie om att tillgängliggöra riksdagens bildarkiv har pågått under året och förlängts fram till juni 2021.

Tabell 33 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde D (tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	162	2 353	2 037
Kostnader	-129 622	-147 721	-129 622
<i>Nettokostnad</i>	<i>-129 460</i>	<i>-145 368</i>	<i>-127 585</i>
Transfereringar	–	–	–
Totalt	-129 460	-145 368	-127 585

De lägre kostnaderna jämfört med förra året beror i huvudsak på ett lägre utfall för planerat underhåll samt att ett kostnadsfört restvärde för den gamla entrén i ledamotshuset bokfördes 2019.

Riksdagens fastigheter – förvaltning och underhåll

Riksdagsförvaltningen förvaltar 13 byggnader med en yta på sammanlagt cirka 140 000 kvadratmeter. I beståndet ingår riksbyggnaderna på Helgeandsholmen, ett antal kontorsfastigheter i Gamla stan, fastigheter med övernattningsbostäder och ett antal bostadsrättslägenheter som riksdagens ledamöter disponerar. I förvaltningens fastighetsbestånd ingår även Villa Bonnier som bland annat används för talmannens representation. Riksdagsförvaltningen hyr även lokaler och övernattningsbostäder. Riksdagens fastigheter förvaltas enligt underhållsplaner.

Arbete pågår för att arbeta bort den underhållsskuld som finns genom att bland annat genomföra fönsterrenoveringar på ett flertal fastigheter. Omläggning av tak på övergångarna mellan Västra och Östra riksdagshuset genomförs.

Under året har den vakanta lokalen i kvarteret Iason hyresgästanpassats och hyrts ut. Lokalen har utvecklats från butik och lager till kontor. En fasadrenovering i kvarteret Mercurius har genomförts under året. Därtill har tolv lägenheter i Brf Jungfrun renoverats.

Tabell 34 Redovisning av investeringsplan för Riksdagsförvaltningens fastigheter (tkr)

	Utfall 2020	Investeringsplan 2020	Avvikelse utfall investeringsplan
Vidmakthållande av befintliga investeringar			
Underhåll och renoveringsplan	44 336	77 500	33 164
Fogar och fasader riksbyggnaderna	242	10 000	9 758
Projekt ledamotshuset	517 891	618 000	100 109
Summa utgifter för vidmakthållande	562 469	705 500	143 031
Finansiering			
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	559 721	692 500	132 779
Anslag (statskapital)	2 748	13 000	10 252

Avvikelsen mellan utfall och investeringsplan när det gäller underhåll och renoveringsplan beror på att några av underhållsåtgärderna inte har genomförts och att ett antal underhållsåtgärder har försenats. Till viss del beror avvikelsen på att det har varit svårare att få resurser och leveranser under coronapandemin, samtidigt som en del upphandlingar tagit längre tid än beräknat.

Renoveringen av fogar och fasaderna på riksbyggnaderna är försenad. Förseningen beror på projektets komplexitet och att upphandlingen tagit längre tid än beräknat.

Avvikelsen mellan utfall och investeringsplan för Projekt ledamotshuset beror främst på att projektet haft förseningar knutna till det omfattande rivningsarbetet samt coronapandemin, vilket medfört försenade leveranser och resursbortfall. Prognosen är att projektet kommer att hålla projektets totala budget och att inflytt sker som planerat år 2022.

Lokaler, interiörer och konst

Förvaltningen ska vårda och bevara riksdagens konstsamling och inredning.

Renovering av möbler har varit fokus under 2020. Coronapandemin har medfört färre närvarande personer och färre aktiviteter i riksdagens lokaler, vilket har skapat förutsättningar för att utföra arbetet utan att störa verksamheten. Under året har förvaltningen bland annat genomfört följande:

- uppdatering och renovering av samtliga bord och stolar i självserveringen
- uppdatering, renovering och restaurering av gamla möbler som tidigare har stått i förråd och nu funnit ny plats och funktion, bland annat i Västra riksdagshuset och Neptunus
- uppdatering av inredning i allmänhetens entré i Västra riksdagshuset
- reparation av bord i utskottssalar
- fortsatt renovering av stolar, soffor och andra sittmöbler.

Ärenden och processer

Under 2020 inkom 1 853 felanmälningar och 779 förfrågningar om fastigheter, lokaler och inredning. Ett nytt fastighetssystem är i drift och har under året utökats med bland annat en modul för felanmälningar från brukare och avrop till entreprenörer. Det är dock inte möjligt att löpande följa upp användarnas nöjdhet med förvaltningens tjänster för felanmälan och förfrågningar i det nya systemet, men inga avvikelser har noterats under året. På grund av pandemin har det varit relativt få felanmälningar, vilket har underlättat införandet.

Systemet ger en möjlighet att få en bättre överblick över exempelvis underhållsplaner, felanmälningar och statistik över energiförbrukning. Förvaltningen har nu påbörjat införandet av en konstmodul som ska fungera som inventarieregister och digitalt verktyg för dokumentation och underhållsplanering.

Äldre riksdagsdokument

Riksdagsförvaltningen har i uppdrag att ge ut otryckta riksdagsprotokoll från ståndsriksdagens tid. Arbetet bedrivs vid Riksdagsbiblioteket, och har pågått i olika omfattning sedan 1936. För närvarande återstår att ge ut 10,5 protokoll om tillsammans 17–19 volymer.

Sedan 2019 är ståndsriksdagens protokoll också digitaliserade och tillgängliga digitalt via Kungliga bibliotekets webbplats, kb.se.

Under 2020 har arbete pågått med prästeståndets och borgarståndets protokoll från riksdagen 1765–1766. Arbetet har fortskridit enligt plan.

Digitaliseringen av riksdagstrycket har under 2020 fortsatt med skanning av det riksdagstryck för perioden 1990–2003 som saknats eller varit av dålig kvalitet. Det har resulterat i drygt 440 000 sidor och drygt 24 000 pdf:er.

Utvecklingsarbete inom uppdragsområde D

Här redovisas resultatet av de utvecklingsaktiviteter som listas i verksamhetsplanen för 2020. Aktiviteterna ingår i de strategier som syftar till att förvaltningen ska kunna förverkliga målbilderna i den strategiska planen för 2019–2022.

Strategi: Ta fram en långsiktig och övergripande renoveringsplan för hela fastighetsbeståndet

Förvaltningen följer den långsiktiga och övergripande renoveringsplanen som har uppdaterats under året. Projekt ledamotshuset har påverkats av sjukskrivningar och en del leveransproblem på grund av pandemin. Projektet hanterar detta genom att ha en överkapacitet av personal för att säkerställa en normal bemanning i produktionen. Material beställs tidigare än planerat för att säkra leveranser.

Projekt Cephalus startade med programarbetet enligt tidsplan i november 2020. Planeringen av flyttar med anledning av de stora renoveringsprojekten

har påbörjats under året. Även övriga aktiviteter enligt Framtidens riksdags-
hus³⁴ pågår.

Strategi: Utveckla funktionella och flexibla lokaler som lever upp till kraven på säkerhet, tillgänglighet och miljöhänsyn

Riksdagsförvaltningens arbete med att utveckla funktionella och flexibla lokaler pågår i huvudsak enligt plan. Arbetet med att utveckla processen för att identifiera verksamheternas behov i samband med renovering pågår. Förstudien för utveckling av klubbbrummet och tidningsrummet har avslutats och programarbetet för en ny godsmottagning är igång.

Det finns både en kortsiktig och en långsiktig ambition i fråga om kravställning och normering ur ett säkerhetsperspektiv i fastighetsprojekt. På kort sikt görs det löpande i pågående förstudier och projekt. På längre sikt är ambitionen att utarbeta normering för olika delområden – så kallade säkerhetsprogram – som ska kunna fungera som stöd och riktlinjer. Under hösten 2020 har arbetet med säkerhetsprogrammet begränsats därför att arbetet med förstudier och fastighetsprojekt har prioriterats. Tillgången till resurser har dessutom varit begränsad.

Flera insatser har gjorts under året för att stärka det fysiska brandskyddet i riksdagens lokaler samt för att förbättra möjligheten för både intern och extern insatspersonal att kunna agera vid brand. Åtgärder som gett direkt effekt är exempelvis utbyte och utökning av befintliga brandlarm, installation av teknik som förkortar responstiden vid larm samt upprättandet av en insats- och restvärdesplan³⁵ för Västra riksdagshuset.

Insatser som i ett längre perspektiv kommer att ge effekt är den översyn av den befintliga anläggningen för utrymningslarm och voveringssignal som genomförts. Ett arbete med att byta ut anläggningen har påbörjats.

I övrigt har stor vikt lagts på arbetet med att utveckla rutiner för underhåll och kontroll av brandtekniska system och installationer. Huvudfokus har varit att föra in rutinerna i det nya fastighetssystemet samt att prova, utvärdera och utveckla rutinerna.

För att leva upp till kraven på säkerhet i lokaler som byggs om behöver förvaltningen utveckla ett arbetssätt för att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information i projekterings- och byggskedet. Detta arbete pågår både för it-miljön och den fysiska miljön för projektörer, projektledning osv. När den säkra miljön är på plats påbörjas projekteringen av den nya larmcentralen och den verksamhetsanpassning som är en konsekvens av larmcentralens nya läge.

³⁴ Övergripande program för renovering och utveckling av riksdagens olika byggnader.

³⁵ Restvärdesräddning innebär ett arbete för att minimera de materiella och ekonomiska konsekvenserna av till exempel en brand. Det handlar bland annat om att kartlägga var de värdefullaste föremålen finns och hur man tar hand om det som skadats vid en brand eller annan olycka.

Strategi: Införa en enhetlig standard på utrustning och inventarier

Som ett komplement till strategin att utveckla funktionella och flexibla lokaler ska också en enhetlig standard på utrustning och inventarier införas, bland annat för hur arbetsplatser för ledamöter, partikanslier och Riksdagsförvaltningen ska vara utrustade och även per fastighet.

Arbetet med att ta fram förslag till standardmöbleringar är slutfört, och underlaget ska i början av 2021 presenteras i organisationen.

Strategi: Tillgängliggöra samlingar, dokument och bilder som finns i riksdagen

En förstudie om riksdagens bildarkiv pågår enligt plan med inventering av materialet. Förstudien förlängdes under 2020 och kommer att avslutas i juni 2021.

Genom att tillgängliggöra förvaltningens bildarkiv ska insynen i riksdagens arbete och dess historia öka. Med inventeringen som utgångspunkt ska principer för arkivering i bildarkivet beslutas, liksom beslut om vad som ska tillgängliggöras och digitaliseras.

3.5 Myndighet och arbetsgivare – uppdragsområde E

Riksdagsförvaltningens uppdrag inom område E är att vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare för att på bästa sätt kunna stödja den parlamentariska processen. Till detta område hör bland annat verksamhetsplanering och uppföljning, budgetarbete, kompetensförsörjning, it-stöd, administrativa uppgifter inom ekonomi och förvaltningsjuridik samt stöd till riksdagens myndigheter och nämnder.

Målbild 2022

En attraktiv myndighet med kompetenta ledare och medarbetare som i samverkan utvecklar verksamheten.

Resultat av det löpande arbetet – sammanfattning

Förvaltningen har varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Bedömningen baseras i huvudsak på följande uppgifter:

- *Förvaltningen har arbetat aktivt för att nå sina arbetsmiljömål.*
Under året tog en partssammansatt grupp fram nya arbetsmiljömål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Förvaltningen genomförde en riskbedömning av arbetsmiljön i maj med anledning av ändrade arbetsförhållanden med ökat arbete hemifrån. Även handlingsplaner i vilka arbetsmiljön ingår har uppdaterats.

- Förvaltningen har arbetat för att nå målsättningarna i likabehandlingsplanen.*

Förvaltningen bedriver ett systematiskt likabehandlingsarbete med bland annat en likabehandlingsplan som grund. Delar av aktiviteterna i likabehandlingsplanen har tillfälligt pausats under året då arbete med anledning av coronapandemin fått prioriteras.
- Det finns ett planerat kommunikationsstöd för prioriterade uppdrag och projekt.*

Under året har planerat kommunikationsstöd ingått i ett flertal av de uppdrag och utvecklingsaktiviteter som återfinns i den strategiska planen och i verksamhetsplanen för 2020. Även löpande verksamhet har fått stöd vid behov.
- Tillgången till it-stöd har i huvudsak varit stabil.*

Tillgången till it-stöd i förvaltningens verksamhet har i huvudsak varit stabil. Coronapandemin har lett till att många användare har arbetat hemifrån. Antalet digitala möten har därför ökat markant, vilket har inneburit utmaningar både tekniskt och resursmässigt. En arbetsgrupp har tillsatts med uppdrag att fokusera på distansarbete och digitala möten. Syftet är att förbättra teknik, lokaler och användarupplevelse. Fyra incidenter som kan betecknas som mycket kritiska har inträffat. Två av dem kunde lösas inom utlovad tid och enligt fastställd servicenivå.

Resultat av utvecklingsarbetet – sammanfattning

Delar av utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har inte kunnat genomföras som planerat. Förvaltningen har behövt göra omprioriteringar, och arbetet med den löpande verksamheten har påverkats av och delvis inriktats på åtgärder med anledning av coronapandemin. Exempel på utvecklingsaktiviteter som har kunnat genomföras är arbetet med att införa ett e-arkiv, framtagandet av underlag för riktlinjer för när molntjänster kan användas liksom arbetet med att stärka kommunikationen om Riksdagsförvaltningen som arbetsgivare. Förvaltningen har också omhändertagit resultatet av medarbetarundersökningen.

Tabell 35 Intäkter, kostnader och transfereringar inom uppdragsområde E (tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	29 673	29 218	27 902
Kostnader	-364 467	-354 061	-325 462
<i>Nettokostnad</i>	<i>-334 794</i>	<i>-324 843</i>	<i>-297 560</i>
Transfereringar	-6	-	-6
Totalt	-334 800	-324 843	-297 566

De något högre kostnaderna jämfört med 2019 beror bland annat på att fördelade lönekostnader till uppdragsområdet har ökat samt högre kostnader för systemarkitektur och utveckling. Samtidigt finns poster med lägre utfall som kan hänföras till coronapandemin.

Anställda i Riksdagsförvaltningen

Antalet anställda inom Riksdagsförvaltningen med en tillsvidareanställning eller tidsbegränsad anställning var 715 vid utgången av 2020, vilket är 27 fler än 2019 (688) och 32 fler än 2018 (683). Antalet årsarbetskrafter uppgick till 648, vilket är högre än 2019 (626) och 2018 (618).

Tabell 36 Antal anställda fördelat på ålder och kön 2020-12-31

Åldersintervall	Kvinnor	Män	Totalt antal 2020	Ålder, andel av samtliga (%)	Totalt antal 2019	Totalt antal 2018
<24 år	1	–	1	–	1	1
25–34 år	31	21	52	8	55	45
35–44 år	83	67	150	26	181	175
45–54 år	175	107	282	39	271	269
55–59 år	78	60	138	18	120	123
>59 år	58	34	92	9	60	70
Totalt	426	289	715	100	688	683

Medelåldern för de anställda var 49 år, vilket är en ökning (1 år) jämfört med 2019 och oförändrat jämfört med 2018. Både kvinnornas och männens medelålder var 49 år. Andelen kvinnor av samtliga anställda var cirka 60 procent vid utgången av 2020, vilket är i det närmaste oförändrat jämfört med 2019 och 2018.

Personalomsättningen var 11,8 procent jämfört med 9,2 procent 2019 och 7,5 procent 2018.

Chefer – rekrytering och struktur

Under året har fem chefer rekryterats, varav tre kvinnor och två män. Samma siffror gällde för föregående år. Könsfördelningen i chefsgruppen är jämn. Kvinnornas andel är 50 procent, vilket är relativt lika jämfört med tidigare år (47 procent 2019, 43 procent 2018 och 47 procent 2017). Medelåldern för cheferna i Riksdagsförvaltningen är 51 år, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Tabell 37 Antal chefer fördelat efter ålder och kön 2020-12-31

Åldersintervall	Kvinnor	Män	Totalt 2020	Andel av samtliga (%)	Totalt 2019	Totalt 2018
25–34 år	–	–	–	1	1	–
35–44 år	4	8	17	15	10	10
45–54 år	18	12	43	48	33	30
55–59 år	7	11	26	24	16	16
>59 år	6	4	14	12	8	9
Totalt	35	35	70	100	68	65

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron i procent av tillgänglig arbetstid var 3,8 procent 2020. Det är en marginell ökning jämfört med 2019 men lägre än 2018. Långtidssjukfrånvaron som andel av den totala sjukfrånvaron var 49,8 procent.

Variationen de senaste fem åren, vad gäller total sjukfrånvaro och andelen långtidssjukfrånvaro är relativt liten. Skillnaden mellan kvinnors och mäns sjukfrånvaro har under senare år varit liten, det är dock första året som sjukfrånvaron för män är högre.

Tabell 38 Sjukfrånvaro 2015–2020

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Total sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	3,8	3,7	4,1	4,3	3,4	2,9
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro i %	49,8	50,4	50,5	54,7	48,2	44,2
Kvinnors sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	3,8	3,8	4,4	4,5	4,0	3,4
Mäns sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	3,9	3,7	3,8	3,9	2,4	2,3
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år eller yngre i % av tillgänglig arbetstid	1,5	3,2	4,7	3,1	0,8	1,2
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30–49 år i % av tillgänglig arbetstid	4,5	4,1	4,4	4,4	3,4	2,7
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år eller äldre i % av tillgänglig arbetstid	3,4	3,5	3,9	4,1	3,4	3,2

Kompetensförsörjning

Riksdagsförvaltningen har under året genomfört förvaltningsgemensamma kompetensutvecklingsinsatser i form av bland annat projektutbildning och språkutbildning. Med anledning av pandemin och begränsningar för fysiska träffar har merparten av utbildningstillfällena genomförts i digital form.

Fokus för ledarskapsutveckling 2020 har varit förändringsledning. Ett seminarium genomfördes och diskussioner fördes i handledningsgrupperna för chefer. Handledningsgrupperna genomfördes även under 2020 men i andra former med anledning av pandemin. Under året förbättrades även introduktionsmaterialet för nya chefer.

Den centrala introduktionsutbildningen för nya medarbetare genomfördes i mars. Därefter gjordes anpassningar med anledning av pandemin. I stället skickades ett mejl till nya medarbetare med information och länkar för att ändå ge en övergripande introduktion av riksdagen, Riksdagsförvaltningen och dess uppdrag.

Riksdagsförvaltningen har ett samarbete med Regeringskansliet om kompetensutbyte. Under 2020 har förvaltningen haft tre medarbetare på utbyte, och Regeringskansliet har haft fyra medarbetare på utbyte. Antalet kompetensutbyten under 2020 har minskat jämfört med 2019 då motsvarande siffror var sex respektive tolv.³⁶ Minskningen mellan 2019 och 2020 kan till stor del förklaras av de ändrade förutsättningarna under coronapandemin men även i vissa fall med andra konkurrerande kompetensutvecklingsinsatser.

Riksdagsförvaltningen tar regelbundet emot praktikanter som befinner sig i den senare delen av ett utbildningsprogram på universitets- eller högskolenivå. Under 2020 antogs elva praktikanter, och under 2019 var det sju praktikanter. Ökningen kan förklaras genom att ytterligare en enhet har tagit emot praktikanter samt att fler praktikanter antogs på övriga enheter under hösten 2020.

Riksdagsförvaltningen har under 2020 haft 123 anställningar utannonserade (133 anställningar 2019, 67 anställningar 2018). Antalet mottagna ansökningar var 8 637 med en variation på 0–656 per anställning (2019: 4 910, 3–192 per anställning, 2018: 2 498, 2–266 per anställning).

Avtal och förhandlingar

Ramavtal om löner m.m. för arbetstagare hos riksdagens myndigheter, som träffats mellan Riksdagsförvaltningen och fackförbundet ST respektive Seko, löpte ut den 1 oktober 2020. Avtalen förlängdes i avvaktan på att nya avtal inom Arbetsgivarverkets avtalsområde skulle bli klara. Förhandlingar med ST respektive Seko pågår, och nya treårsavtal beräknas vara klara under 2021.

Med anledning av coronapandemin har lokala parter träffat avtal om möjligheten för medarbetarna att träffa enskilda överenskommelser om arbetstider. Syftet är att vid behov kunna göra sina arbetsresor vid andra tider för att undvika smitta.

Lokala förhandlingar om nya löner från den 1 oktober 2019 slutfördes i februari.

³⁶ Tillförlitliga siffror för 2018 saknas.

Arbetsmiljö

En bra arbetsmiljö bidrar till att göra Riksdagsförvaltningen till en attraktiv, utvecklande och hälsofrämjande arbetsplats. Under året tog en partssammansatt grupp fram nya arbetsmiljömål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Målen, som handlar om kommunikation, ledarskap, samarbete, inflytande och delaktighet, syftar till att främja hälsa och öka organisationens förmåga att motverka ohälsa.

Flera arbetsmiljörelaterade frågor under året hade koppling till pandemin. I mars infördes arbete hemifrån inom förvaltningen med anledning av pandemin. Förvaltningen genomförde en riskbedömning av arbetsmiljön i maj. Orsaken var de ändrade arbetsförhållanden med ökat arbete hemifrån, och andra förändringar i verksamheten, som pandemin inneburit. Enligt resultatet upplevde medarbetarna att arbetsmiljön var god under dessa nya förutsättningar. Under hösten uppdaterade alla enheter, kanslier och sektioner, med något undantag, sina handlingsplaner, i vilket arbetsmiljön var en del.

Riksdagsförvaltningen har ansvar för den fysiska arbetsmiljön där ledamöter och partikanslier har sina arbetsplatser, eftersom arbetet bedrivs i riksdagens lokaler.

Likabehandling

Riksdagsförvaltningen ska vara en modern arbetsplats med ett öppet arbetsklimat som värnar om principen om allas lika värde och rättigheter. Det handlar om att systematiskt arbeta mot all slags diskriminering men också om att bedriva ett långsiktigt förändringsarbete för en ökad jämställdhet och mångfald. Arbetet bedrivs bland annat med förvaltningens likabehandlingsplan som grund. De områden som likabehandlingsplanen berör avser arbetsförhållanden, förvärvsarbete och föräldraskap, trakasserier, intern rörlighet samt rekrytering.

Delar av aktiviteterna i likabehandlingsplanen har tillfälligt pausats under året då arbete med anledning av coronapandemin fått prioriteras.

Friskvård

Målsättningen med Riksdagsförvaltningens friskvård är att bevara det friska friskt, öka frisknärvaron, minska antalet arbetsskador och förkorta tiden för rehabilitering i samband med sjukskrivning. Vidare ingår det att göra ledamöter och anställda medvetna om betydelsen av en livsstil som minskar riskerna för fysisk och psykisk ohälsa samt att stimulera och motivera till vardagsmotion. Friskvården inriktas särskilt på att aktivera dem som är fysiskt inaktiva, både på individ- och på gruppnivå.

På grund av coronapandemin har friskvårdslokalerna varit stängda delar av året men i stället har det erbjudits utomhusträning och digitala träningspass på Intranätet samt friskvårdsdag, trappdag och stegtävling på egen hand. Digitala möten med coachning, ergonomi, rådgivning om stress, sömn, kost och träning samt hälsoföreläsningar har också genomförts. Det har också funnits möjlighet

att få ett ergonomiprogram installerat på datorn för att minska belastningsskador vid stillasittande.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Riksdagsförvaltningen arbetar löpande med att förbättra tillgängligheten för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Tillgänglighet ska inte vara ett hinder för att kunna arbeta i eller besöka riksdagens byggnader.

Tillgänglighetsaspekten är central i projekt som går ut på att renovera eller bygga om riksdagens byggnader. Under året har ett antal aktiviteter genomförts, bland annat har en trapphiss installerats i Cephalus för att förbättra tillgängligheten och åtkomsten till en konferenslokal, ett matrum och ett kök. I flera fastigheter har belysning bytts ut och förbättrats. Även kontrastmarkeringar i trappor både in- och utvändigt har förbättrats.

När det gäller den digitala tillgängligheten och anpassningen av riksdagens webbplatser till lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service, se 3.2 Ledamöter och partikanslier, avsnittet Utvecklingsarbete inom uppdragsområde B, och 3.3 Kunskap om riksdagen, avsnittet Utvecklingsarbete inom uppdragsområde C.

It-stödet till ledamöter och anställda

Förvaltningen ska tillhandahålla den support och de redskap som ledamöter och anställda behöver när det gäller teknik, utrustning och programvaror.

Det totala antalet registrerade ärenden har minskat under året i jämförelse med 2019, och det är främst antalet ärenden inom kategorin beställningar som har minskat. Antalet ärenden inom kategorin incidenter har ökat något i jämförelse med föregående år, men de är färre än 2018.

Antalet mycket kritiska incidenter har varit fyra, vilket är i nivå med 2019 och 2018. Enligt fastställd servicenivå ska ett så kallat prio 1-ärende påbörjas inom tio minuter och vara åtgärdat inom en timme. Två av fyra incidenter löstes inom utlovad tid.

Tabell 39 Antal mycket kritiska it-incidenter

	2020	2019	2018
Prio 1-incidenter, mycket kritiska incidenter	4	3	4
varav lösta i tid	2	2	0

Under året har verksamheten anpassats efter nya förutsättningar och behov med anledning av coronapandemin. Användarna har i stor utsträckning arbetat från hemmet och antalet digitala möten har därför ökat markant. Resurser har omfördelats för att möta behoven, och nya rutiner har införts för att minimera smittspridningen.

I november tillsatte riksdagsdirektören en arbetsgrupp med uppgift att fokusera på de utmaningar som distansarbetet medför och ytterligare utveckla

tjänsterna för digitala möten. Syftet är att förbättra teknik, lokaler och användarupplevelse inom följande områden:

- sammanträden i utskott och EU-nämnd
- offentliga utfrågningar
- interparlamentariska möten
- ledamotens digitala vardag.

Utmaningarna har förutom att förhindra smittspridning varit att kunna erbjuda tekniskt stabila lösningar som uppfyller såväl informationssäkerhetsmässiga som juridiska krav. Erfarenheten av att delta i och arrangera digitala möten var begränsad hos flertalet användare eftersom de flesta alltid arbetade på plats i riksdagens lokaler. Behovet av stöd på plats för digitala möten var ett nytt behov som växte snabbt under året tillsammans med övriga behov av stöd och support i it-frågor.

Antalet rum med möjlighet till digitala möten har ökat och samtliga sessionssalar har försetts med ljudförstärkning för att underlätta vid utskottens och EU-nämndens digitala sammanträden. Möjligheten att ersätta ledamöter för fast bredband i övernattningsbostäder har utretts.

Utskotten har erbjudits utbildning i digitala möten och det erbjuds även 2021. Kommunikationen på Intranätet kring digitala möten har utvecklats och information har lämnats till ledamöter och partikanslier i olika forum.

Stöd till riksdagens nämndmyndigheter

Riksdagens nämndmyndigheter är självständiga myndigheter under riksdagen med eget verksamhetsansvar, men finansieras genom Riksdagsförvaltningens anslag.

Riksdagsförvaltningen ska enligt sin instruktion erbjuda nämndmyndigheterna kanslistöd. Överenskommelser om sådant stöd finns med samtliga nämndmyndigheter. Överenskommelserna följs upp minst en gång vartannat år och revideras vid behov. Det finns en instruktion inom Riksdagsförvaltningen för samordningen av stödet.

Nämndmyndigheterna ska upprätta en arbetsordning och senast den 22 februari varje år lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen. Verksamhetsberättelserna bereds av konstitutionsutskottet och behandlas av kammaren.

En sammanställning över uppgifter om antalet sammanträden, ledamöter och kostnader 2020 redovisas i tabellen nedan. För ytterligare uppgifter om nämndmyndigheternas verksamhet hänvisas till respektive nämnds verksamhetsberättelse. Uppdraget är i en utvecklingsfas (se 3.5 Myndighet och arbetsgivare, avsnittet Utvecklingsarbete inom uppdragsområde E).

Tabell 40 Riksdagens nämndmyndigheter – sammanträden, ledamöter och kostnader (tkr)

	Antal sammanträden	Antal ledamöter	Summa kostnader
Riksdagens överklagandenämnd	2	5	113
Partibidragsnämnden	2	3	163
Riksdagens arvodesnämnd	8	3	373
Statsrådsarvodesnämnden	1	3	163
Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisor ³⁷	5	3	174
Valprövningsnämnden	16	7	332
Riksdagens ansvarsnämnd	0	5	7
Nämnden för prövning av statsråds och vissa andra befattningshavares övergångsrestriktioner ³⁸	0	5	342
Totalt 2020	34	34	1 667
Totalt 2019	61	36	2 653
Totalt 2018	33	34	2 181

Klarspråk

Riksdagsförvaltningen arbetar systematiskt med klarspråk med en flerårig handlingsplan som grund. Tyngdpunkten i handlingsplanen ligger på att stärka skribenternas förmåga att använda klarspråk. Insatserna pågår löpande och riktas i första hand till de delar av förvaltningen där behovet av stöd är som störst. Ett konkret exempel är it-avdelningens klarspråkssatsning som pågick hela 2019 och fram till halvårsskiftet 2020. Under året har en liknande satsning inletts på serviceavdelningen. Den kommer att pågå åtminstone hela 2021.

Under 2020 deltog 20 medarbetare i förvaltningens grundkurs i klarspråk jämfört med 31 personer 2019. Det är nu sammanlagt 588 personer som har gått kursen sedan den startade 2013. Orsaken till det låga deltagarantalet 2020 är att flera kurstillfällen fick ställas in på grund av coronapandemin.

Kommunikationsstöd

Riksdagsförvaltningens kommunikationsstrategi betonar vikten av planerad kommunikation för att effektivt uppnå verksamhetsmålen.

Under året har planerat kommunikationsstöd ingått i ett flertal av de uppdrag och utvecklingsaktiviteter som återfinns i den strategiska planen och i verksamhetsplanen för 2020. Även löpande verksamhet har fått stöd vid behov. Några exempel är stöd till krisledningsorganisationen att hålla samman kommunikationsaktiviteterna i samband med coronapandemin, långsiktigt

³⁷ Nämnden bytte namn den 15 oktober 2020 och hette tidigare Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna.

³⁸ Nämnden inrättades den 1 juli 2018. Den bytte namn den 1 augusti 2020 och hette tidigare Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner

stöd till enheten ledamotsadministration i syfte att kommunicera enhetligt, strukturerat och kvalitetssäkrat med bland annat riksdagens ledamöter samt kommunikationsstöd till Framtidens riksdagshus³⁹ och dess delprojekt.

Riksdagsförvaltningens miljöarbete

Riksdagsförvaltningen bedriver ett systematiskt miljöarbete och är miljöcertifierad enligt ISO 14001. Riksdagsstyrelsen har fattat beslut om följande övergripande miljömål för Riksdagsförvaltningen:

- minska utsläppen av växthusgaser
- minska energianvändningen
- minska mängden avfall
- minimera förekomsten av farliga ämnen i riksdagens hus
- begränsa miljöpåverkan genom hållbara inköp.

Utgångspunkten för miljömålen är de nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt samt de områden där Riksdagsförvaltningen har bedömt att verksamheten påverkar miljön i högre grad.

Arbetet med miljömålen har påverkats både positivt och negativt av coronapandemin. När det gäller målet att minska utsläppen av växthusgaser ökade koldioxidutsläppen från förvaltningens fordon med 75 procent på grund av förändrade körnönster för persontransporter. Koldioxidutsläppen från flygresor minskade däremot kraftigt, vilket med god marginal kompenserar för de ökade utsläppen från förvaltningens fordon. Den totala energianvändningen minskade med drygt 3 procent när de flesta arbetade hemifrån.

Insatser för att minska mängden avfall är svåra att följa upp för 2020. Den jämförande statistiken blir missvisande eftersom färre personer vistades i riksdagens lokaler och avfallsmängderna under året kan ha minskat även av den anledningen. Mängden feltryck i interntryckeriet uppgick till endast en halv procent, vilket är det lägsta resultatet hittills.

Kemikalieanvändningen ökade för lokalvården. Det beror på att nya, icke miljömärkta kemikalier som handsprit och desinfektionsmedel har använts för att minska risken för smittspridning.

Arbetet för att begränsa miljöpåverkan från Riksdagsförvaltningens inköp har löpt på. Bland annat har en upphandling av restauratör slutförts med stort fokus på miljön. Förvaltningen har också säkerställt rutiner vid inköp av datorer för att se till att explicita miljökrav ställs vid avrop från ramavtal. Riksdagsförvaltningen har under året valt att upphöra med att klimatkompensera för flygresor utanför EU eftersom det är osäkert hur effektiv denna åtgärd är för att minska den miljöpåverkan som verksamheten ger upphov till.

Den externa miljörevision som genomfördes under året visade att miljöledningssystemet fungerar väl och att det finns en hög miljömedvetenhet och ambitionsnivå inom Riksdagsförvaltningen.

³⁹ Övergripande program för renovering och utveckling av riksdagens olika byggnader.

Utvecklingsarbete inom uppdragsområde E

Här redovisas resultatet av de utvecklingsaktiviteter som listas i verksamhetsplanen för 2020. Aktiviteterna ingår i de strategier som syftar till att förvaltningen ska kunna förverkliga målbilderna i den strategiska planen för 2019–2022.

Strategi: Stärka kommunikationen om Riksdagsförvaltningen som arbetsgivare

Utvecklingsaktiviteter från 2019 som har implementerats i löpande verksamhet under 2020 har stärkt kommunikationen om Riksdagsförvaltningen som arbetsgivare. Förvaltningen har publicerat redaktionellt innehåll på den sociala mediekanalen LinkedIn (se 3.3 Kunskap om riksdagen, avsnittet Sociala medier).

På riksdagens webbplats, under länken Arbeta hos oss, finns information om Riksdagsförvaltningen som arbetsgivare. Innehållet på webbplatsen är en del i marknadsföringen av Riksdagsförvaltningen som en attraktiv arbetsgivare. Under 2020 har arbetet med att publicera innehåll som lyfter Riksdagsförvaltningen som attraktiv arbetsgivare ökat. Intervjuer med medarbetare, i text, bild och film, har publicerats på arbetsgivarsidorna på riksdagen.se.

Strategi: Intensifiera arbetet med kompetensutveckling utifrån en strategisk planering

En plan för hur förvaltningen kan utveckla sin kompetensförsörjningsstrategi och för att utveckla arbetet med kompetensanalys är framtagen. Ett arbete med att identifiera vilken kritisk kompetens som behövs är också genomfört. Utifrån det kommer förvaltningen att gå vidare med att se om det är möjligt att etablera resursutbytestjänstgöring. Aktiviteterna inom strategin är något försenade då arbetet med löpande verksamhet har fått prioriteras.

Strategi: Stärka det kommunikativa ledarskapet och använda ledningskommunikation för att öka förutsättningarna för medarbetares delaktighet och ansvarstagande

Ett par aktiviteter för att utveckla samverkansarbetet med de fackliga parterna inom förvaltningen planerades under året och en av dem är genomförd. Den handlar om förbättrad information.

Satsningen på ledningskommunikation i tre steg som påbörjades under 2019 har genomförts under 2020 med huvudsaklig aktivitet i steg 3, individuell coaching i kommunikation. Ett fåtal chefer har dragit fördel av erbjudandet som förstärker det kommunikativa ledarskapet på individuell basis. De förändrade arbetsförutsättningarna under coronapandemin har troligen lett till att andra uppgifter har prioriterats. Resultatet av steg 2 i satsningen – workshoppar med varje avdelnings chefsgrupp – har levererats till samtliga avdelningschefer. Workshopparna resulterade i en kartläggning av ledningskommunikation.

tionen inom respektive avdelning samt analys och förslag på utvecklingsmöjligheter. Dialogen om identifierade utvecklingsområden avdelningsvis kommer att fortsätta under 2021, då uppföljning inte har prioriterats under året.

Strategi: Dra nytta av digitaliseringens möjligheter för att utveckla och effektivisera myndigheten

Under 2020 har Riksdagsförvaltningen upphandlat ett e-arkiv genom att göra ett avrop på statligt ramavtal. Förberedelser är gjorda för att under 2021 införa e-arkivet och ansluta två verksamhetssystem till det (Evolution och Rubin). Projektet är försenat cirka 6 månader på grund av att avropet tog längre tid än planerat.

Arbetet med att ta fram en vägledning för molntjänster pågår. Arbetet påverkades av en dom från EU-domstolen i juli 2020. Inför den fortsatta beredningen av frågan inväntas resultatet av utredningen Säker och kostnadseffektiv it-drift för den offentliga förvaltningen (dir. 2019:64), som ska lämna sitt betänkande den 15 januari 2021.

Förvaltningen har valt att skjuta upp arbetet med att anskaffa och införa ett it-stöd för budget-, planerings- och uppföljningsprocessen. I stället prioriteras förbättringar av själva processen innan ett nytt it-stöd införs. Flera förbättringar har genomförts under året, bland annat uppföljningsdialoger och bättre samordning av budget- och planeringsprocesserna.

Arbetet med att införa ett digitalt system för formgivna mallar går enligt plan. Efter att förstudien avslutats har under året ett system upphandlats och installerats. Arbetet med gränssnitt, integration mot Intranätet och tillgängliggörandet av mallar har påbörjats och kommer att lanseras för användarna under 2021.

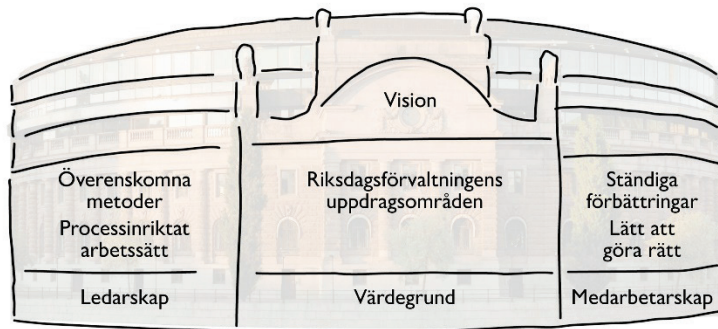
Under 2020 har projektet Nytt evenemangssystem fortsatt. Projektet startade 2018 med syfte att ersätta det befintliga evenemangssystemet till förmån för ett system med förbättrad användbarhet och möjlighet till utökad användning inom Riksdagsförvaltningen. Ett nytt system har säkerhetsgranskats och funktionstestats under året och ska börja användas under 2021.

Uppdraget att se över möjligheterna att införa e-utbildningar för medarbetare prioriterades ned till förmån för it-support till användare under coronapandemin. Utvecklingsinsatserna påbörjades först i slutet av 2020. I uppdraget ingår dokumentation av nuläge, omvärldsbevakning, behov inom förvaltningen och förslag till framtida upplägg.

I mars förberedde förvaltningen två dagars utbildning i förvaltningsledning för cheferna inom förvaltningen, men den fick med kort varsel ställas in med anledning av pandemin. I stället anordnades ett seminarium under hösten för att stärka kompetensen om förändringsledning.

Arbetet med att fasa ut gammal teknik i samband med införandet av ny teknik löper i stora delar på enligt plan. I december beslutades om ett uppdrag med målsättning att under första halvåret 2021 ta fram rekommendationer för ersättare till samtliga Notesapplikationer för att därefter gå vidare med att genomföra avvecklingen.

Strategi: Fortsätta att utveckla verksamheten med utgångspunkt i Riksdagsförvaltningens hus

Utrymmet för utvecklingsarbetet inom Riksdagsförvaltningen har begränsats under året till följd av coronapandemin. Uppdraget att undersöka hur förvaltningen kan utveckla arbetet med ett processinriktat arbetssätt har pausats.

På HR-området har resultatet av förvaltningens medarbetarundersökning tagits om hand genom handlingsplaner. Inom vissa delar av förvaltningen har större utvecklingsinsatser genomförts för att bland annat utveckla arbetssätt och samarbetsformer. Däremot har andra utvecklingsaktiviteter för att stärka medarbetarskapet inom förvaltningen inte kunnat prioriteras. Det gäller också frågan om att utreda och föreslå hur det systematiska arbetsmiljöarbetet kan utvecklas.

Det finns dock utvecklingsarbete som fortlöper enligt plan, såsom ett fördjupat samarbete på språk- och kommunikationsområdet. Ett exempel på det är att riksdagens språkgrupp⁴⁰ under året har breddat sin verksamhet, bland annat genom att knyta till sig medlemmar från förvaltningens samtliga avdelningar. Även arbetet med att utveckla förvaltningens styrning och processen för planering och uppföljning har fortsatt.

Strategi: Fortsätta att arbeta för att nå de övergripande miljömålen och utveckla ett hållbarhetsarbete

Arbetet med att nå Riksdagsförvaltningens övergripande miljömål löper på enligt plan (se 3.5 Myndighet och arbetsgivare, avsnittet Riksdagsförvaltningens miljöarbete). Däremot har det fortsatta arbetet med att inkludera ett hållbarhetsperspektiv prioriterats ned. Med utgångspunkt i en förstudie som genomfördes 2019 är nästa steg att involvera samtliga berörda organisatoriska enheter för att omsätta olika förslag i praktiken. Det arbetet har försvarats av coronapandemin, och tidsplanen för arbetet har därför skjutits fram.

⁴⁰ Riksdagens språkgrupp har till uppgift att fatta beslut i språkfrågor som är av principiell vikt för riksdagen och vara ett forum för bevakning av nyheter och aktiviteter inom språkområdet.

Övrigt

Ett utvecklingsarbete pågår för att tydliggöra och utveckla stödet till riksdagens nämndmyndigheter. Under året har ett arbete pågått med att revidera instruktionen för nämnsamordningen och överenskommelserna med nämndmyndigheterna. Arbetet beräknas avslutas i början av 2021.

Finansiell redovisning

4.1 Resultaträkning

(Belopp anges i tkr)

	Not	2020-01-01– 2020-12-31	2019-01-01– 2019-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	1 520 008	1 561 877
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	32 385	33 288
Intäkter av bidrag	3	1 990	0
Finansiella intäkter	4	224	1 665
Summa		1 554 606	1 596 831
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal och ledamöter	5	–1 327 366	–1 221 936
Kostnader för lokaler	6	–81 257	–77 463
Övriga driftskostnader		–288 546	–349 660
Finansiella kostnader	7	–13	–232
Avskrivningar och nedskrivningar		–58 817	–54 940
Summa		–1 755 998	–1 704 231
Verksamhetsutfall		–201 392	–107 400
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		519 708	516 122
Lämnade bidrag	8	–519 708	–516 122
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	–201 392	–107 400

4.2 Balansräkning

(Belopp anges i tkr)

Tillgångar	Not	2020-12-31	2019-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	10		
Balanserade utgifter för utveckling		43 911	36 025
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		3 011	3 450
Summa		46 922	39 476
Materiella anläggningstillgångar	11		
Byggnader, mark och annan fast egendom		1 181 248	1 179 932
Förbättringsutgifter på annans fastighet		25 914	18 960
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		126 739	113 594
Pågående nyanläggningar		778 727	260 777
Summa		2 112 629	1 573 263
Finansiella anläggningstillgångar	12		
Andelar i bostadsrättsföreningar		2 159	2 159
Summa		2 159	2 159
Fordringar			
Kundfordringar	13	1 908	2 433
Fordringar hos andra myndigheter	14	41 580	38 145
Övriga fordringar		162	171
Summa		43 650	40 748
Periodavgränsningsposter	15		
Förutbetalda kostnader		50 801	42 840
Upplupna intäkter		0	3 307
Summa		50 801	46 147
Avräkning med statsverket	16	-136 065	-64 429
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		308 292	128 085
Kassa, plusgiro och bank		0	30
Summa		308 292	128 115
Summa tillgångar		2 428 388	1 765 480

(Belopp anges i tkr)

Kapital och skulder	Not	2020-12-31	2019-12-31
Myndighetskapital	17		
Statskapital		848 888	853 037
Donationskapital		2 120	2 141
Balanserad kapitalförändring		-6 603 736	-5 620 240
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-201 392	-107 400
Summa		-5 954 119	-4 872 462
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	6 800 038	5 722 875
Övriga avsättningar	19	8 934	8 023
Summa		6 808 972	5 730 898
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	1 292 228	691 136
Skulder till andra myndigheter		70 516	40 770
Leverantörsskulder		132 203	100 850
Övriga skulder		18 523	18 545
Summa		1 513 471	851 302
Periodavgränsningsposter	21		
Upplupna kostnader		51 603	47 963
Övriga förutbetalda intäkter		8 461	7 779
Summa		60 064	55 742
Summa kapital och skulder		2 428 388	1 765 480

4.3 Anslagsredovisning

(Belopp anges i tkr)

Ramanslag 2020-12-31	Not	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enl. anslags- direktiv och regleringsbrev	Indragning	Totalt disp. belopp	Netto utgifter	Utgående överförings- belopp
Uo 01 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. Ap.1 Riksdagens leda- möter och partier m.m.	22	-7 968	968 702	0	960 734	-913 246	47 488
Uo 01 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag Ap.1 Förvaltnings- kostnader	23	27 138	861 468	0	888 606	-859 084	29 522
Uo 01 2:3 Riksdagens fastighetsanslag Ap.1 Riksdagens fastighetsanslag	24	50 127	100 000	0	150 127	-86 632	63 495
Uo 01 6:5 Stöd till politiska partier Ap.1 Stöd till politiska partier	25	73	169 200	-73	169 200	-168 929	271
Uo 17 13:4 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer Ap.1 Stöd till riksdagspartiers kvinnoorganisationer		0	15 000	0	15 000	-15 000	0
Summa anslag		69 371	2 114 370	-73	2 183 668	-2 042 892	140 776

Redovisning av beställningsbemyndiganden i årsredovisningen

(Belopp anges i tkr)

Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Infriade åtaganden	Nya åtaganden	Utestående åtaganden
Uo 01 6:5 Ramanslag					
<i>Stöd till politiska partier</i>					
Ap. 1 Stöd till politiska partier	169 200	126 941	-126 941	125 966	125 966
Uo 17 13:4 Ramanslag					
<i>Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer</i>					
Ap. 1 Stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer	15 000	15 000	-15 000	15 000	15 000
Summa	184 200	141 941	-141 941	140 966	140 966

4.4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter (BEA-lagen) och tillhörande föreskrift RFS (2016:4).

Lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. bedöms inte tillämplig för Riksdagsförvaltningen.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) tillämpar Riksdagsförvaltningen den 5 januari som brytdag. Efter brytdagen har fakturor som överstiger 100 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

För semesterdagar som har intjänats före 2009 avräknas från och med 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans 2019 på 4 868 tkr, har 2020 minskat med 428 tkr till 4 440 tkr.

Avsättningar för riksdagsledamöternas pensioner och inkomstgarantier samt omställningsstöd undantas från bestämmelserna om kostnadmässig anslagsavräkning, i enlighet med 2 kap. 11 § BEA-lagen. Från och med budgetåret 2019 redovisas endast den försäkringstekniska omvärderingen av avsättningarna direkt mot myndighetskapital och den övriga omräkningen bokförs i resultaträkningen.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Investeringar som huvudsakligen syftar till att bevara riksbyggnaderna på Helgeandsholmen finansieras med anslag i stället för med lån i Riksgäldskontoret.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar med en anskaffningskostnad på minst 30 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre bokförs som materiell anläggningstillgång.

Immateriella anläggningstillgångar

För immateriella anläggningstillgångar är motsvarande beloppsgräns 500 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre. Förbättringsutgifter på annans fastighet bokförs som anläggningstillgång om utgiften överstiger 100 tkr.

Pågående arbeten

Pågående arbeten värderas med avseende på om de ska bokföras som anläggningstillgång eller inte vid tidpunkten då lån kan tas upp för lånefinansierade anläggningstillgångar.

Tillämpade avskrivningstider

Anläggningstillgångarna skrivs av över den bedömda ekonomiska livslängden från den månad som tillgången kan tas i bruk. Budgetåret 2016 införde Riksdagsförvaltningen komponentredovisning enligt ESV:s regelverk, vilket innebär att fastigheterna kommer att skrivas av enligt komponentens beräknade nyttjandeperiod. Införandet av komponentredovisning kommer att ske succesivt.

Tabell Tillämpade avskrivningstider

Typ av anläggningstillgång	Avskrivningstid
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	
Balanserade utgifter för utveckling	3 år
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	3–10 år
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	
Byggnader, mark och annan fast egendom	10–150 år
Byggnadsinventarier	3–30 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–10 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3–10 år

Bärbara datorer för ledamöter och tjänstemän redovisas inte som en anläggningstillgång eftersom den förväntade ekonomiska livslängden bedöms vara kortare än tre år.

Avsättningar för beslutade och latenta pensioner och avgångsförmåner

Pensioner och avgångsförmåner till talmannen och riksdagsledamöter regleras i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter jämte vissa äldre, upphävda författningar som är tillämpliga i vissa fall enligt övergångsbestämmelser.

Sedan den 1 maj 2014 finns två parallella system för avgångsförmåner: dels det tidigare systemet med inkomstgaranti, dels ett nytt system med ekonomiskt

omställningsstöd. Inkomstgarantin gäller ledamöter som valts in i riksdagen före valet 2014 medan det ekonomiska omställningsstödet omfattar övriga ledamöter. Successivt kommer inkomstgarantin att ersättas av ekonomiskt omställningsstöd som avgångsförmån.

Avsättningar för ledamöternas ålderspensioner, egenlivränta och inkomstgarantier redovisades för första gången 2007 som avsättningar i balansräkningen. Sedan 2009 redovisas EU-parlamentarikernas pensioner m.m. i posten Pensionsavsättning till ledamöter som lämnat riksdagen.

Riksdagsförvaltningen har sedan 2008 förfinat beräkningarna för såväl ledamöternas pensioner som avgångsförmåner.

Sedan 2011 ingår även inkomstgaranti för de tjänstgörande riksdagsledamöter som har intjänat rätt till inkomstgaranti (latent) samt en avsättning för den inkomstgaranti som sökts men inte utnyttjats (vilande).

Sedan 2015 ingår avsättningen för omställningsstödet som en latent utfästelse och från och med 2017 ingår även beslutade omställningsstöd i avsättningen.

Den samlade kostnaden för ledamöternas intjänande av framtida pensioner och avgångsförmåner redovisas som en avsättning. Då avsättningen är undantagen från kostnadsmässig anslagsavräkning medför det att årets förändring av avsättningen inte har någon anslagspåverkan.

Från och med budgetåret 2018 har nya beräkningsgrunder använts vid beräkningen av pensionsskulden, det vill säga pension och avgångsförmåner. Det är de beräkningsgrunder som SPV använder för pensionsrörelsens pensions-skuld förutom under tid en förmån är knuten till inkomstindex, balansindex eller arvodesindex. Bruttorentan är då minskad med en procentenhet.

För skuldberäkningarna per 2020-12-31 har en bruttorenta på -1,4% använts under tid en förmån indexeras med prisbasbelopp eller följsamhetsindex, och en bruttorenta på -2,4% under tid en förmån indexeras med inkomstindex, balansindex eller arvodesindex. För skuldberäkning per 2019-12-31 var motsvarande räntesatser -0,7% respektive -1,7% dvs en minskning med 0,7 procentenheter för båda diskonteringsräntorna. Detta har haft en stor påverkan på pensionsskuldens storlek.

I posten balanserad kapitalförändring redovisas den upparbetade skulden från och med 2007 som avser huvudsakligen pensioner och inkomstgarantier samt omställningsstödet för ledamöterna inklusive sociala avgifter, därmed uppvisar saldot ett stort negativt belopp. Fram till och med 2019 var den balanserade kapitalförändringen -5 620 240 tkr och under 2020 har skulden ökat med -983 486 tkr till -6 603 736 tkr.

Fordringar

Fordringar har tagits upp med de belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalda. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder m.m.

Skulder har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Övriga upplysningar

Riksdagsförvaltningen har från och med budgetåret 2014 inte upprättat någon finansieringsanalys då BEA-lagen inte kräver det och inte heller den tidigare gällande REA-lagen.

Noter

Resultaträkning

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
Not 1 Intäkter av anslag		
Utgifter enligt anslagsavräkningen	2 042 892	2 087 423
Minskning av intjänad semesterlöneskuld före 2009	-429	-728
Inköp av tillgångar avräknat mot statskapital	-2 748	-8 697
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	-519 708	-516 122
Summa	1 520 008	1 561 877

Utfallet i inköp av tillgångar avräknat mot statskapital avser främst fortsatta renoveringar av bostadsrätter med 1 309 tkr samt takomläggning av övergångarna i RÖ med 1 196 tkr.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av hyror	21 556	21 816
Service överenskommelse med JO	5 914	5 703
Försäljning riksdagstryck	2 597	1 967
Försäljning internttryckeriet	499	804
Övriga intäkter	1 820	2 998
Summa	32 385	33 288

I posten övriga intäkter ingår bland annat försäljning av presentartiklar och it-utrustning m.m.

Not 3 Intäkter av bidrag

Intäkter av bidrag	1 990	0
Summa	1 990	0

I beloppet ingår bidrag från Försäkringskassan för kompensation av sjuklönekostnad med 1 472 tkr samt ersättningsstöd för hyresrabatter från Boverket med 518 tkr.

Not 4 Finansiella intäkter

Ränteintäkter från Riksgäldskontoret	34	1 488
Övrigt	190	178
Summa	224	1 665

Not 5 Kostnader för personal och ledamöter

Kostnader för ledamöter (inkl. sociala avgifter)	-739 412	-674 723
Kostnader för personal (inkl. sociala avgifter)	-587 954	-547 213
Summa	-1 327 366	-1 221 936

varav löne- och arvodeskostnader, exklusive sociala avgifter -844 854 -775 932

Ökningen mellan åren i posten Kostnader för ledamöter (inklusive sociala avgifter) beror till stor del på att antagandet av diskonteringsräntan har ändrats i enlighet med beräkningsgrunderna.

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
Not 6 Kostnader för lokaler		
Lokalkostnader	-81 257	-77 463
Summa	-81 257	-77 463

Not 7 Finansiella kostnader

Ränta till Riksgäldskontoret	-3	-223
Övrigt	-10	-9
Summa	-13	-232

Not 8 Lämnade bidrag

Stöd till politiska partier	-168 929	-167 537
Stöd till partigrupperna i riksdagen	-315 338	-311 340
Stöd till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	-15 000	-15 000
Nordiska rådet	-15 462	-15 365
IPU	-1 276	-1 155
OSSE	-1 130	-1 269
Skolbidrag	-1 628	-3 327
Övrigt	-946	-1 129
Summa	-519 708	-516 122

I posten övrigt ingår bidrag till Sveriges nationaldag 600 tkr, Rifo 265 tkr och Veteranföreningen 81 tkr.

Not 9 Årets kapitalförändring

Avskrivningar anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-7 402	-6 917
Årets förändring av avsättning för pensioner, inkomstgarantier och omställningsstöd till ledamöter	-193 989	-100 483
Summa	-201 392	-107 400

Ökningen mellan åren i posten Årets förändring av avsättning för pensioner, inkomstgarantier och omställningsstöd till ledamöter beror till stor del på att antagandet av diskonteringsräntan har ändrats i enlighet med beräkningsgrunderna.

Balansräkning

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
Not 10 Immateriella anläggningstillgångar		
<i>Balanserade utgifter för utveckling</i>		
IB anskaffningar	135 607	116 234
Årets anskaffningar	17 289	19 372
Tidigare års avskrivningar	-99 582	-91 567
Årets avskrivningar	-9 403	-8 015
Bokfört värde	43 911	36 025
 <i>Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar</i>		
IB anskaffningar	9 364	9 064
Årets anskaffningar	516	300
Tidigare års avskrivningar	-5 913	-5 022
Årets avskrivningar	-955	-892
Bokfört värde	3 011	3 450
Summa bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	46 922	39 476
 Not 11 Materiella anläggningstillgångar		
<i>Byggnader, mark och annan fast egendom</i>		
IB anskaffningar	1 997 475	1 984 453
Årets anskaffningar	20 275	19 560
Årets utrangeringar	0	-22 293
Fört från pågående nyanläggningar	2 380	15 755
Tidigare års avskrivningar	-817 543	-805 822
Årets utrangeringar, avskrivningar	0	8 871
Årets avskrivningar	-21 339	-20 592
Bokfört värde	1 181 248	1 179 932
 Taxeringsvärden	528 966	528 966

Flertalet av fastigheterna är taxerade som specialenhet allmän byggnad, vilket innebär att de inte åsatts något taxeringsvärde. Fastigheter med taxeringsvärde är Iason 1, Milon 9, Kvasten 8, Aurora 2 och Ormsaltaren 6. Taxeringsvärdet beräknades 2019, nytt taxeringsvärde beräknas vart tredje år.

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
<i>Förbättringsutgifter på annans fastighet</i>		
IB anskaffningar	40 135	29 540
Årets anskaffningar	9 226	10 595
Tidigare års avskrivningar	-21 175	-19 511
Årets avskrivningar	-2 271	-1 664
Bokfört värde	25 914	18 960
<i>Maskiner, inventarier, installationer, byggnadsinventarier m.m.</i>		
IB anskaffningar	414 733	401 083
Årets anskaffningar	37 993	29 189
Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-16 354	-15 538
Tidigare års avskrivningar	-301 140	-292 796
Årets avskrivningar	-24 848	-23 777
Årets utrangeringar, avskrivningar	16 354	15 433
Bokfört värde	126 739	113 594
<i>Pågående nyanläggningar</i>		
IB anskaffningar	260 777	89 292
Årets anskaffningar	520 330	187 240
Avslutade, fört till Byggnader, mark och annan fast egendom	-2 380	-15 755
Bokfört värde	778 727	260 777
Pågående nyanläggningar består av upparbetade kostnader för Cephalus 357 tkr, ledamotshuset 775 815 tkr, fjärrkylanläggning 659 tkr, ny godsmottagning 227 tkr, takomläggning RÖ övergångarna 1 196 tkr, Neptunus brand- och utrymn. anl 114 tkr och fasadrenovering RÖ (etapp 2) 359 tkr.		
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar	2 112 629	1 573 263
Not 12 Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i bostadsrättsföreningar, bokfört värde	2 159	2 159
Bokfört värde	2 159	2 159
Not 13 Kundfordringar		
Övriga kundfordringar	1 908	2 433
Bokfört värde	1 908	2 433
Not 14 Fordringar hos andra myndigheter		
Mervärdesskattefordran	39 738	34 738
Fordran JO, överenskommelse m.m.	1 730	3 396
Övrigt	112	11
Summa	41 580	38 145

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
Not 15 Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyror	21 683	18 853
Förutbetalda kostnader, årskort flyg	1 884	3 219
Förutbetalda kostnader, årskort tåg	7 685	11 650
Förutbetalda kostnader, Crayon	8 473	301
Förutbetalda kostnader, Telenor Inpli	2 871	1 866
Övriga förutbetalda kostnader	8 205	6 951
Upplupna intäkter	0	3 307
Summa	50 801	46 147
Not 16 Avräkning med statsverket		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	183 929	182 537
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats	-183 929	-182 537
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	-69 298	-128 319
Redovisat mot anslag	1 858 963	1 904 886
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 930 170	-1 845 865
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-140 505	-69 298
<i>Fordran semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>		
Ingående balans	4 869	5 596
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-429	-728
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	4 440	4 869
Summa avräkning med statsverket	-136 065	-64 429

*(Belopp anges i tkr)***Not 17 Statskapital**

	Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultat-räkningen	Summa
Utgående balans 2019	-853 037	-2 141	5 620 240	107 400	4 872 462
Ingående balans 2020	-853 037	-2 141	5 620 240	107 400	4 872 462
Föregående års kapitalförändring	6 897	20	0	-107 400	0
Årets investeringar	-2 748	0	0	0	-2 748
Årets kapitalförändring	0	0	0	201 392	201 392
Årets förändring av avsättningar till pensioner samt övriga förmåner	0	0	983 496		983 496
Summa årets förändring	-848 888	-2 120	6 603 736	201 392	
Utgående balans 2020	-848 888	-2 120	6 603 736	201 392	5 954 119

Saldot på Balanserad kapitalförändring består huvudsakligen av kostnader för avsättningar för ledamöternas pensioner och inkomstgarantier inklusive sociala avgifter som ännu inte har utbetalats. I praktiken så innebär det att kostnaderna redovisas löpande men anslagsavräkningen görs först när utbetalning av pensionerna och inkomstgarantierna sker.

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
Not 18 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
<i>Pensioner för tjänstemän</i>		
Ingående avsättning	3 147	4 035
Årets pensionskostnad	-320	903
Årets pensionsutbetalningar	-891	-1 792
Utgående avsättning	1 936	3 147
<i>Tillkommer särskild löneskatt med</i>	<i>470</i>	<i>763</i>
<i>Pensionsavsättning till ledamöter</i>		
Ingående avsättning	4 009 644	3 701 826
Avsatt till pensioner	1 109 571	382 494
Årets pensionskostnad	-125 259	13 220
Årets pensionsutbetalningar	-91 369	-87 896
Utgående avsättning	4 902 587	4 009 644
<i>Tillkommer särskild löneskatt varav 822 tkr avser latent tilläggsbelopp</i>	<i>1 189 368</i>	<i>972 740</i>
Ökningen av utgående avsättning beror på att antagandet av diskonteringsräntan har ändrats i enlighet med beräkningsgrunderna. I beloppet ingår ledamöters pensioner med 4 899 199 tkr samt latent tilläggsbelopp med 3 388 tkr.		
<i>Inkomstgaranti för ledamöter som lämnat riksdagen</i>		
Ingående avsättning	246 899	307 301
Årets kostnad för inkomstgarantier	-14 859	-7 895
Årets utgifter för inkomstgarantier	-34 572	-52 507
Utgående avsättning	197 468	246 899
<i>Tillkommer särskild löneskatt med</i>	<i>30 478</i>	<i>34 741</i>
<i>Tillkommer arbetsgivaravgifter med</i>	<i>22 572</i>	<i>32 587</i>
<i>Inkomstgaranti för ledamöter i riksdagen</i>		
Ingående avsättning	264 379	269 671
Årets kostnad för inkomstgarantier	-4 049	-1 875
Årets förändring av inkomstgarantier	15 102	-3 417
Utgående avsättning	275 432	264 379
<i>Tillkommer särskild löneskatt med</i>	<i>22 520</i>	<i>19 601</i>
<i>Tillkommer arbetsgivaravgifter med</i>	<i>57 374</i>	<i>57 682</i>
<i>Omställningsstöd till ledamöter</i>		
Ingående avsättning	61 401	63 623
Årets kostnad för omställningsstöd	-1 017	-369
Årets förändring av omställningsstöd	15 584	-1 853
Utgående avsättning	75 968	61 401
<i>Tillkommer arbetsgivaravgifter med</i>	<i>23 866</i>	<i>19 292</i>
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	6 800 038	5 722 875

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
Not 19 Övriga avsättningar		
<i>Kompetensåtgärder</i>		
Ingående balans	8 023	7 382
Utnyttjat under året	-168	-373
Årets avsättningar	1 079	1 013
Utgående balans	8 934	8 023
Summa övriga avsättningar	8 934	8 023
Not 20 Lån i Riksgäldskontoret		
<i>Ingående balans</i>	691 136	522 629
Under året upptagna lån	652 279	216 078
Årets amorteringar	-51 186	-47 571
Utgående balans	1 292 228	691 136
<i>Av riksdagen beviljad låneram (enl. anslagsdirektivet)</i>	1 630 000	1 120 000
Not 21 Periodavgränsningsposter		
Upplupen semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	41 814	34 182
Upplupna löner och arvoden inkl. sociala avgifter	4 294	5 535
Övriga upplupna kostnader	5 496	8 247
Förutbetalda intäkter	2 159	2 142
Förutbetalda hyresintäkter	6 302	5 637
Summa periodavgränsningsposter	60 064	55 742

Anslagsredovisning

<i>(Belopp anges i tkr)</i>	2020	2019
-----------------------------	------	------

Not 22 Utg.omr. 01 2:1 Ap. 1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 %)	29 061	27 794
---	--------	--------

Årets tilldelade medel på ledamotsanslaget uppgår till 968,7 miljoner kronor. Under 2019 utnyttjades 8,0 miljoner kronor av anslagskrediten, vilket förts över till 2020. Anslagsutfallet för 2020 är 913,2 miljoner kronor vilket innebär att det uppkommit ett anslagssparande på 47,5 miljoner kronor. Detta beror främst på lägre reserelaterade kostnader till följd av coronapandemin.

Not 23 Utg.omr. 01 2:2 Ap. 1 Riksdagens förvaltningsanslag

Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 %)	25 844	24 581
---	--------	--------

Årets tilldelade medel på förvaltningsanslaget uppgår till 861,5 miljoner kronor och det ingående anslagssparandet från 2019 uppgick till ca 27,1 miljoner kronor. Anslagsutfallet för 2020 är 859,1 miljoner kronor, vilket innebär att det upparbetade anslagssparandet ökat något, till 29,5 miljoner kronor. Det lägre anslagsutfallet beror till viss del på coronapandemin. Inom anslagsutrymmet avsattes också en dispositionsmedelspost som inte utnyttjats.

Not 24 Utg.omr. 01 2:3 Ap. 1 Riksdagens fastighetsanslag

Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 %)	3 000	3 000
---	-------	-------

Anslagskonstruktionen på fastighetsanslaget är sådan att den avses bestämmas år från år för att kunna hantera variationer i utfallet för fastighetsverksamheten. För 2020 sattes anslagsnivån till 100 miljoner kronor och det tidigare anslagssparandet på 50,1 miljoner kronor behölls. Utfallet för 2020 uppgår till 86,6 miljoner kronor och anslagssparandet har ökat till 63,5 miljoner kronor. Några av underhållsprojekten har inte genomförts och ett antal underhållsprojekt uppvisar ett lägre utfall än planerat. Inom anslaget avsattes också en dispositionsmedelspost för oförutsedda åtgärder som inte behövde utnyttjas. Det kan bli aktuellt att återlämna en del av det totala anslagssparandet under 2021.

Not 25 Utg.omr. 01 6:5 Ap. 1 Stöd till politiska partier

Av riksdagen beviljad anslagskredit (3 %)	5 076	5 076
---	-------	-------

4.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(Belopp anges i tkr)

	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram Riksgälden					
<i>Verksamheten</i>					
Beviljad	130 000	120 000	100 000	100 000	100 000
Utnyttjad	89 749	76 944	66 118	66 747	64 076
<i>Fastigheter</i>					
Beviljad	1 500 000	1 000 000	550 000	500 000	500 000
Utnyttjad	1 202 479	614 192	456 511	395 215	386 396
<i>Kontokrediter Riksgälden</i>					
Beviljad	193 017	184 587	183 914	176 120	168 251
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>Räntekonto Riksgälden</i>					
Ränteintäkter	34	1 488	2 355	2 270	2 184
Räntekostnader	3	223	646	663	637
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Avgiftsintäkter	32 385	33 288	33 050	31 717	31 035
Beräknat belopp enligt anslagsdirektivet	0	0	0	0	0
Anslagskredit					
<i>Beviljad</i>					
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	29 061	27 794	27 139	26 409	26 014
Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader	25 844	24 581	24 434	23 037	21 461
Stöd till politiska partier	5 076	5 076	5 008	5 166	5 166
Riksdagens fastighetsanslag	3 000	3 000	3 600	3 390	3 000
<i>Utnyttjad anslagskredit</i>					
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	0	7 967	0	0	0
Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader	0	0	0	0	0
Stöd till politiska partier	0	0	3 889	0	0
Riksdagens fastighetsanslag	0	0	0	0	0

	2020	2019	2018	2017	2016
Anslagssparande					
<i>Ramanslag</i>					
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	47 488	0	32 055	43 334	36 490
Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader	29 522	27 138	29 457	30 492	42 037
Stöd till politiska partier	271	73	0	69	69
Riksdagens fastighetsanslag	63 495	50 127	66 807	44 029	49 428
Bemyndiganden					
Stöd till politiska partier	169 200	169 200	166 950	172 200	171 200
<i>Utestående åtaganden</i>	125 966	126 941	125 224	129 098	129 098
Stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
<i>Utestående åtaganden</i>	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Personal					
Medelantalet anställda (st)	704	683	689	671	642
Antalet årsarbetskrafter (st)	648	626	618	602	583
Driftskostnad per årsarbetskraft*					
	1 426	1 457	1 420	1 355	1 337
Kapitalförändring					
Årets	-201 392	-107 400	-6 239	-68 718	-609 707
Balanserad	-6 603 736	-5 620 240	-5 427 592	-4 792 007	-4 188 209

* Med driftskostnad avses personalkostnader, övriga driftskostnader enligt resultaträkningen exklusive avskrivningar och alla direkt hänförliga kostnader avseende riksdagsledamöter.

Riksdagsstyrelsens uppdrag och ersättningar

Nedan redovisas riksdagsstyrelsens ledamöters uppdrag som styrelse- och rådsledamöter i andra statliga myndigheter och uppdrag som styrelseledamöter i aktiebolag samt de ersättningar⁴¹ som betalades ut av Riksdagsförvaltningen 2020.

Ersättningar till riksdagsstyrelsens ledamöter den 31 december 2020

(Belopp anges i kr)

	Ersättning
Andreas Norlén (M), ordförande	2 116 264
<i>Övriga uppdrag:</i> Kurirengruppen i Sverige AB, suppleant Länstidningen Östergötland AB, suppleant Förvaltningsaktiebolaget Länstidningen Östergötland, suppleant	
Erik Ezelius (S), ledamot	956 921
<i>Övriga uppdrag:</i> Radio Tidaholm Aktiebolag, ordförande	
Annelie Karlsson (S), ledamot	948 991
<i>Övriga uppdrag:</i> Statens ansvarsnämnd, ledamot	
Tobias Billström (M), ledamot	944 620
Jessika Roswall (M), ledamot	1 078 597
<i>Övriga uppdrag:</i> Juristbyrå A Roswall AB, ordförande Länsstyrelsen i Uppsalas insynsråd, ledamot Domarnämnden, ledamot Sieps insynsråd, ledamot	
Hans Wallmark (M), ledamot	1 103 226
<i>Övriga uppdrag:</i> Svenska Medialen AB, ordförande Norrköpings Tidningars Media AB, ledamot Sverige-Emil AB, ledamot	
Mattias Karlsson i Norrhult (SD), ledamot	947 071
Henrik Vinge (SD), ledamot	855 433
Anders W Jonsson (C), ledamot	959 764
<i>Övriga uppdrag:</i> Randello AB, ordförande	
Maj Karlsson (V), ledamot	931 187
Annika Hirvonen (MP), ledamot	816 396

⁴¹ Med ersättning avses summan av ersättningar och andra förmåner som återfinns på kontrolluppgiften från Riksdagsförvaltningen 2020.

	Ersättning
Mattias Jonsson (S), suppleant	819 004
<i>Övriga uppdrag:</i> Förvaltnings AB Jämtorgskvarteret, ledamot	
Pia Nilsson (S), suppleant	832 202
<i>Övriga uppdrag:</i> Sala Sparbank, ledamot	
Karin Enström (M), suppleant	988 465
Lotta Finstorp (M), suppleant	947 852
<i>Övriga uppdrag:</i> Regionpolisråd Öst, ledamot Socialstyrelsens Rättsliga Råd, ledamot	
Lars Hjalmered (M), suppleant	985 660
<i>Övriga uppdrag:</i> Lindholmen Science Park AB, ledamot Bolagsverkets insynsråd, ledamot	
Julia Kronlid (SD), suppleant	811 994
Mattias Bäckström Johansson (SD), suppleant	837 082
Ulrika Heie (C), suppleant	935 660
<i>Övriga uppdrag:</i> Sätra Bruk AB, ledamot Br Johanssons Bygghandel AB, suppleant Ramsågen Invest AB, suppleant BJT Hyvel AB, suppleant Insynsrådet för Yrkeshögskolan, ledamot	
Hanna Gunnarsson (V), suppleant	824 704
Janine Alm Ericson (MP), suppleant	894 819
<i>Övriga uppdrag:</i> Speedheater System AB, suppleant Försvarets insynsråd, ledamot	
Ingvar Mattson, riksdagsdirektör	1 877 032

Ledamöter och suppleanter som har avgått ur riksdagsstyrelsen⁴²*Belopp anges i kr*

	Ersättning
Per Ramhorn (SD), ledamot till och med den 30 september 2020	917 200
Björn Söder (SD), suppleant till och med den 30 september 2020	828 592
Mia Sydow Mölleby (V), ledamot till och med den 5 februari 2020	834 640

⁴² Här redovisas ledamöter och suppleanter som har avgått ur riksdagsstyrelsen och de ersättningar som Riksdagsförvaltningen betalade ut till dem 2020. Med ersättning avses summan av ersättningar och andra förmåner som återfinns på kontrolluppgiften från Riksdagsförvaltningen 2020.

Årsredovisningens undertecknande**Myndighetens chef undertecknar härmed årsredovisningen för år 2020**

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm 2021-02-22

Ingvar Mattson, riksdagsdirektör

Riksdagsstyrelsens ledamöter undertecknar härmed årsredovisningen för år 2020

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm 2021-02-22

Andreas Norlén, ordförande

Erik Ezelius, ledamot

Annelie Karlsson, ledamot

Tobias Billström, ledamot

Jessika Roswall, ledamot

Hans Wallmark, ledamot

Mattias Karlsson, ledamot

Henrik Vinge, ledamot

Anders W Jonsson, ledamot

Maj Karlsson, ledamot

Annika Hirvonen, ledamot

